

Indhold

- I *Retsakter vedtaget i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab/Euratom, hvis offentliggørelse er obligatorisk*

FORORDNINGER

- ★ **Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 672/2008 af 8. juli 2008 om tilpasning af justeringskoefficienterne for vederlag og pensioner til tjenestemænd og øvrige ansatte ved De Europæiske Fællesskaber** 1
 Kommissionens forordning (EF) nr. 673/2008 af 16. juli 2008 om faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager 3
- ★ **Kommissionens forordning (EF) nr. 674/2008 af 16. juli 2008 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 og (EF) nr. 247/2006 og om fastsættelse for 2008 af budgetlofterne for delvis eller fakultativ gennemførelse af enkeltbetalingsordningen og de årlige rammebeløb for den generelle arealbetalingsordning, jf. forordning (EF) nr. 1782/2003** 5
- ★ **Kommissionens forordning (EF) nr. 675/2008 af 16. juli 2008 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf** 14
- ★ **Kommissionens forordning (EF) nr. 676/2008 af 16. juli 2008 om registrering af betegnelser i registret over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser (Ail de la Drôme (BGB), Vřestarská cibule (BOB), Slovenská bryndza (BGB), Ajo Morado de Las Pedroñeras (BGB), Gamoneu eller Gamonedo (BOB), Alheira de Vinhais (BGB), Presunto de Vinhais eller Presunto Bísaro de Vinhais (BGB))** 19
 Kommissionens forordning (EF) nr. 677/2008 af 16. juli 2008 om udstedelse af importlicenser som følge af de ansøgninger, der blev indgivet i løbet af de første syv dage af juli 2008 i forbindelse med de toldkontingenter, der blev åbnet ved forordning (EF) nr. 616/2007 for fjerkrækød 21

- ★ **Kommissionens forordning (EF) nr. 678/2008 af 16 juli 2008 om 97. ændring af Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til Usama bin Laden, Al-Qaida-organisationen og Taliban** 23
-

- II *Retsakter vedtaget i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab/Euratom, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk*

AFGØRELSER OG BESLUTNINGER

Europa-Parlamentet

2008/587/EF, Euratom:

- ★ **Europa-Parlamentets afgørelse af 18. juni 2008 om ændring af afgørelse 94/262/EKSF, EF, Euratom vedrørende ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv** 25
-

- III *Retsakter vedtaget i henhold til traktaten om Den Europæiske Union*

RETSAKTER VEDTAGET I HENHOLD TIL AFSNIT V I EU-TRAKTATEN

- ★ **Rådets fælles aktion 2008/588/FUSP af 15. juli 2008 om støtte til aktiviteter i Den Forberedende Kommission for Organisationen for Traktaten om et Altomfattende Forbud mod Atomprøvesprængninger (CTBTO) med henblik på at styrke dens overvågnings- og kontrolkapaciteter og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben** 28
-

- IV *Øvrige retsakter*

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

EFTA-Tilsynsmyndigheden

- ★ **EFTA-Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 125/06/KOL af 3. maj 2006 om den norske energifond (Norge)** 36

I

(Retsakter vedtaget i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab/Euratom, hvis offentliggørelse er obligatorisk)

FORORDNINGER

RÅDETS FORORDNING (EF, EURATOM) Nr. 672/2008

af 8. juli 2008

om tilpasning af justeringskoefficienterne for vederlag og pensioner til tjenestemænd og øvrige ansatte ved De Europæiske Fællesskaber

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter, særlig artikel 13,

under henvisning til vedtægten for tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber og til ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte ved Fællesskaberne, som fastsat ved Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 ⁽¹⁾, særlig artikel 63 og 64, artikel 65, stk. 2, artikel 82 og bilag VII, XI og XII til vedtægten og artikel 20, første afsnit, artikel 64 og 92 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte,

under henvisning til forslag fra Kommissionen, og

ud fra følgende betragtning:

I perioden fra juni til december 2007 har der været en væsentlig stigning i leveomkostningerne i Bulgarien, Estland, Letland, Litauen og Rumænien, og justeringskoefficienterne for vederlag til tjenestemænd og øvrige ansatte bør derfor tilpasses —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Med virkning fra den 16. november 2007 fastsættes de justeringskoefficienter, der i henhold til vedtægtens artikel 64 finder anvendelse på vederlag til tjenestemænd og øvrige ansatte, der

gør tjeneste i et af de nedenfor anførte lande eller på et af de nedenfor anførte tjenestesteder, således:

— Bulgarien 69,7

— Litauen 77,4.

Artikel 2

Med virkning fra den 1. januar 2008 fastsættes de justeringskoefficienter, der i henhold til vedtægtens artikel 64 finder anvendelse på vederlag til tjenestemænd og øvrige ansatte, der gør tjeneste i et af de nedenfor anførte lande eller på et af de nedenfor anførte tjenestesteder, således:

— Estland 83,6

— Letland 83,6

— Rumænien 78,8.

Artikel 3

Med virkning fra den første dag i måneden efter offentliggørelsen af denne forordning i *Den Europæiske Unions Tidende* fastsættes justeringskoefficienterne, der i henhold til vedtægtens bilag VII, artikel 17, stk. 3, finder anvendelse på overførsler for tjenestemænd og andre ansatte, således:

— Bulgarien 61,4

— Estland 80,8

— Letland 78,8

— Litauen 71,5

— Rumænien 72,9.

⁽¹⁾ EFT L 56 af 4.3.1968, s. 1. *Den danske specialudgave: serie I, kapitel 1968 (I), s. 30.* Forordningen er senest ændret ved forordning (EF, Euratom) nr. 420/2008 (EUT L 127 af 15.5.2008, s. 1).

Artikel 4

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. juli 2008.

På Rådets vegne

C. LAGARDE

Formand

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 673/2008**af 16. juli 2008****om faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager**

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) ⁽¹⁾,under henvisning til Kommissionens forordning (EF) nr. 1580/2007 af 21. december 2007 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 2200/96, (EF) nr. 2201/96 og (EF) nr. 1182/2007 vedrørende frugt og grøntsager ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Ved forordning (EF) nr. 1580/2007 fastsættes der, på basis af resultatet af de multilaterale handelsforhandlinger under Uruguay-runden, kriterier for Kommissionens fastsættelse af faste importværdier for tredjelande for de produkter og perioder, der er anført i del A i bilag XV til nævnte forordning —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

De faste importværdier som omhandlet i artikel 138 i forordning (EF) nr. 1580/2007 fastsættes i bilaget til nærværende forordning.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft den 17. juli 2008.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. juli 2008.

På Kommissionens vegne

Jean-Luc DEMARTY

*Generaldirektør for landbrug
og udvikling af landdistrikter*

⁽¹⁾ EUT L 299 af 16.11.2007, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 510/2008 (EUT L 149 af 7.6.2008, s. 61).

⁽²⁾ EUT L 350 af 31.12.2007, s. 1. Senest ændret ved forordning (EØF) nr. 590/2008 (EUT L 163 af 24.6.2008, s. 24).

BILAG

Faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager

(EUR/100 kg)

KN-kode	Tredjelandskode ⁽¹⁾	Fast importværdi
0702 00 00	MA	32,2
	MK	25,8
	TR	75,2
	ME	17,1
	XS	23,8
	ZZ	34,8
0707 00 05	MK	21,3
	TR	105,1
	ZZ	63,2
0709 90 70	TR	87,1
	ZZ	87,1
0805 50 10	AR	91,4
	US	55,6
	UY	101,5
	ZA	99,2
	ZZ	86,9
0808 10 80	AR	92,0
	BR	99,9
	CL	97,9
	CN	69,1
	NZ	116,4
	US	118,0
	UY	81,3
	ZA	103,1
	ZZ	97,2
0808 20 50	AR	111,5
	AU	143,2
	CL	116,0
	NZ	116,2
	ZA	107,5
	ZZ	118,9
0809 10 00	TR	169,7
	XS	127,0
	ZZ	148,4
0809 20 95	TR	340,1
	US	305,5
	ZZ	322,8
0809 30	TR	129,9
	ZZ	129,9
0809 40 05	IL	154,7
	XS	99,1
	ZZ	126,9

⁽¹⁾ Landefortegnelse fastsat ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1833/2006 (EUT L 354 af 14.12.2006, s. 19). Koden »ZZ« = »anden oprindelse«.

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 674/2008

af 16. juli 2008

om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 og (EF) nr. 247/2006 og om fastsættelse for 2008 af budgetlofterne for delvis eller fakultativ gennemførelse af enkeltbetalingsordningen og de årlige rammebeløb for den generelle arealbetalingsordning, jf. forordning (EF) nr. 1782/2003

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere og om ændring af forordning (EØF) nr. 2019/93, (EF) nr. 1452/2001, (EF) nr. 1453/2001, (EF) nr. 1454/2001, (EF) nr. 1868/94, (EF) nr. 1251/1999, (EF) nr. 1254/1999, (EF) nr. 1673/2000, (EØF) nr. 2358/71 og (EF) nr. 2529/2001⁽¹⁾, særlig artikel 64, stk. 2, artikel 70, stk. 2, artikel 143b, stk. 3, artikel 143bc, stk. 1 og 2, andet afsnit,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 af 30. januar 2006 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder⁽²⁾, særlig artikel 20, stk. 3, andet punktum, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I bilag VIII til forordning (EF) nr. 1782/2003 er der for hver medlemsstat fastsat nationale lofter, som ikke må overskrides af de referencebeløb, der er omhandlet i afsnit III, kapitel 2, i nævnte forordning.

(2) I henhold til artikel 20, stk. 3, første punktum, i forordning (EF) nr. 247/2006 har Portugal for 2008 og årene derefter besluttet at nedsætte det nationale loft for rettigheder til ammekopræmier og at overføre det tilsvarende beløb for at øge EF-bidraget efter artikel 23 i forordning (EF) nr. 247/2006 til finansiering af de i forordningen fastsatte særlige foranstaltninger. De nationale lofter for Portugal for 2008 og årene derefter, der er fastsat i bilag VIII til forordning (EF) nr. 1782/2003, bør derfor nedsættes med det beløb, der skal lægges til de finansieringsbeløb, som er fastsat i artikel 23, stk. 2, i forordning (EF) nr. 247/2006, for regnskabsåret 2009 og årene derefter.

⁽¹⁾ EUT L 270 af 21.10.2003, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 615/2008 (EUT L 168 af 28.6.2008, s. 1).

⁽²⁾ EUT L 42 af 14.2.2006, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1276/2007 (EUT L 284 af 30.10.2007, s. 11).

(3) For de medlemsstater, der i 2008 gennemfører enkeltbetalingsordningen efter afsnit III i forordning (EF) nr. 1782/2003 bør budgetlofterne for hver af de betalinger, der er omhandlet i artikel 66 til 69 i nævnte forordning, fastsættes for 2008 på betingelserne i forordningens afsnit III, kapitel 5, afdeling 2.

(4) For de medlemsstater, der i 2008 gør brug af valgmuligheden i artikel 70 i forordning (EF) nr. 1782/2003, bør budgetlofterne for de direkte betalinger, der er udelukket fra enkeltbetalingsordningen, fastsættes for 2008.

(5) Af klarhedshensyn bør de budgetlofter, der gælder for enkeltbetalingsordningen for 2008, offentliggøres, efter at de lofter, der er fastsat for betalingerne i henhold til artikel 66 til 70 i forordning (EF) nr. 1782/2003, er fratrukket de ændrede lofter i bilag VIII til nævnte forordning.

(6) For de medlemsstater, der i 2008 anvender den generelle arealbetalingsordning, der er fastsat i afsnit IVa i forordning (EF) nr. 1782/2003, bør de årlige rammebeløb for 2008 fastsættes i overensstemmelse med forordningens artikel 143b, stk. 3.

(7) Af klarhedshensyn bør maksimumsbeløbene offentliggøres for de midler, der er fastsat på grundlag af medlemsstaternes meddelelser, og som stilles til rådighed for de medlemsstater, der under den generelle arealbetalingsordning yder særskilte sukkerbetalinger i 2008, jf. artikel 143ba i forordning (EF) nr. 1782/2003.

(8) Af klarhedshensyn bør maksimumsbeløbene offentliggøres for de midler, der er fastsat på grundlag af medlemsstaternes meddelelser, og som stilles til rådighed for de medlemsstater, der under den generelle arealbetalingsordning yder særskilte betalinger for frugt og grøntsager i 2008, jf. artikel 143bb i forordning (EF) nr. 1782/2003.

(9) Budgetlofterne for overgangsbetalinger for frugt og grøntsager, jf. artikel 143bc, stk. 1 og 2, i forordning (EF) nr. 1782/2003 bør fastsættes for 2008 for de medlemsstater, som anvender den generelle arealbetalingsordning, på grundlag af de anmeldte arealer.

- (10) Forordning (EF) nr. 1782/2003 og (EF) nr. 247/2006 bør derfor ændres.
- (11) Foranstaltningerne i denne forordning er i overensstemmelse med udtalelse fra Forvaltningskomitéen for Direkte Betalinger —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

I bilag VIII til forordning (EF) nr. 1782/2003 affattes beløbene for Portugal for 2008 og årene derefter således:

»2008:	608 221
2009:	608 751
2010 og følgende år:	608 447«.

Artikel 2

I tabellen i artikel 23, stk. 2, i forordning (EF) nr. 247/2006 affattes beløbene for Azorerne og Madeira for regnskabsåret 2009 og årene derefter således:

»2009:	87,08
2010 og følgende år:	87,18«.

Artikel 3

1. Budgetlofterne for 2008, jf. artikel 66 til 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003, er fastsat i bilag I til nærværende forordning.

2. Budgetlofterne for 2008, jf. artikel 70, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1782/2003, er fastsat i bilag II til nærværende forordning.

3. Budgetlofterne for 2008 for enkeltbetalingsordningen, jf. afsnit III i forordning (EF) nr. 1782/2003, er fastsat i bilag III til nærværende forordning.

4. De årlige rammebeløb for 2008, jf. artikel 143b, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1782/2003, er fastsat i bilag IV til nærværende forordning.

5. Maksimumsbeløbene for de midler, som Tjekkiet, Letland, Litauen, Ungarn, Polen, Rumænien og Slovakiet får stillet til rådighed til den særskilte sukkerbetaling i 2008, jf. artikel 143ba, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1782/2003, er fastsat i bilag V til nærværende forordning.

6. Maksimumsbeløbene for de midler, som Tjekkiet, Ungarn, Polen og Slovakiet får stillet til rådighed til den særskilte betaling for frugt og grøntsager i 2008, jf. artikel 143bb, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1782/2003, er fastsat i bilag VI til nærværende forordning.

7. Budgetlofterne for 2008, jf. artikel 143bc, stk. 1 og 2, andet afsnit, i forordning (EF) nr. 1782/2003, er fastsat i bilag VII til nærværende forordning.

Artikel 4

Denne forordning træder i kraft på syvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. juli 2008.

På Kommissionens vegne

Mariann FISCHER BOEL

Medlem af Kommissionen

BILAG II

BUDGETLOFTER FOR DE DIREKTE BETALINGER, JF. ARTIKEL 70 I FORORDNING (EF) Nr. 1782/2003

Kalenderåret 2008

	Belgien	Grækenland	Spanien	Frankrig	Italien	Nederlandene	Portugal	Finland
Artikel 70, stk. 1, litra a)								
Støtte til frø	1 397	1 400	10 347	2 310	13 321	726	272	1 150
Artikel 70, stk. 1, litra b)								
Betalinger for markafgrøder			23					
Støtte til bælgplanter			1					
Særlig støtte til ris				3 053				
Støtte til tobak							166	
Præmier for mejeriprodukter							12 608	
Supplerende betalinger til mælkeproducenter							6 254	

BILAG III

BUDGETLOFTER FOR ENKELTBETALINGSORDNINGEN

Kalenderåret 2008

Medlemsstat	(1 000 EUR)
Belgien	502 200
Danmark	993 338
Tyskland	5 741 963
Irland	1 340 752
Grækenland	2 234 039
Spanien	3 600 357
Frankrig	6 159 613
Italien	3 827 342
Luxembourg	37 051
Malta	3 017
Nederlandene	743 163
Østrig	649 473
Portugal	434 232
Slovenien	62 902
Finland	523 362
Sverige	719 414
Det Forenede Kongerige	3 947 375

BILAG IV

ÅRLIGE RAMMEBELØB FOR DEN GENERELLE AREALBETALINGSORDNING

Kalenderåret 2008

Medlemsstat	(1 000 EUR)
Bulgarien	248 821
Tjekkiet	437 762
Estland	50 629
Cypern	24 597
Letland	69 769
Litauen	184 702
Ungarn	641 446
Polen	1 432 192
Rumænien	529 556
Slovakiet	188 923

BILAG V

MAKSIMUMSBELØB FOR DE MIDLER, MEDLEMSSTATERNE FÅR STILLET TIL RÅDIGHED TIL DEN SÆRSKILTE SUKKERBETALING, JF. ARTIKEL 143ba I FORORDNING (EF) NR. 1782/2003**Kalenderåret 2008**

Medlemsstat	(1 000 EUR)
Tjekkiet	34 730
Letland	6 110
Litauen	9 476
Ungarn	37 865
Polen	146 677
Rumænien	2 781
Slovakiet	17 712

BILAG VI

MAKSIMUMSBELØB FOR DE MIDLER, MEDLEMSSTATERNE FÅR STILLET TIL RÅDIGHED TIL DEN SÆRSKILTE BETALING FOR FRUGT OG GRØNTSAGER, JF. ARTIKEL 143**bb** I FORORDNING (EF) Nr. 1782/2003

Kalenderåret 2008

Medlemsstat	(1 000 EUR)
Tjekkiet	414
Ungarn	4 756
Polen	6 715
Slovakiet	516

BILAG VII

**BUDGETLOFTER FOR OVERGANGSBETALINGER FOR FRUGT OG GRØNTSAGER, JF. ARTIKEL 143bc I
FORORDNING (EF) Nr. 1782/2003****Kalenderåret 2008**

(1 000 EUR)

Medlemsstat	Cypern	Rumænien	Slovakiet
Tomater, artikel 143bc, stk. 1		869	509
Frugt og grøntsager, bortset fra tomater, artikel 143bc, stk. 2	4 478		

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 675/2008**af 16. juli 2008****om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf**

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 af 27. juni 2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf ⁽¹⁾, særlig artikel 12, stk. 1, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Bilag I til forordning (EF) nr. 1236/2005 indeholder en liste over myndigheder, der er ansvarlige for bestemte opgaver i forbindelse med gennemførelsen af forordningen.

(2) Belgien, Tjekkiet, Danmark, Estland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Letland, Luxembourg, Neder-

landene, Polen, Slovenien, Slovakiet og Det Forenede Kongerige har anmodet om en ændring af oplysningerne om deres kompetente myndigheder. Det er også nødvendigt at ændre Kommissionens adresse.

(3) Det er hensigtsmæssigt at offentliggøre en komplet ajourført liste over de kompetente myndigheder —

UDSTEDET FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Bilag I til forordning (EF) nr. 1236/2005 erstattes af teksten i bilaget til denne forordning.

*Artikel 2*Denne forordning træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. juli 2008.

På Kommissionens vegne
Benita FERRERO-WALDNER
Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EUT L 200 af 30.7.2005, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1791/2006 (EUT L 363 af 20.12.2006, s. 1).

BILAG

»BILAG I

LISTE OVER KOMPETENTE MYNDIGHEDER, JF. ARTIKEL 8 OG 11

A. Myndigheder i medlemsstaterne

BELGIEN	Tlf.: (45) 72 26 84 00
Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand & Energie	Fax: (45) 33 93 35 10
Algemene Directie Economisch Potentieel	E-mail: jm@jm.dk
Dienst Vergunningen	<i>Bilag II og bilag III, nr. 1</i>
Leuvenseweg 44	Økonomi- og Erhvervsministeriet
B-1000 Brussel	Erhvervs- og Byggestyrelsen
Tlf.: (32-2) 277 67 13	Eksportkontroladministrationen
Fax: (32-2) 277 50 63	Langelinie Allé 17
Service public fédéral économie, PME, classes moyennes & énergie	DK-2100 København Ø
Direction générale du potentiel économique	Denmark
Service licences	Tlf.: (45) 35 46 60 00
Rue de Louvain 44	Fax: (45) 35 46 60 01
B-1000 Bruxelles	E-mail: ebst@ebst.dk
Tlf.: (32-2) 277 67 13	
Fax: (32-2) 277 50 63	
	TYSKLAND
BULGARIEN	Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA)
Министерство на икономиката и енергетиката	Frankfurter Straße 29—35
(Ministry of Economy and Energy)	D-65760 Eschborn
ул. 'Славянска' № 8	Tlf.: (+49) 6196 908-0
гр. София, 1052	Fax: (+49) 6196 908 800
България	E-Mail: ausfuhrkontrolle@bafa.bund.de
Tlf.: +359 29 40 71	
Fax: +359 29 87 21 90	ESTLAND
	Eesti Välisministeerium
TJEKKIET	1. Poliitikaosakond
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Relvastus- ja strateegilise kauba kontrolli büroo
Licenční správa	Islandi väljak 1
Na Františku 32	15049 Tallinn
110 15 Praha 1	Eesti
Česká republika	Tlf.: +372 637 7200
Tlf.: (420) 224 90 76 41; (420) 224 90 76 38	Fax: +372 637 7288
Fax: (420) 224 22 18 11	E-mail: stratkom@mfa.ee
E-mail: osm@mpo.cz	
	IRLAND
DANMARK	Licensing Unit
<i>Bilag III, nr. 2 og 3</i>	Department of Enterprise, Trade and Employment
Justitsministeriet	Earlsfort Centre
Slotsholmsgade 10	Lower Hatch Street
DK-1216 København K	Dublin 2
Denmark	Ireland
	Tlf.: (353-1) 631 21 21
	Fax: (353-1) 631 25 62

GRÆKENLAND

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
Γενική Διεύθυνση Διεθνούς
Οικονομικής Πολιτικής
Διεύθυνση Καθεστώτων Εισαγωγών-Εξαγωγών,
Εμπορικής Άμυνας
Ερμού και Κορνάρου 1,
GR-105 63 Αθήνα
Ελλάς
Τηλ.: (30) 210 328 60 21-22, (30) 210 328 60 51-47
Fax: (30) 210 328 60 94
E-mail: e3a@mneec.gr, e3c@mneec.gr

SPANIEN

Secretaría General de Comercio Exterior
Secretaría de Estado de Comercio
Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
Paseo de la Castellana, 162
E-28046 Madrid
Τηλ.: (34) 91 3492587
Fax: (34) 91 3492470
E-mail: Buzon.Oficial@SGDEFENSA.SECGCOMEX.
MCX.ES
Departamento de Aduanas e Impuestos Especiales de la
Agencia Estatal de Administración Tributaria
Subdirección General de Gestión Aduanera
Avda. Llano Castellano, 17
28071 Madrid
España
Τηλ.: +34 91 7289450
Fax: +34 91 7292065

FRANKRIG

Ministère du budget, des comptes publics et de la
fonction publique
Direction générale des douanes et droits indirects
Service des titres du commerce extérieur (Setice)
14, rue Yves-Toudic
F-75010 PARIS
Τηλ.:(33) 173 79 74 37/38/39/40/41
Fax:(33) 173 79 74 36
E-mail: dg-setice@douane.finances.gouv.fr

ITALIEN

Ministero dello Sviluppo Economico
Direzione Generale per la Politica Commerciale
Divisione IV
Viale Boston, 25
00144 Roma
Italia

Τηλ.: + 39 06 59 93 24 30 og
+ 39 06 59 93 25 01
Fax: + 39 06 59 64 75 06
E-mail: polcom4@mincomes.it

CYPERN

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
Υπηρεσία Εμπορίου
Μονάδα Έκδοσης Αδειών Εισαγωγών/Εξαγωγών
Ανδρέα Αραούζου 6
CY-1421 Λευκωσία
Τηλ.: (357-22) 86 71 00
Fax: (357-22) 37 51 20
E-mail: perm.sec@mcit.gov.cy
Ministry of Commerce, Industry and Tourism
Trade Service
Import/Export Licensing Unit
6 Andreas Araouzos Street
CY-1421 Nicosia
Τηλ.: (357-22) 86 71 00
Fax: (357-22) 37 51 20
E-mail: perm.sec@mcit.gov.cy

LETLAND

Ekonomikas ministrija
Brīvības iela 55
LV-1519 Rīga
Latvija
Fax: +371 6 7280882

LITAUEN

Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos
Licencijavimo skyrius
Saltoniškių g. 19
LT-08105 Vilnius
Lietuva
Τηλ.: +370 8 271 97 67
Fax: +370 5 271 99 76
E-mail: leidimai.pd@policija.lt

LUXEMBOURG

Ministère de l'économie et du commerce extérieur
Office des licences
BP 113
L-2011 Luxembourg
Τηλ.: (352) 24 78 23 70
Fax: (352) 46 61 38
E-mail: office.licences@mae.etat.lu

UNGARN

Magyar Kereskedelmi
Engedélyezési Hivatal
Margit krt. 85.
H-1024 Budapest
Magyarország
Tlf.: +36 1 336 74 30
Fax: +36 1 336 74 28
E-mail: spectrade@mkeh.hu

MALTA

Diviżjoni għall-Kummerċ
Servizzi Kummerċjali
Lascaris
Valletta CMR02
Malta
Tlf.: +356 25 69 02 09
Fax: +356 21 24 05 16

NEDERLANDENE

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-generaal voor Buitenlandse Economische
Betrekkingen
Directie Handelspolitiek en Globalisering
Bezuidenhoutseweg 20
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
The Netherlands
Tlf.: (31-70) 379 64 85, 379 62 50

ØSTRIG

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Abteilung für Aus- und Einfuhrkontrolle
Stubenring 1
A-1011 Wien
Tlf.: (+43) 1 71100 8327
Fax: (+43) 1 71100 8386
E-mail: post@C22.bmwa.gv.at

POLEN

Ministerstwo Gospodarki
Departament Administrowania Obrotem
plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
Polska
Tlf.: (+48 22) 693 55 53
Fax: (+48 22) 693 40 21
E-mail: SekretariatDAO_1@mg.gov.pl

PORTUGAL

Ministério das Finanças
Direcção-Geral das Alfândegas e dos Impostos Especiais
de Consumo
Direcção de Serviços de Licenciamento
Rua Terreiro do Trigo, edifício da Alfândega
P-1149-060 Lisboa
Tlf.: (351-21) 881 42 63
Fax: (351-21) 881 42 61

RUMÆNIEN

Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț,
Turism și Profesii Liberale
Departamentul pentru Comerț Exterior
Direcția Generală Politici Comerciale
Str. Ion Câmpineanu, nr. 16
București, sector 1
Cod poștal 010036
România
Tlf.: + 40 21 401 05 49; + 40 21 401 05 67
+ 40 21 401 05 03
Fax: + 40 21 401 05 48; + 40 21 315 04 54
e-mail: clc@dce.gov.ro

SLOVENIEN

Ministrstvo za gospodarstvo
Direktorat za ekonomske odnose s tujino
Kotnikova 5
1000 Ljubljana
Republika Slovenija
Tlf.: +386 1 400 3542
Fax: +386 1 400 3611

SLOVAKIET

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
Odbor riadenia obchodovania s citlivými tovarmi
Mierová 19
827 15 Bratislava
Slovenská republika
Tlf.: +421 2 48 54 21 65
Fax: +421 2 43 42 39 15

FINLAND

Sisäasiainministeriö
Arpajais- ja asehallintoyksikkö
PL 50
FI-11101 RIIHIMÄKI
Tlf.: (358-9) 160 01
Fax (358-19) 72 06 68
E-mail: aahy@poliisi.fi

SVERIGE

Kommerskollegium

PO Box 6803

S-113 86 Stockholm

Tlf.: (46-8) 690 48 00

Fax: (46-8) 30 67 59

E-mail: registrator@kommers.se

Tlf.: (44-1642) 364 333

Fax: (44-1642) 364 269

E-mail: enquiries.ilb@berr.gsi.gov.uk

Eksport af varer, der er opført i bilag II eller III, og ydelse af teknisk bistand i forbindelse med varer, der er opført i bilag II, som omhandlet i artikel 3, stk. 1, og artikel 4, stk. 1:

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

DET FORENEDE KONGERIGE

Import af varer, der er opført i bilag II:

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Import Licensing Branch

Queensway House

West Precinct

Billingham TS23 2NF

United Kingdom

Export Control Organisation

1 Victoria Street

London SW1H 0ET

United Kingdom

Tlf.: (44-20) 7215 2423

Fax: (44-20) 7215 0531

E-mail: lu3.eca@berr.gsi.gov.uk**B. Meddelelser til Kommissionen sendes til følgende adresse:**

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

Generaldirektoratet for Eksterne Forbindelser

Direktorat A. Kriseplatform og politikkoordinering inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

Kontor A.2. Kriseberedskab og Fredsopbygning

CHAR 12/45

B-1049 Bruxelles

Tlf.: (32-2) 295 55 85

Fax (32-2) 299 08 73

E-mail: relex-sanctions@ec.europa.eu

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 676/2008

af 16. juli 2008

om registrering af betegnelser i registret over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser (Ail de la Drôme (BGB), Všestarská cibule (BOB), Slovenská bryndza (BGB), Ajo Morado de Las Pedroñeras (BGB), Gamoneu eller Gamonedo (BOB), Alheira de Vinhais (BGB), Presunto de Vinhais eller Presunto Bísaro de Vinhais (BGB))

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 af 20. marts 2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer⁽¹⁾, særlig artikel 7, stk. 4, første afsnit, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 6, stk. 2, første afsnit, og artikel 17, stk. 2, i forordning (EF) nr. 510/2006 er Frankrigs ansøgning om registrering af betegnelsen »Ail de la Drôme«, Tjekkiet's ansøgning om registrering af betegnelsen »Všestarská cibule«, Slovaquiets ansøgning om registrering af betegnelsen »Slovenská bryndza«, Spaniens ansøgninger om registrering af betegnelserne »Ajo Morado de Las Pedroñeras« og »Gamoneu« eller »Gamonedo« og

Portugal's ansøgninger om registrering af betegnelserne »Alheira de Vinhais« og »Presunto de Vinhais« eller »Presunto Bísaro de Vinhais« blevet offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende⁽²⁾.

- (2) Da Kommissionen ikke har modtaget indsigelser, jf. artikel 7 i forordning (EF) nr. 510/2006, bør disse betegnelser derfor registreres —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Betegnelserne i bilaget til denne forordning registreres hermed.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. juli 2008.

På Kommissionens vegne

Mariann FISCHER BOEL

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EUT L 93 af 31.3.2006, s. 12. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 417/2008 (EUT L 125 af 9.5.2008, s. 27).

⁽²⁾ EUT C 227 af 27.9.2007, s. 20 (Ail de la Drôme), EUT C 228 af 28.9.2007, s. 18 (Všestarská cibule), EUT C 232 af 4.10.2007, s. 17 (Slovenská bryndza), EUT C 233 af 5.10.2007, s. 10 (Ajo Morado de Las Pedroñeras), EUT C 236 af 9.10.2007, s. 13 (Gamoneu eller Gamonedo), EUT C 236 af 9.10.2007, s. 18 (Alheira de Vinhais), EUT C 236 af 9.10.2007, s. 10 (Presunto de Vinhais eller Presunto Bísaro de Vinhais).

BILAG

Landbrugsprodukter bestemt til fødevarer, som er opført i traktatens bilag I:

Kategori 1.2. Kødprodukter (opvarmet, saltet, røget, m.m.)

PORTUGAL

Alheira de Vinhais (BGB)

Presunto de Vinhais eller Presunto Bísaro de Vinhais (BGB)

Kategori 1.3. Oste

SPANIEN

Gamoneu eller Gamonedo (BOB)

SLOVAKIET

Slovenská bryndza (BGB)

Kategori 1.6. Frugt, grøntsager og korn, også forarbejdet

TJEKKIET

Všestarská cibule (BOB)

SPANIEN

Ajo Morado de Las Pedroñeras (BGB)

FRANKRIG

Ail de la Drôme (BGB)

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 677/2008

af 16. juli 2008

om udstedelse af importlicenser som følge af de ansøgninger, der blev indgivet i løbet af de første syv dage af juli 2008 i forbindelse med de toldkontingenter, der blev åbnet ved forordning (EF) nr. 616/2007 for fjerkrækød

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) ⁽¹⁾,

under henvisning til Kommissionens forordning (EF) nr. 1301/2006 af 31. august 2006 om fastlæggelse af fælles regler for administration af toldkontingenter for import af landbrugsprodukter på grundlag af en importlicensordning ⁽²⁾, særlig artikel 7, stk. 2,

under henvisning til Kommissionens forordning (EF) nr. 616/2007 af 4. juni 2007 om åbning og forvaltning af EF-toldkontingenter for fjerkrækød med oprindelse i Brasilien, Thailand og andre tredjelande ⁽³⁾, særlig artikel 5, stk. 5, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Forordning (EF) nr. 616/2007 har åbnet toldkontingenter for import af fjerkrækød.
- (2) De importlicensansøgninger, der blev indgivet i løbet af de første syv dage af juli 2008 for delperioden 1. oktober til 31. december 2008, vedrører for visse kontingenter mængder, som er større end de disponible mængder. Det

bør derfor fastslås, i hvilket omfang der kan udstedes importlicenser, ved fastsættelse af den tildelingskoefficient, der skal anvendes på de ansøgte mængder.

- (3) De importlicensansøgninger, der blev indgivet i løbet af de første syv dage af juli 2008 for delperioden 1. oktober til 31. december 2008, vedrører for visse kontingenter mængder, som er mindre end de disponible mængder. Derfor bør de mængder, for hvilke der ikke er indgivet ansøgning, bestemmes, og disse mængder bør lægges til den mængde, der er fastsat for den efterfølgende kontingentdelperiode —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

1. De i bilaget anførte tildelingskoefficienter anvendes på de importlicensansøgninger, som i henhold til forordning (EF) nr. 616/2007 blev indgivet for delperioden 1. oktober til 31. december 2008.

2. De mængder, for hvilke der ikke er indgivet importlicensansøgning i henhold til forordning (EF) nr. 616/2007, og som skal lægges til mængden for delperioden fra 1. januar til 31. marts 2009, fastsættes i bilaget.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft den 17. juli 2008.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. juli 2008.

På Kommissionens vegne

Jean-Luc DEMARTY

Generaldirektør for landbrug
og udvikling af landdistrikter

⁽¹⁾ EUT L 299 af 16.11.2007, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 510/2008 (EUT L 149 af 7.6.2008, s. 61).

⁽²⁾ EUT L 238 af 1.9.2006, s. 13. Ændret ved forordning (EF) nr. 289/2007 (EUT L 78 af 17.3.2007, s. 17).

⁽³⁾ EUT L 142 af 5.6.2007, s. 3. Ændret ved forordning (EF) nr. 1549/2007 (EUT L 337 af 21.12.2007, s. 75).

BILAG

Gruppe- nummer	Løbenummer	Tildelingskoefficient for de importlicensansøgninger, der blev indgivet for delperioden 1.10.2008-31.12.2008 (%)	De ikke ansøgte mængder, der skal lægges til delperioden 1.1.2009-31.3.2009 (kg)
1	09.4211	1,512861	—
2	09.4212	(¹)	55 566 000
4	09.4214	15,583235	—
5	09.4215	29,741127	—
6	09.4216	(²)	4 300 910
7	09.4217	2,883739	—
8	09.4218	(¹)	6 807 600

(¹) Anvendes ikke: Kommissionen har ikke modtaget nogen licensansøgning.

(²) Anvendes ikke: Ansøgningerne vedrører mindre mængder end dem, der er disponible.

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 678/2008

af 16 juli 2008

om 97. ændring af Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til Usama bin Laden, Al-Qaida-organisationen og Taliban

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til Usama bin Laden, Al-Qaida-organisationen og Taliban, og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 467/2001 om forbud mod udførsel af visse varer og tjenesteydelser til Afghanistan, om styrkelse af flyveforbuddet og om udvidelse af indefrysningen af midler og andre økonomiske ressourcer over for Taliban i Afghanistan ⁽¹⁾, særlig artikel 7, stk. 1, første led, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Bilag I til forordning (EF) nr. 881/2002 indeholder en liste over de personer, grupper og enheder, der ifølge forordningen er omfattet af indefrysningen af pengemidler og økonomiske ressourcer.

- (2) Sanktionskomitéen under FN's Sikkerhedsråd besluttede den 1. og 3. juli 2008 at ændre listen over de personer, grupper og enheder, over for hvem indefrysningen af pengemidler og økonomiske ressourcer skal gælde. Bilag I bør derfor ændres i overensstemmelse hermed.

- (3) For at sikre, at foranstaltningerne i denne forordning er effektive, bør denne forordning træde i kraft øjeblikkeligt —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Bilag I til forordning (EF) nr. 881/2002 ændres som angivet i bilaget til denne forordning.

*Artikel 2*Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. juli 2008.

På Kommissionens vegne

Eneko LANDÁBURU

Generaldirektør for eksterne forbindelser

⁽¹⁾ EFT L 139 af 29.5.2002, s. 9. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 580/2008 (EUT L 161 af 20.6.2008, s. 25).

BILAG

I bilag I til forordning (EF) nr. 881/2002 foretages følgende ændringer:

(1) Følgende punkter indsættes under overskriften »Fysiske personer«:

- »(a) Ahmed **Deghdegh** (alias Abd El Illah). Fødselsdato: 17.1.1967. Fødested: Anser, Wilaya(-provinsen) i Jijel, Algeriet. Nationalitet: algerisk. Andre oplysninger: (a) Tilhører ledergruppen i Organization of Al-Qaida in the Islamic Maghreb. Er nærmere bestemt involveret i organisationens finanser; (b) Moderens navn: Zakia Chebira. Faderens navn: Lakhdar.
- (b) Yahia **Djouadi** (alias (a) Yahia Abou Ammar; (b) Abou Ala). Fødselsdato: 1.1.1967. Fødested: M'Hamid, Wilaya (-provinsen) i Sidi Bel Abbes, Algeriet. Nationalitet: algerisk. Andre oplysninger: (a) tilhører ledergruppen i Organization of Al-Qaida in the Islamic Maghreb; (b). Lokaliseret i det nordlige Mali siden juni 2008; (c) Moderens navn: Zohra Fares. Faderens navn: Mohamed.
- (c) Salah **Gasmi** (alias (a) Abou Mohamed Salah; (b) Bounouadher). Fødselsdato: 13.4.1974. Fødested: Zeribet El Oued, Wilaya(-provinsen) i Biskra, Algeriet. Nationalitet: algerisk. Andre oplysninger: (a) tilhører ledergruppen i Organization of Al-Qaida in the Islamic Maghreb. Er nærmere bestemt involveret i organisationens propaganda-aktiviteter; (b) Lokaliseret i det nordlige Mali siden juni 2008; (c) Moderens navn: Yamina Soltane. Faderens navn: Abdelaziz.
- (d) Abid **Hammadou** (alias (a) Abdelhamid Abou Zeid; (b) Youcef Adel; (c) Abou Abdellah). Fødselsdato: 12.12.1965. Fødested: Touggourt, Wilaya(-provinsen) i Ouargla, Algeriet. Nationalitet: algerisk. Andre oplysninger: (a) Tilknyttet Organization of Al-Qaida in the Islamic Maghreb; (b) Lokaliseret i det nordlige Mali siden juni 2008; (c) Moderens navn: Fatma Hammadou. Faderens navn: Benabes.«
- (2) Punktet »Hamid Al-Ali (alias a) Dr. Hamed Abdullah Al-Ali, b) Hamed Al-'Ali, c) Hamed bin 'Abdallah Al-'Ali, d) Hamid 'Abdallah Al-'Ali, e) Hamid 'Abdallah Ahmad Al-'Ali, f) Hamid bin Abdallah Ahmed Al-Ali, g) Abu Salim). Fødselsdato: 20.1.1960. Nationalitet: Kuwaitisk« under overskriften »Fysiske personer« affattes således:
- »Hamid Abdallah Ahmed **Al-Ali** (alias (a) Dr. Hamed Abdullah **Al-Ali**, (b) Hamed **Al-'Ali**, (c) Hamed bin 'Abdallah **Al-'Ali**, (d) Hamid 'Abdallah **Al-'Ali**, (e) Hamid 'Abdallah Ahmad **Al-'Ali**, (f) Hamid bin Abdallah Ahmed **Al-Ali**, (g) Abu Salim). Fødselsdato: 20.1.1960. Nationalitet: kuwaitisk.«
- (3) Punktet »Jaber Al-Jalahmah (alias a) Jaber Al-Jalahmah, b) Abu Muhammad Al-Jalahmah, c) Jabir Abdallah Jabir Ahmad Jalahmah, d) Jabir 'Abdallah Jabir Ahmad Al-Jalahmah, e) Jabir Al-Jalhami, f) Abdul-Ghani, g) Abu Muhammad). Fødselsdato: 24.9.1959. Nationalitet: kuwaitisk. Pasnr.: 101423404« under overskriften »Fysiske personer« affattes således:
- »Jaber Abdallah Jaber **Al-Jalahmah** (alias (a) Jaber **Al-Jalahmah**, (b) Abu Muhammad **Al-Jalahmah**, (c) Jabir Abdallah Jabir Ahmad **Jalahmah**, (d) Jabir 'Abdallah Jabir Ahmad **Al-Jalahmah**, (e) Jabir **Al-Jalhami**, (f) Abdul-Ghani, (g) Abu Muhammad). Fødselsdato: 24.9.1959. Nationalitet: kuwaitisk. Pasnr.: 101423404.«

II

(Retsakter vedtaget i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab/Euratom, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

AFGØRELSER OG BESLUTNINGER

EUROPA-PARLAMENTET

EUROPA-PARLAMENTETS AFGØRELSE

af 18. juni 2008

om ændring af afgørelse 94/262/EKSF, EF, Euratom vedrørende ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv

(2008/587/EF, Euratom)

EUROPA-PARLAMENTET HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 195, stk. 4,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 107 D, stk. 4

under henvisning til udkastet til afgørelse, der blev vedtaget af Europa-Parlamentet den 22. april 2008 ⁽¹⁾, og til beslutningen og ændringerne, der blev vedtaget den 18. juni 2008 ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Kommissionen,

under henvisning til Rådets godkendelse ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anerkendes Unionens borgeres ret til god forvaltning som en grundlæggende rettighed.

(2) Borgernes tillid til ombudsmandens evne til at foretage grundige og upartiske undersøgelser af påståede tilfælde af fejl og forsømmelser er af grundlæggende betydning for, at ombudsmandens indsats kan blive vellykket.

(3) Det er ønskværdigt at tilpasse ombudsmandens statut for at fjerne enhver mulig usikkerhed vedrørende ombudsmandens evne til at foretage grundige og upartiske undersøgelser af påståede tilfælde af fejl og forsømmelser.

(4) Det er ønskværdigt at tilpasse ombudsmandens statut for at give mulighed for udvikling af de juridiske bestemmelser eller af retspraksis vedrørende Den Europæiske Unions organers, kontorers og agenturers indtræden i sager, der er indbragt for Domstolen.

(5) Det er ønskværdigt, at ombudsmandens statut tilpasses for at tage højde for de ændringer, der er sket i de senere år inden for EU-institutionernes og -organernes rolle med hensyn til bekæmpelse af svig mod Den Europæiske Unions økonomiske interesser, navnlig gennem oprettelsen af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), for at give ombudsmanden mulighed for at underrette disse institutioner eller organer om enhver oplysning, der falder ind under deres ansvarsområde.

(6) Det er ønskværdigt, at der træffes foranstaltninger, således at ombudsmanden kan udvikle sit samarbejde med tilsvarende institutioner på nationalt og internationalt plan samt med nationale eller internationale institutioner, selv når disse beskæftiger sig med en bredere vifte af aktiviteter end Den Europæiske Ombudsmand — såsom beskyttelse af menneskerettighederne — idet et sådant samarbejde kan bidrage til at øge effektiviteten af ombudsmandens indsats.

⁽¹⁾ Endnu ikke offentliggjort i EUT.

⁽²⁾ Endnu ikke offentliggjort i EUT.

⁽³⁾ Rådets afgørelse af 12.6.2008.

(7) Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab udløb i 2002 —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Ændringer i afgørelse 94/262/EKSF, EF, Euratom

I Europa-Parlamentets afgørelse 94/262/EKSF, EF, Euratom ⁽¹⁾ foretages følgende ændringer:

- 1) I første henvisning udgår ordene: »artikel 20 D, stk. 4, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab«.
- 2) Tredje betragtning affattes således:

»ombudsmanden, som tillige kan handle på eget initiativ, skal have adgang til alle de elementer, der er nødvendige for udøvelsen af hvervet; med henblik herpå er Fællesskabets institutioner og organer forpligtet til på anmodning at give ombudsmanden de oplysninger, denne anmoder om, og uden at dette i øvrigt berører ombudsmandens pligt til ikke at videregive oplysningerne; adgang til fortrolige oplysninger eller fortrolige dokumenter, navnlig følsomme dokumenter som omhandlet i artikel 9 i forordning (EF) nr. 1049/2001 (*), bør gives på betingelse af overholdelse af sikkerhedsreglerne i den pågældende fællesskabsinstitution eller det pågældende fællesskabsorgan; institutioner eller organer, der giver fortrolige oplysninger eller fortrolige dokumenter som nævnt i artikel 3, stk. 2, første afsnit, bør underrette ombudsmanden om sådan fortrolighed; for så vidt angår gennemførelsen af reglerne i artikel 3, stk. 2, første afsnit, bør ombudsmanden på forhånd sammen med den pågældende institution eller det pågældende organ fastsætte betingelserne for behandling af fortrolige oplysninger eller dokumenter og andre oplysninger, der er omfattet af tavshedspligt; får ombudsmanden ikke den ønskede bistand, underretter denne Europa-Parlamentet, som træffer de nødvendige foranstaltninger;

(*) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EUT L 145 af 31.5.2001, s. 43).«

- 3) I artikel 1, stk. 1, udgår ordene: »artikel 20 D, stk. 4, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab«.
- 4) Artikel 3, stk. 2, affattes således:
 - »2. Fællesskabets institutioner og organer er forpligtet til at give ombudsmanden de oplysninger, denne anmoder om, og give adgang til de pågældende dokumenter. Adgang til

fortrolige oplysninger eller fortrolige dokumenter, navnlig følsomme dokumenter som omhandlet i artikel 9 i forordning (EF) nr. 1049/2001, gives på betingelse af, at sikkerhedsreglerne i den pågældende fællesskabsinstitution eller det pågældende fællesskabsorgan overholdes.

Institutioner eller organer, der giver fortrolige oplysninger eller fortrolige dokumenter som nævnt i første afsnit, underretter ombudsmanden om sådan fortrolighed.

For så vidt angår gennemførelsen af reglerne i første afsnit fastsætter ombudsmanden på forhånd sammen med den pågældende institution eller det pågældende organ betingelserne for behandling af fortrolige oplysninger eller dokumenter og andre oplysninger, der er omfattet af tavshedspligt.

De pågældende institutioner eller organer giver kun adgang til dokumenter fra en medlemsstat, der er klassificeret som hemmelige i medfør af en lov eller en administrativ bestemmelse, når den pågældende medlemsstat forinden har givet sit samtykke hertil.

De giver adgang til andre dokumenter fra en medlemsstat efter at have underrettet den pågældende medlemsstat herom.

I ingen af tilfældene må ombudsmanden videregive indholdet af dokumenterne, jf. artikel 4.

Tjenestemænd og øvrige ansatte i Fællesskabets institutioner og organer skal efter anmodning fra ombudsmanden afgive vidneforklaring; de er fortsat omfattet af de relevante bestemmelser i tjenestemandsvedtægten, navnlig tavshedspligten.«

- 5) Artikel 4 affattes således:

»Artikel 4

1. Ombudsmanden og dennes personale, der er omfattet af artikel 287 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og artikel 194 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, er forpligtet til ikke at videregive oplysninger og materiale, som de er blevet bekendt med i medfør af deres undersøgelser. De er navnlig forpligtede til ikke at videregive fortrolige oplysninger eller dokumenter, som ombudsmanden har modtaget, især følsomme dokumenter som omhandlet i artikel 9 i forordning (EF) nr. 1049/2001, eller dokumenter, der henhører under fællesskabslovgivningen om beskyttelse af personoplysninger, såvel som enhver oplysning, som kan skade klageren eller enhver anden berørt person, jf. dog stk. 2.

(1) EFT L 113 af 4.5.1994, s. 15.

2. Får ombudsmanden i forbindelse med sine undersøgelser kendskab til forhold, der efter dennes opfattelse henhører under strafferetten, meddeler ombudsmanden omgående dette til de nationale kompetente myndigheder via medlemsstaternes faste repræsentationer ved De Europæiske Fællesskaber og, såfremt sagen falder inden for dens beføjelser, den kompetente fællesskabsinstitution, den kompetente fællesskabsorgan eller den kompetente fællesskabstjeneste, der har til opgave at bekæmpe svig; ombudsmanden underretter i givet fald også den fællesskabsinstitution eller det fællesskabsorgan, som den pågældende tjenestemand eller ansatte er undergivet, og institutionen eller organet kan anvende artikel 18, stk. 2, i protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter. Ombudsmanden kan ligeledes underrette den berørte fællesskabsinstitution eller det berørte fællesskabsorgan om forhold, som ud fra et disciplinært synspunkt vedrører en af deres tjenestemænds eller ansattes adfærd.»

6) Følgende indføjes som artikel 4a:

»Artikel 4a

Ombudsmanden og dennes ansatte behandler begæringer om aktindsigt, bortset fra dem, der er omhandlet i artikel 4, stk. 1, i overensstemmelse med betingelserne og begrænsningerne i forordning (EF) nr. 1049/2001.«

7) Artikel 5 affattes således:

»Artikel 5

1. Ombudsmanden kan i det omfang, det kan bidrage til at gøre dennes undersøgelser mere effektive og sikre en bedre beskyttelse af rettighederne og interesserne for de

personer, der indgiver klager til ombudsmanden, samarbejde med de myndigheder af samme type, der findes i medlemsstaterne, under overholdelse af den gældende nationale lovgivning på området. Ombudsmanden kan ikke ad denne vej kræve adgang til dokumenter, som denne ikke ville have adgang til i henhold til artikel 3.

2. Ombudsmanden kan som led i sine opgaver, jf. artikel 195 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og artikel 107D i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, på samme betingelser samarbejde med de institutioner og organer i medlemsstaterne, der har til opgave at fremme og beskytte grundlæggende rettigheder, idet ombudsmanden herved undgår at udøve aktiviteter, der allerede udøves af andre institutioner og organer.«

Artikel 2

Denne afgørelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 3

Denne afgørelse træder i kraft fjorten dage efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Strasbourg, den 18. juni 2008.

For Europa-Parlamentet
H.-G. PÖTTERING
Formand

III

(Retsakter vedtaget i henhold til traktaten om Den Europæiske Union)

RETSAKTER VEDTAGET I HENHOLD TIL AFSNIT V I EU-TRAKTATEN

RÅDETS FÆLLES AKTION 2008/588/FUSP

af 15. juli 2008

om støtte til aktiviteter i Den Forberedende Kommission for Organisationen for Traktaten om et Altomfattende Forbud mod Atomprøvesprængninger (CTBTO) med henblik på at styrke dens overvågnings- og kontrolkapaciteter og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 14, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Det Europæiske Råd vedtog den 12. december 2003 EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben, der i kapitel III indeholder en oversigt over foranstaltninger, som det er nødvendigt at træffe både i Den Europæiske Union og i tredjelande til bekæmpelse af en sådan spredning.
- (2) EU er aktivt i gang med at gennemføre denne strategi og er i færd med at iværksætte de foranstaltninger, der er nævnt i dennes kapitel III, især gennem frigivelse af finansielle midler til støtte for specifikke projekter, der gennemføres af multilaterale institutioner som f.eks. det midlertidige tekniske sekretariat for Organisationen for Traktaten om et Altomfattende Forbud mod Atomprøvesprængninger (CTBTO).
- (3) Rådet vedtog den 17. november 2003 fælles holdning 2003/805/FUSP⁽¹⁾ om styrkelse af multilaterale aftaler og fremme af deres universelle karakter på området for ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben og disses fremføringsmidler. Ét af formålene med denne fælles holdning er at fremme undertegnelsen og ratifikationen af traktaten om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger »CTBT«.

(4) De stater, der har undertegnet traktaten om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger (CTBT), har besluttet at nedsætte en forberedende kommission med rets- og handleevne med henblik på gennemførelse af CTBT, indtil CTBTO er blevet oprettet.

(5) En snarlig ikrafttrædelse og universalisering af CTBT samt en styrkelse af CTBTO's Forberedende Kommissions overvågnings- og kontrolsystem er vigtige målsætninger i EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben. I denne forbindelse understregede den atomprøvesprængning, som Nordkorea foretog i oktober 2006, i endnu højere grad vigtigheden af en snarlig ikrafttrædelse af CTBT og behovet for at fremskynde opbygningen og styrkelsen af CTBTO's overvågnings- og kontrolsystem.

(6) CTBTO's Forberedende Kommission er allerede i gang med at kortlægge, hvorledes dens kontrolsystem bedst kan styrkes, herunder ved udvikling af kapacitet inden for ædelgasovervågning og bestræbelser på fuldt ud at integrere signatarstater, der er involveret i gennemførelsen af kontrolregimet. Den tekniske gennemførelse af denne fælles aktion bør derfor overlades til Den Forberedende Kommission.

(7) I lyset af ovenstående vedtog Rådet fælles aktion 2006/243/FUSP⁽²⁾ og derefter fælles aktion 2007/468/FUSP⁽³⁾ om støtte til aktiviteter i Den Forberedende Kommission for CTBTO inden for uddannelse og oprettelse samt styrkelse af dens overvågnings- og kontrolsystems kapacitet og aktiviteter inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben. Denne EU-støtte bør fortsættes —

⁽¹⁾ EUT L 302 af 20.11.2003, s. 34.

⁽²⁾ EUT L 88 af 25.3.2006, s. 68.

⁽³⁾ EUT L 176 af 6.7.2007, s. 31

VEDTAGET FØLGENDE FÆLLES AKTION:

Artikel 1

1. Med henblik på at sikre den fortsatte og praktiske gennemførelse af visse af elementerne i EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben støtter EU Den Forberedende Kommission for Organisationen for Traktaten om et Altomfattende Forbud mod Atomprøvesprængningers (CTBTO) aktiviteter for at fremme følgende målsætninger:

- a) styrkelse af CTBTO's overvågnings- og kontrolsystems kapaciteter, herunder inden for detektion af radionuklider
- b) styrkelse af CTBT-signatarstaternes kapacitet til at opfylde deres kontrolforpligtelser i henhold til CTBT og til at drage fuld nytte af deltagelsen i CTBT-regimet.

2. De projekter, EU skal støtte, skal have følgende specifikke målsætninger:

- a) fortsat støtte til CTBTO's Forberedende Kommissions udvikling af kapacitet inden for ædelgasovervågning og -kontrol med henblik på detektion og identifikation af eventuelle atomsprængninger
- b) ydelse af teknisk bistand til afrikanske lande med henblik på fuldt ud at integrere signatarstaterne i CTBTO's overvågnings- og kontrolsystem.

Disse projekter skal gennemføres til fordel for alle CTBT-signatarstater.

Bilaget indeholder en detaljeret beskrivelse af projekterne.

Artikel 2

1. Formandskabet, der bistås af Rådets generalsekretær/den højtstående repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, er ansvarligt for gennemførelsen af denne fælles aktion. Kommissionen inddrages fuldt ud.

2. Den tekniske gennemførelse af de projekter, der er nævnt i artikel 1, stk. 2, gennemføres af CTBTO's Forberedende Kommission. Den udfører sin opgave under tilsyn af generalsekretæren/den højtstående repræsentant, der bistår formandskabet. Med henblik herpå indgår generalsekretæren/den

højtstående repræsentant de nødvendige arrangementer med CTBTO's Forberedende Kommission.

3. Formandskabet, generalsekretæren/den højtstående repræsentant og Kommissionen holder løbende hinanden orienteret om projekterne i overensstemmelse med deres respektive beføjelser.

Artikel 3

1. Det finansielle referencegrundlag for gennemførelsen af de i artikel 1, stk. 2, nævnte projekter er på 2 316 000 EUR.

2. De udgifter, der finansieres med det i stk. 1 nævnte beløb, forvaltes efter de procedurer og regler, der gælder for De Europæiske Fællesskabers almindelige budget.

3. Kommissionen overvåger den korrekte forvaltning af de i stk. 2 nævnte udgifter, som har form af gavebistand. Med henblik herpå indgår den en finansieringsaftale med CTBTO's Forberedende Kommission. Finansieringsaftalen skal fastsætte, at CTBTO's Forberedende Kommission skal sørge for, at EU's bidrag til projektet bliver synligt i en grad, der svarer til bidragets størrelse.

4. Kommissionen bestræber sig på at indgå den finansieringsaftale, der er nævnt i stk. 3, snarest muligt efter den fælles aktions ikrafttræden. Den underretter Rådet om eventuelle vanskeligheder i forbindelse med denne proces og om datoen for indgåelsen af finansieringsaftalen.

Artikel 4

Formandskabet, der bistås af generalsekretæren/den højtstående repræsentant, aflægger rapport til Rådet om gennemførelsen af denne fælles aktion på grundlag af regelmæssige rapporter fra CTBTO's Forberedende Kommission. Disse rapporter danner grundlag for Rådets evaluering. Kommissionen inddrages fuldt ud. Den forelægger oplysninger om de finansielle aspekter af gennemførelsen af denne fælles aktion.

Artikel 5

Denne fælles aktion har virkning fra dagen for vedtagelsen.

Den udløber 18 måneder efter datoen for indgåelsen af finansieringsaftalen mellem Kommissionen og CTBTO's Forberedende Kommission, eller efter seks måneder, hvis finansieringsaftalen ikke er indgået før denne dato.

Artikel 6

Denne fælles aktion offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. juli 2008.

På Rådets vegne

M. BARNIER

Formand

BILAG

EU's støtte til aktiviteter i CTBTO's Forberedende Kommission med henblik på at styrke dens overvågnings- og kontrolkapaciteter og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben

I. INDLEDNING

Opbygningen af et velfungerende overvågnings- og kontrolsystem for CTBTO's Forberedende Kommission er et vigtigt element i forberedelsen af gennemførelsen af CTBT, når den er trådt i kraft. Udviklingen af CTBTO's Forberedende Kommissions kapacitet inden for området ædelgasovervågning er et vigtigt redskab, der gør det muligt at vurdere, om en observeret eksplosion er en atomprøvesprængning eller ej. Funktions- og ydeevnen af CTBT's overvågnings- og kontrolsystem er endvidere betinget af, at alle CTBT's signatarstater yder et bidrag. Det er derfor vigtigt at sætte signatarstaterne i stand til fuldt ud at deltage i og bidrage til CTBTO's overvågnings- og kontrolsystem.

Forslaget bygger på følgende to komponenter:

a) ædelgasovervågning

b) teknisk bistand.

II. PROJEKTBEKRIVELSE

1. *Projektkomponenten ædelgasovervågning: målinger af radioaktivt xenon og dataanalyse til støtte for CTBTO's gennemførelse af ædelgaskontrolregimet*

Baggrund:

- 1) De ædelgasmålinger, som forskellige hold foretog efter hændelsen i Nordkorea den 9. oktober 2006, har vist, at det er muligt at gennemføre målinger af radioaktivt xenon, og at disse data er nyttige til kontrolformål. Der er imidlertid fortsat nødvendigt med en betydelig forskningsindsats for fuldt ud at bestemme denne teknologiske potentiale til CTBT-formål.
- 2) Resultaterne af det internationale ædelgaseksperiment (INGE) har i de sidste otte år klart vist, at den radioaktive xenonbaggrund er mere kompleks end man oprindeligt troede. Der er identificeret oprindeligt uforudsete antropogene kilder som f.eks. radioisotopproduktionsanlæg til medicinske anvendelser. Nogle af disse anlæg blev sat i drift efter forhandlingen af CTBT. Der er endnu ikke udarbejdet en fuldstændig oversigt over kilder til radioaktivt xenon. Forbundet med dette spørgsmål er variationen i den atmosfæriske xenonaktivitets baggrundskoncentration på stedet, med hensyn til sammensætning og med tiden.
- 3) Rådets fælles aktion 2006/468/FUSP (i det følgende benævnt »anden fælles aktion vedrørende CTBTO«) tog sigte på at undersøge og måle xenonbaggrunden i flere dele af verden i begrænsede perioder. Formålet med anden fælles aktion vedrørende CTBTO var at forbedre den eksisterende viden om og forståelse af virkningen af kilder, atmosfærisk transport og regionale meteorologiske forholdes indflydelse. Målingerne foretages for øjeblikket på forskellige afstande af kendte antropogene kilder som f.eks. kernekraftværker og radiofarmaceutiske anlæg. Resultaterne af anden fælles aktion vedrørende CTBTO vil blive anvendt til yderligere at udvikle og validere metoder til kategorisering af målinger, der detekteres af effektive ædelgassystemer.

Mål for det nye projekt:

- 4) Som direkte opfølgning af aktiviteterne under anden fælles aktion vedrørende CTBTO foreslår CTBTO nu en mere omfattende global målekampagne. Denne vil fokusere på at undersøge, hvilken indflydelse lokale kilder til radioaktivt xenon har på fordeling og tidsvariabilitet af koncentrationer af radioaktivt xenon. Projektet tager sigte på at nå følgende mål:

— at supplere den nuværende viden om den globale xenonbaggrund gennem målinger over længere og således mere repræsentative tidsrum. Dette er nødvendigt for at undersøge virkningen af regionale og årstidsbetingede meteorologiske transportmønstre

- at medtage empiriske data for at forbedre vor forståelse af ædelgasnetværkets resultater og hjælpe med at forstå dets stærke og svage sider, især hvordan ædelgasdetektion er forbundet med andre af det internationale overvågningssystem (IMS) teknologier og beregninger af atmosfærisk transport. Det kan også udgøre et værdifuldt grundlag for en eventuel gennemførelse af ædelgasovervågningskapacitet i hele netværket som nævnt i CTBT-protokollen
- at afprøve xenonudstyr og -logistik under forskellige miljøforhold. De xenonmålesystemer, som er til rådighed (det svenske SAUNA-system og det franske SPALAX-system), er avancerede med potentiale til transport og opstilling i vanskelige miljøer. Det er imidlertid nødvendigt med mere erfaring for at lære, hvordan og under hvilke forhold disse systemer kan opstilles, samt hvilken logistisk og teknisk støtte der er behov for.

Fordele:

5) Fordelene for kontrolsystemet vil være:

- at opnå flere observationer af den radioaktive xenonbaggrund i flere afstande fra de målte kendte antropogene kilder
- at opnå eventuelle yderligere input til en opgørelse over den globale mængde af radioaktivt xenon
- at støtte udviklingen samt valideringen af metoden for dataanalyse og fortolkning til brug for IMS-nettet
- yderligere at udvikle og validere modelleringen af atmosfærisk transport i forskellig målestok og for forskellige geografiske områder
- at tilskynde og støtte lokale samarbejdende institutioner til at deltage i og bidrage til INGE-forsøget med opfølgende nationale xenondetektionssystemer for at uddanne lokale til at drive stationerne og for at lette idriftsættelsen af systemer
- at fastlægge områder, hvor netværkets resultater kan påvirkes af årstidsbetingede meteorologiske forhold.

Beskrivelse:

- 6) Det er inden for projektet planen at indkøbe to xenonmålesystemer, helst med to forskellige detektionsmetoder. Disse systemer, nemlig en robust mobil enhed og en nøglefærdig enhed, der er specialfremstillet i en transportabel container, skal anvende eksisterende og disponible teknologier. Parallelt med indkøbet af systemet skal der være besøg på stedet for at undersøge infrastrukturen og forberede målekampagnen. Valget af lokaliteterne og målingernes varighed baseres på detaljerede meteorologiske undersøgelser, der skal foretages af det midlertidige tekniske sekretariat (PTS) i en forberedende fase. Kriterierne for udvælgelsen af lokaliteterne baseres også på eksistensen af samarbejdende lokale institutioner, logistik og meteorologiske kriterier. Forberedelsesfasen forventes at vare mellem tre og seks måneder.
- 7) Efter en kort prøvedriftperiode i hovedkvarteret transporteres de to systemer til de udvalgte lokaliteter for at måle radioaktivt xenon i en repræsentativ periode på 6-12 måneder. Systemerne installeres, kalibreres og sættes i drift af systemleverandøren. Det lokale personale kontraktansættes for målingens varighed og uddannes til at kunne forestå den daglige systemdrift og -vedligeholdelse. Efter afslutningen af målingen returneres systemerne til PTS.
- 8) Der sikres et tæt samarbejde mellem og deltagelse af interesserede institutioner i de lande, hvor målingerne foretages, i alle aspekter af projektgennemførelsen. Desuden vil PTS søge at samarbejde med EU-medlemsstaternes institutioner på specifikke områder som f.eks. laboratoriestøtte, kvalitetskontrol, logistik og undersøgelser af atmosfærisk transport.
- 9) Dataene vil blive analyseret af PTS. Der holdes en workshop ved projektets afslutning for at evaluere resultaterne.

2. *Projektkomponenten teknisk bistand: integration af signatarstaterne i Afrika, således at de fuldt ud samarbejder med og bidrager til gennemførelsen af CTBTO's overvågnings- og kontrolsystem*

Baggrund:

- 1) Et af de unikke træk ved CTBT's kontrolsystem i forhold til andre våbenkontrolregimer er realtidsfremsendelsen af overholdelsesrelevante oplysninger direkte til deltagende medlemsstater. IMS' og Det Internationale Datacenters (IDC) data og produkter stilles til rådighed for hver signatarstat. For øjeblikket leverer PTS data og produkter til over 840 autoriserede brugere i 96 signatarstater.
- 2) Mens interessen i udviklingslandene for at etablere nationale datacentre (NDC) er steget betydeligt i de sidste to år — en stigning i antallet af abonnenter på ca. 20 % — har mange udviklingslande endnu ikke fuld adgang til CTBTO-systemet. Dette er især tilfældet i Afrika, hvor antallet af stater, der etablerer NDC'er, samt antallet af sikre signatarkonti (SSA) fortsat er lavt.
- 3) De foreslåede tekniske bistandsaktiviteter tager sigte på at lette de afrikanske staters deltagelse i CTBT-kontrolsystemet og dets videnskabelige fordele. For at kunne anmode om data og produkter og gøre brug af dem skal de potentielle brugere have en tilstrækkelig teknisk baggrund. Denne baggrund bør omfatte IDC's og IMS' grundlæggende funktioner samt de videnskabelige anvendelser, der kan udledes af brugen af IMS-data og IDC-produkter. Dette kan bedst opnås gennem uddannelsesaktiviteter over et længere tidsrum.
- 4) Projektet vil derfor omfatte en udvidet tilstedeværelse af tekniske eksperter, ansat af PTS i hver omfattet stat, der vil blive anvendt som regionalt kontaktpunkt under projektets varighed. Der vil så vidt muligt blive etableret målrettet uddannelse og teknisk bistand for de stater, hvor der er fastlagt og vurderet særlige behov med hensyn til etablering af NDC'er og SSA'er samt med hensyn til systemets videnskabelige fordele. Udvalgte signatarstater i Afrika, som endnu ikke har ratificeret CTBT, vil også blive involveret i dette projekt. Alle kontaktpunkternes aktiviteter i de omfattede lande vil blive udført i tæt samordning med og med støtte fra PTS for at sikre effektivitet og bæredygtighed i forbindelse med de uddannelses- og tekniske bistandsaktiviteter, der indledes under projektet, samt for at sikre en passende harmonisering med de aktiviteter, der er indledt under fælles aktion 2006/243/FUSP (i det følgende benævnt »første fælles aktion vedrørende CTBTO«).
- 5) Under anvendelsen af ovennævnte kriterier forudsiger PTS i denne første fase af den målrettede tekniske bistand aktiviteter i så mange af nedennævnte afrikanske lande som muligt, idet PTS foretager en forudgående vurdering af gennemførligheden under hensyn til de lokale forhold på dette tidspunkt, og de omfattede lande godkender aktiviteterne efter bestemmelserne i afsnit IV:

— i det østlige og sydlige Afrika: Angola, Burundi, Comorerne, Etiopien, Kenya, Lesotho, Malawi, Mozambique, Swaziland, Rwanda, Tanzania, Uganda, Zambia og Zimbabwe,

— i det nordlige og vestlige Afrika: Algeriet, Benin, Tchad, Egypten, Gabon, Gambia, Ghana, Ækvatorialguinea, Guinea, Guinea-Bissau, Libyen, Marokko, Togo og Tunesien.

Projektets mål:

- 6) Projektet tager sigte på at give de omfattede stater tilstrækkelig viden og bistand med henblik på opbygning og/eller forbedring af deres egne NDC-kapaciteter samt et uddannelsesprogram for NDC-personale. Det skal også omfatte en stærk komponent vedrørende driftspraksis for IMS-stationer. Disse stater vil få adgang til og kunne bruge IDC-data og -produkter lettere og mere effektivt og forbedre vedligeholdelsesoperationer på IMS-stationerne på deres område.
- 7) Det forventes, at samspillet med kontaktpunkterne vil gøre det lettere at øge antallet af NDC'er blandt de omfattede stater og styrke deltagelsen af disse stater ved gennemførelsen af CTBT's overvågnings- og kontrolsystem, herunder effektiv anvendelse af IDC-data og -produkter. Projektet tager endvidere sigte på at styrke samspillet og samarbejdet mellem CTBTO og videnskabsfolk og videnskabelige institutioner i disse regioner.

- 8) En integrerende del af projektet vil være anvendelsen af PTS' e-læringskapaciteter, der blev udviklet under CTBTO's første fælles aktion. Den vil udgøre et forum, hvor deltagerne kan få instruktion i brugen af e-læringsprodukterne. Brugernes feedback fra denne proces i de omfattede stater vil have en positiv indflydelse på både e-læringsprojekterne og de tekniske bistandsprojekter.
- 9) Den tekniske bistand tager sigte på at gøre de omfattede stater mere engageret i de NDC-udviklingsaktiviteter, der udføres af PTS. Disse aktiviteter vil blive udført med henblik på fremme af bestemmelserne om teknisk bistand i del I F.22 i protokollen til CTBT.

Fordele:

- 10) Projektet tager sigte på at give CTBTO og de omfattede stater følgende fordele:
 - Det vil give NDC'erne i de omfattede stater større teknisk kompetence til:
 - service og vedligeholdelse af deres IMS-stationer
 - analyse og forvaltning af data og dataprodukter.
 - Det vil også gøre det muligt for stater, der etablerer NDC'er, at modtage og analysere rådata fra IDC i realtid.
- 11) Stater, der etablerer NDC'er, vil modtage finansiel, teknisk og menneskelig støtte fra PTS, og denne støtte vil hjælpe modtagerstaterne med at udvikle og vedligeholde den tekniske kompetence, der er nødvendig for fuld deltagelse i CTBT's overvågnings- og kontrolsystem.
- 12) De omfattede stater vil få en større forståelse af, hvordan etableringen af et NDC kan medvirke til at berige deres egen videnskabelige base, og hvordan IMS-data kan bruges til at analysere hændelser i regionen.
- 13) En forøgelse af antallet og den geografiske spredning af NDC-steder, der modtager og selvstændigt analyserer IDC-oplysninger, vil gøre det muligt at anvende IDC mere effektivt og dermed gøre det lettere at forbedre systemets nøjagtighed yderligere (som fremhævet i den første ydelsestest af hele systemet, der blev foretaget af PTS i april-juni 2005).

Beskrivelse:

- 14) PTS vil udpege to tekniske eksperter og stille dem til rådighed som konsulenter, der kan fungere som kontaktpunkter; de vil blive baseret i Afrika i projektets løbetid og vil koordinere alle aktiviteter i samråd med og med forbehold af godkendelse af IDC-ledelsen. De omfattede stater vil blive delt op i to grupper, én for hvert kontaktpunkt. Arbejdet i hver region vil blive delt op i to faser.
- 15) Fase 1: Tekniske arbejdsbesøg i hvert land:
 - Kontaktpunktspersonerne vil rejse til de omfattede stater som beskrevet ovenfor for at vurdere kendskabet til og anvendelsen af PTS-dataprodukter. De vil optage kontakt med de nationale myndigheder for at forstå de aktuelle behov og synspunkter og for at øge kendskabet til PTS-data og -produkter, herunder deres potentielle anvendelse til civile og videnskabelige formål. Kontaktpunkterne vil endvidere etablere kontakt til andre relevante institutioner i hvert land, der kan have gavn af at anvende PTS-data og -produkter. Kontaktpunkterne vil lette netværkssamarbejde mellem den nationale myndighed og relevante institutioner i nødvendigt omfang. I tilfælde, hvor der findes et NDC, vil hvert NDC status blive vurderet for så vidt angår personale og infrastruktur (herunder computer- og internetinfrastruktur), med henblik på at udforme de aktiviteter, der skal fremmes som en prioritet.
 - Efterfølgende vil der blive afholdt tekniske praksisorienterede oplæringskurser med deltagelse af medarbejdere fra de institutioner, der er udpeget i denne fase. Disse kurser vil omhandle teknisk instruktion i PTS-data og -produkter. Det vil blive skræddersyet på grundlag af deltagernes kvalifikationer og tage hensyn til de omfattede staters officielle sprog. Under disse kurser vil deltagerne arbejde med PTS-software udviklet til NDC'er, der kan anvendes til at få adgang til og analysere PTS-data og -produkter. Dette software udleveres til deltagerne (der er autoriserede brugere af PTS), så de kan installere det i deres egne institutioner. Endvidere vil der blive givet computerhardware og periferiudstyr til deltagere, der er autoriserede brugere af PTS, på grundlag af deres anslåede behov. Disse kurser vil også give anledning til at fremme samarbejdet mellem tekniske medarbejdere ved institutionerne i regionen.

16) Fase 2: Opfølgning

Efter afslutningen af fase 1 bør deltagerne være i stand til at benytte deres nye viden, software og hardware og til at installere og betjene disse nye ting på grundlag af, hvad de har lært på kurset. For at konsolidere de opnåede færdigheder og/eller udfylde resterende huller vil kontaktpunktspersonerne vende tilbage til de omfattede stater for at vurdere, hvordan deltagerne bruger det, de har lært på kurserne i fase 1. Formålet med disse kortere opfølgende besøg er at sikre, at det lokale tekniske personale har rutine i at anvende PTS-data og -produkter. Denne indsats vil blive skræddersyet på grundlag af de lokale behov og færdigheder med vægt på bæredygtighed, så aktiviteterne kan fortsætte også efter projektets afslutning.

- 17) Projektet afsluttes med, at der forelægges hvert af de omfattede lande en samlet rapport, der beskriver de fremskridt, der er opnået, de formulerede og konstaterede behov samt de indbyrdes forbindelser mellem de organisationer, der er blevet besøgt. Dette vil danne grundlag for yderligere opfølgende aktiviteter i de pågældende lande.

III. VARIGHED

Den samlede anslåede varighed af projekternes gennemførelse er 18 måneder.

IV. OMFATTEDE STATER

De stater, der er omfattet af denne fælles aktion, er alle stater, der har undertegnet CTBT, og derudover CTBTO's Forberedende Kommission.

Det endelige valg af omfattede lande i forbindelse med projektkomponenten »teknisk bistand« vil blive foretaget i samråd mellem gennemførelsesinstansen og formandskabet bistået af generalsekretæren/den højtstående repræsentant i tæt konsultation med medlemsstaterne og Kommissionen i den kompetente rådsarbejdsgruppe. Den endelige beslutning træffes på grundlag af forslag fra gennemførelsesinstansen i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, i denne fælles aktion.

V. GENNEMFØRELSESINSTANS

CTBTO's Forberedende Kommission får til opgave at stå for den tekniske gennemførelse af projekterne. Projekterne vil blive gennemført direkte af personale i CTBTO's Forberedende Kommission, eksperter fra CTBT-signatarstaterne og kontrahenter. For så vidt angår kontrahenter sker CTBTO's Forberedende Kommissions indkøb af varer, arbejder eller tjenesteydelser i forbindelse med denne fælles aktion i overensstemmelse med den finansieringsaftale, der skal indgås mellem Europa-Kommissionen og CTBTO's Forberedende Kommission.

Gennemførelsesinstansen udarbejder:

- a) en midtvejsrapport efter de første seks måneder af projekternes gennemførelse
- b) en endelig rapport senest en måned efter afslutningen af projekternes gennemførelse.

Rapporterne vil blive sendt til formandskabet, der bistås af generalsekretæren/den højtstående repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

VI. TREDJEPARTSDELTAGERE

Projekterne finansieres fuldt ud ved denne fælles aktion. Eksperterne fra CTBTO's Forberedende Kommission og fra CTBT-signatarstaterne kan betragtes som tredjepartsdeltagere. De arbejder efter de almindelige regler for eksperter i CTBTO's Forberedende Kommission.

IV

(Øvrige retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDEN

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDENS BESLUTNING

Nr. 125/06/KOL

af 3. maj 2006

om den norske energifond (Norge)

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDEN ⁽¹⁾ HAR —

under henvisning til tilsynsmyndighedens afgørelse af 14. juli 2004 om de gennemførelsesbestemmelser, der er omhandlet i artikel 27 i del II i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Område ⁽²⁾, særlig artikel 61-63, og protokol 26 til denne aftale,

efter at have opfordret alle interesserede parter til at udtale sig i sagen i overensstemmelse med ovennævnte bestemmelser ⁽³⁾ og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

under henvisning til aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol ⁽³⁾, særlig artikel 24,

ud fra følgende betragtninger:

under henvisning til artikel 1, stk. 2, i del I og artikel 4, stk. 4, 6, 7, stk. 2, 7, stk. 3, 7, stk. 4, 7, stk. 5 og 14 i del II i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen,

I. SAGSFORLØB

1. Procedure

under henvisning til tilsynsmyndighedens retningslinjer ⁽⁴⁾ om anvendelsen og fortolkningen af EØS-aftalens artikel 61 og 62, særlig kapitel 15 om miljøstøtte,

Ved brev af 5. juni 2003 fra Norges mission ved Den Europæiske Union til videresendelse af et brev af 4. juni 2003 fra olie- og energiministeriet, hvoraf begge indgik og blev registreret af tilsynsmyndigheden den 10. juni 2003 (dok. nr. 03/3705-A, registreret under sag SAM 030.03006) anmeldte de norske myndigheder i medfør af artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen ændringer til to eksisterende støtteordninger, nemlig »Tilskudsprogram for indførelse af ny energiteknologi« og »Informations- og uddannelsesforanstaltninger vedrørende energieffektivitet«.

⁽¹⁾ I det følgende benævnt »tilsynsmyndigheden«.

⁽²⁾ I det følgende benævnt »EØS-aftalen«.

⁽³⁾ I det følgende benævnt »aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen«.

⁽⁴⁾ Retningslinjer for anvendelse og fortolkning af artikel 61 og 62 i EØS-aftalen og artikel 1 i protokol nr. 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen, vedtaget og udstedt af EFTA-tilsynsmyndigheden den 19. januar 1994, offentliggjort i EFT L 231 af 3.9.1994, s. 1, EØS-tillæg nr. 32, s. 1. Retningslinjerne blev senest ændret den 19. april 2006. I det følgende benævnt »retningslinjer for statsstøtte«.

⁽⁵⁾ EUT C 196 af 11.8.2005, s. 5.

Ved brev af 16. juni 2003 (dok. nr. 03-3789-D) informerede EFTA-tilsynsmyndigheden, i det følgende benævnt »tilsynsmyndigheden«, de norske myndigheder om, at foranstaltningen ville blive vurderet som en »ulovlig støtte« i overensstemmelse med kapitel 6 i tilsynsmyndighedens proceduremæssige og materielle regler for statsstøtte⁽⁶⁾, fordi støtteordningen allerede var sat i kraft den 1. januar 2002, dvs. inden anmeldelse.

Efter flere brevvekslinger⁽⁷⁾ meddelte tilsynsmyndigheden ved brev af 18. maj 2005 de norske myndigheder, at den havde besluttet at indlede proceduren i artikel 1, stk. 2, i del I i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen med hensyn til den norske energifond.

Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 122/05/KOL om at indlede proceduren, blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* og EØS-tillægget⁽⁸⁾. Tilsynsmyndigheden opfordrede samtidig interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger. Tilsynsmyndigheden modtog bemærkninger fra en enkelt part. Ved brev af 27. september 2005 (Event No 335569) sendte tilsynsmyndigheden bemærkningerne til de norske myndigheder med henblik på en kommentar.

Ved brev af 15. juli 2005 fra Norges mission ved Den Europæiske Union til videresendelse af et brev af 12. juli 2005 fra moderniseringsministeriet og et brev af 11. juli 2005 fra olie- og energiministeriet fremsatte de norske myndigheder deres bemærkninger til tilsynsmyndighedens beslutning om at indlede en formel undersøgelsesprocedure. Tilsynsmyndigheden modtog og registrerede brevet den 19. juli 2005 (Event No 327172).

De norske myndigheder fremlagde den 6. oktober 2005 (Event No 345642) yderligere oplysninger, bl.a. en rapport fra eksperten First Securities. Der blev holdt et møde mellem de norske myndigheder og tilsynsmyndigheden den 11. oktober 2005. De norske myndigheder fremlagde ved email af 18. november 2005 flere oplysninger (Event No 350637). Der blev holdt et møde med de norske myndigheder den 13. februar 2006. De norske myndigheder fremlagde den 8. marts 2006 flere oplysninger (Event No 365788).

⁽⁶⁾ Kapitel 6 er siden udgået ved tilsynsmyndighedens afgørelse nr. 195/04/KOL af 14. juli 2004. Definitionen af ulovlig støtte findes nu i artikel 1, litra f), i del II i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen.

⁽⁷⁾ For yderligere detaljerede oplysninger om korrespondancen mellem tilsynsmyndigheden og de norske myndigheder henvises til tilsynsmyndighedens afgørelse om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, afgørelse nr. 122/05/KOL, se fodnote 5 ovenfor.

⁽⁸⁾ Se fodnote 5 ovenfor.

2. Beskrivelse af støtteforanstaltningerne under energifonden

Den norske regering bebudede med sin anmeldelse ændringer af to eksisterende støtteordninger inden for energi, som har været i drift siden 1978/79 under NVE's kompetence (Norges vassdrags- og energidirektorat). Den første støtteordning var »Tilskudsprogram for indførelse af ny energiteknologi«, på grundlag af hvilket den norske regering gav investeringsstøtte til introduktion af vedvarende energiteknologi. Den anden ordning, »Informations- og uddannelsesforanstaltninger vedrørende energieffektivitet«, gjaldt støtte til informationskampagner og kurser om energieffektivitet rettet mod industrien, handelen og husholdningerne. Ordningerne blev finansieret over budgettet. Blandt de vigtigste anmeldte ændringer kan nævnes:

2.1. sammenlægningen af ordningerne under en byfinansieringsmekanisme, energifonden

2.2. en anden metode for finansiering af ordningerne, idet der nu også for alle foranstaltninger, som støttes af Enova, gøres brug af en afgift på elnettariffen⁽⁹⁾ foruden fortsatte tilskud via statsbudgettet og

2.3. energifonden administreres nu af det nyligt oprettede administrative organ Enova. Der er desuden vedtaget nye bestemmelser og indgået en aftale mellem den norske stat og Enova. De nye bestemmelser skal sikre, at støtteforanstaltningerne bidrager til at realisere de nyligt indkredsede energipolitiske mål.

ad 2.1. Sammenlægning af de to støtteordninger

Energifonden blev oprettet den 1. januar 2002, og de to nævnte støtteordninger blev sammenlagt under denne fond. Energifonden tjener til finansiering af støtteordninger, som fortsætter under den nye ordning.

ad 2.2. Den nye metode for finansiering af energifonden

De eksisterende ordninger blev finansieret med tilskud fra statsbudgettet, medens den nyoprettede energifond finansieres med tilskud fra statsbudgettet såvel som med en afgift på elnettariffen (ikke en afgift på selve energiproduktionen).

⁽⁹⁾ Ifølge de norske myndigheder blev afgiften indført i 1990 i forbindelse med dereguleringen af elmarkedet. Før 2002 brugte eldistributionsselskaberne afgiften til at dække deres egne omkostninger i forbindelse med oplysning om energieffektivitet.

Afgiften er indført ved olie- og energiministeriets forskrift om energifonden af 10. december 2001⁽¹⁰⁾. Ifølge artikel 3 sammenholdt med artikel 2a i energifondsforskriften skal selskaber, som har fået koncession i medfør af artikel 4-1 i energiloven⁽¹¹⁾ (*»omsetningskonsesjoner«*), når de opkræver betaling hos den endelige bruger for forbrug af elektricitet fra nettet, fakturere et supplement for hvert forbrug på 1 øre/kWh (forhøjet den 1. juli 2004 fra tidligere 0,3 øre/kWh) (se også artikel 4-4 i energiloven).

Koncessionshaveren skal da betale et bidrag til energifonden på 1 øre/kWh, ganget med den energimængde, for hvilken den endelige forbruger i distributionsnettet faktureres. Som det fremgår af tabellen i afsnit I.7 i denne beslutning, finansieres energifonden i stigende grad alene med afgiften. Det udelukker dog ikke muligheden for, at energifonden kan få budgettilskud igen i kommende år.

ad 2.3. Enovas administration af energifonden

Enova SF blev oprettet den 22. juni 2001⁽¹²⁾. Enova er et nyt administrativt organ, som er organiseret som en statsvirksomhed (*statsforetak*, SF)⁽¹³⁾. Det ejes af den norske stat gennem olie- og energiministeriet. Enova har været operationelt siden 1. januar 2002, dvs. den dato, hvor energifonden blev oprettet.

Enovas hovedopgave er at anvende støtteordningerne, administrere energifonden og realisere de energipolitiske mål, som Stortinget vedtog i 2000. Disse hovedopgaver er endvidere specificeret i aftalen mellem den norske stat (olie- og energiministeriet) og Enova SF, i det følgende benævnt *»aftalen«*⁽¹⁴⁾. Enova siger følgende om sig selv: *»the establishment of Enova SF signals a shift in Norway's organization and implementation of its energy efficiency and renewable energy policy«*.

⁽¹⁰⁾ *»Forskrift om innbetaling av påslag på nettariffen til Energifondet«*, i det følgende benævnt energifondsforskriften.

⁽¹¹⁾ *»Lov av 29 Juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m., energiloven«*.

⁽¹²⁾ Et ekspertudvalg havde allerede i 1998 bragt tanken op om oprettelse af et centralt organ til at beskæftige sig med energieffektivitetsforanstaltninger, NOU 1998:11. Den norske regering medtog idéen i hvidbogen St.meld.nr.29 (1998-99). Ændringen fra NVE til energifonden blev endelig præsenteret i budgettet for 2001, St.prp.nr.1 (2000-2001).

⁽¹³⁾ *»Lov av 30 August 1991 om statsforetak«*.

⁽¹⁴⁾ *»Revideret aftale af 22. september 2004, »Aftale mellom den norske stat v/Olie- og energiministeriet og Enova SF om forvaltningen av midlene fra Energifondet i perioden 2002-2005«*.

3. Det nationale retsgrundlag for støtteforanstaltningerne

Det nationale retsgrundlag for støtteforanstaltningerne er Stortingets vedtak af 5. april 2001⁽¹⁵⁾ på basis af forslag fra olie- og energiministeriet af 21. december 2000⁽¹⁶⁾. Odeltingets vedtak ændrer energiloven af 29. juni 1990, nr. 50. Enovas hovedopgaver er specificeret i ovennævnte aftale mellem ministeriet og Enova.

Af yderligere relevans er den nyligt vedtagne *forskrift nr. 1377 av 10 December 2001 om innbetaling av påslag på nettariffen til Energifondet*. Ved *vedteker for energifondet* placeres energifonden under olie- og energiministeriet, og det specificeres, at den administreres af Enova.

4. Formålet med støtteforanstaltningen

Sigtet med sammenlægningen af støtteordningerne under den nyligt oprettede energifond med Enova som det administrerende organ var at sikre en mere omkostningseffektiv udnyttelse af offentlige midler til energibesparelsesforanstaltninger og produktion af miljørigtig energi. Enova og energifonden skulle realisere de nye energimål, som Odeltinget havde fastsat⁽¹⁷⁾.

Ifølge ovennævnte aftale skal energibesparelserne og nye miljørigtige energikilder til sammen tegne sig for 12 TWh ved udgangen af 2010, hvoraf

- mindst 4 TWh skal hidrøre fra udvidet adgang til fjernvarme baseret på nye vedvarende energikilder, varmepumper og overskudsvarme og
- mindst 3 TWh skal hidrøre fra udvidet anvendelse af vindenergi.

Aftalen fastsætter som et underordnet mål, at fondens ressourcer skal bidrage til energibesparelser og nye miljørigtige energikilder, som til sammen skal tegne sig for 5,5 TWh (oprindeligt 4,5 TWh) inden udgangen af 2005. Norge ønsker med sin støtte af nye vedvarende energikilder og bidrag til større energibesparelser også at blive mindre afhængig af den dominerende kilde til elproduktion, nemlig vandkraft. Tallene nedenfor, som er meddelt af de norske myndigheder, viser Norges aktuelle afhængighed af vandkraft trods stigende udnyttelse af vindenergi og varmekraft i de senere år.

⁽¹⁵⁾ *»Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energilova). (Besl.O.nr.75 (2000-2001), jf. Innst.O.nr.59 (2000-2001) og Ot.prp.nr.35 (2000-2001))«*.

⁽¹⁶⁾ *»Ot.prp.nr.35 (2000-2001)«*.

⁽¹⁷⁾ Se fodnote 15 ovenfor.

Tabel 1

Produktion, forbrug, import og eksport af elektricitet, Norge, i GWh, 2000-2005

	2000	2001	2002	2003	2004	Jan-maj 2005
Produktion i alt	142 816	121 608	130 473	107 273	110 427	60 976
Vandkraft	142 289	121 026	129 837	106 101	109 280	f.i.
Vindkraft	31	27	75	220	260	f.i.
Varmekraft	496	555	561	952	887	f.i.
Forbrug	123 761	125 206	120 762	115 157	121 919	56 665
Import	1 474	10 760	5 334	13 471	15 334	1 923
Eksport	20 529	7 162	15 045	5 587	3 842	6 234
Nettoimport	- 19 055	3 598	- 9 711	7 884	11 492	- 4 311
Nettoimport/forbrug	0,0 %	2,9 %	0,0 %	6,8 %	9,4 %	0,0 %
Nettoeksport/forbrug	15,4 %	0,0 %	8,0 %	0,0 %	0,0 %	7,6 %

f.i.: foreligger ikke.

5. Energifondssystemet som anmeldt**5.1. Almindelige bemærkninger om energifonden**

Enova kan yde investeringsstøtte til energibesparelssystemer og produktion og brug af vedvarende energi samt startstøtte til investering i nye energiteknologier.

Subsidieelementet bestemmes ved en teknisk og finansiel vurdering af hvert projekt. Der gives prioritet til projekter, som giver den højeste kWh, enten sparet eller produceret, pr. subsidieret krone. Det giver anledning til konkurrence mellem projekter om offentlige midler, og målet er at vælge det mest effektive projekt.

Der foretages indkaldelse af projektforslag ved annoncering i større nationale og regionale dagblade mindst to gange om året og for de fleste programmets vedkommende fire gange om året.

5.2. Vedvarende energi**Støtteberettigede projekter**

Hvad angår investeringsstøtte til produktion og brug af vedvarende energi, støtter Norge energiprojekter, som er defineret i artikel 2 i direktiv 2001/77/EF⁽¹⁸⁾ som vedvarende energikilder (se punkt 7 i tilsynsmyndighedens statsstøtterelevanter linjer for

miljøstøtte, i det »følgende benævnt miljøretningslinjerne«, som dækker vind- og solenergi, geotermisk energi, bølgeenergi, tidevandsenergi og vandkraftanlæg med en kapacitet på under 10 MW samt biomasse). Der er hidtil ikke ydet støtte til vandkraft, der som forklaret er den traditionelle elproduktionskilde i Norge⁽¹⁹⁾. Energifonden yder ikke midler til introduktion af naturgas⁽²⁰⁾.

Enova anser følgende projekter for generelt at være støtteberettigede: vindenergi, bioenergi, tidsvandsenergi, geotermisk energi, bølgeenergi. Solenergi omfatter systemer for passiv solvarme indbygget i bygninger, solopvarmningssystemer og PV (fotovoltaisk) produktion.

Hvor det drejer sig om begrebet »bioenergi« har de norske myndigheder præciseret, at udtrykket bruges om vedvarende energi (el eller varme) baseret på biomasse som defineret i direktiv 2001/77/EF. Bioenergi er et bredere begreb end biomasse og omfatter f.eks. projekter for omsætning til biomasse til elektricitet og/eller varme i modsætning til biomasseprojekter, som vedrører produktion af bearbejdede af selve biomassen. Sådanne projekter er afhængige af ekstra investering i back-up- og spidsbelastningskapacitet baseret på andre energikilder. Omkostningerne ved investering i disse projekter dækker derfor eventuelt ikke kun biomasse men også andre energikilder. Tilsynsmyndigheden forstår, at der kan forekomme situationer, hvor bioenergi kun består af en meget lille del biomasse.

⁽¹⁸⁾ EFT L 283 af 27.10.2001, s. 33. Direktivet som sådant er endnu ikke indarbejdet i EØS-aftalen.

⁽¹⁹⁾ I vedteker for Energifondet, § 4) hedder det, at energifonden skal anvendes til energibesparelser, produktion af vedvarende energi og anden miljørigtig energi.

⁽²⁰⁾ Se tilsynsmyndighedens beslutning 302/05/KOL om godkendelse af ordninger for støtte til forskning og udvikling af gasteknologi.

De norske myndigheder har præciseret, at begrebet »brug« af vedvarende energikilder omfatter situationer, hvor der foretages investering i intern produktion, i hvilken forbindelse producent og bruger er den samme (hvilket ofte er tilfældet med varme-produktion).

Beregning af støtten — metoden for beregning af nutidsværdien

Enova beregner den støtte, der kan ydes til et projekt, som den diskontrederede nutidsværdi af differencen mellem de aktuelle produktionsomkostninger ved projektet og de aktuelle indtægter baseret på markedsprisen for den relevante energikilde. Med andre ord benytter det en nutidsværdiberegning (i det følgende benævnt »NPV-beregning«).

Markedsprisen på den relevante energi

De norske myndigheder skelner med henblik på valg af markedspris mellem tre forskellige situationer:

For det første ser de på tilfældet med produktion af vedvarende energi, som leveres til transmissionsnettet og derfor konkurrerer med traditionel elproduktion, som noteres på Nordpool-elkraftbørsen. Det gælder vind-, bio-, affalds-, sol-, tidevands- og bølgeenergi, og den noterede pris på Nordpool tjener som reference. På Nordpool-elkraftbørsen anvendes der både spotpriser og terminspriser for op til tre år. Da investeringerne bygger på forventninger om fremtidige elpriser, refererer Enova til terminskontrakter, som handles dagligt. For at udligne vilkårlige pris-svingninger anvendes der et seks måneders gennemsnit for de seneste omsættelige terminskontrakter. Prisen noteres på dagen for projektansøgningens forelæggelse, hvilket sker fire gange om året.

Det andet tilfælde er fjernvarme, som distribueres gennem et lokalt distributionsnet og konkurrerer med varme på basis af fossilt brændsel eller elektricitet. I denne situation refererer Enova til den faktiske kontraktpris⁽²¹⁾, som forbrugeren betaler (prisen for ordinær energi på basis af fossilt brændsel og elektricitet).

Det tredje scenarie vedrører energiproduktion, som ikke leveres til noget distributionsnet (f.eks. elproduktion på stedet på basis af overskuddamp, som ikke leveres til elnettet). I dette tilfælde

anvendes den pris, som den endelige bruger skal betale på markedet, inkl. afgifter.

»Igangsætningseffekten«

Formålet med støtteordningen er at anspore til investeringer i vedvarende energi, som ellers ikke vil blive foretaget, fordi den energipris, der kan forventes på markedet, ikke dækker omkostningerne og derfor gør nutidsværdien negativ. Af denne grund skal subsidiet ifølge de norske myndigheder kun kompensere for de ekstra omkostninger ved produktion af vedvarende energi. Tilskuddet fra Enova må desuden ikke overstige det beløb, som anses for nødvendigt til at igangsætte projektet, dvs. anspore til en positiv investeringsbeslutning.

Da energifonden og Enova blev oprettet var der imidlertid ifølge tilsynsmyndigheden ingen specifikke oplysninger om, hvornår igangsætningseffekten anses for at være nået. Det var f.eks. ikke specificeret, hvornår et projekt ville nå en nutidsværdi på nul, inkl. med støtte fra energifonden. Der blev ganske vist foretaget analyser af, hvornår projektet ville have nået nulpunktet. Men der var ingen eksplicite begrænsninger, der forhindrede en statsstøtte ud over dette punkt. Som yderligere illustreret i tilsynsmyndighedens beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure kunne Enovas støtte i nogle tilfælde eventuelt have ført til en projektstøtte, der ville have resulteret i en beregnet positiv nutidsværdi⁽²²⁾.

Når der ydes støtte til projekter, indgår Enova og støttemodtageren en støttekontrakt, som indeholder betingelserne for udbetaling af støtten. Udbetalingerne kan justeres i forhold til eventuelle omkostningsreduktioner i løbet af byggeperioden. Når investeringen er gennemført, sammenholdes de faktiske omkostninger med omkostningsoverslaget i ansøgningen. Hvis disse faktorer er forskellige til ansøgerens fordel, kan Enova nedjustere den finansielle støtte, så den svarer til de faktiske omkostninger⁽²³⁾.

En rimelig kapitalforrentning

Grundlaget for igangsætningskravet er en rimelig kapitalforrentning. Kalkulationsrenten blev fastsat til 7 % p.a. (nominel før skat) for alle projekter, hvortil der blev lagt visse procentpoints som en risikopræmie. Den norske regering udtalte, at Enova ville basere sin analyse på teoretiske værdier, som anbefales i offentlige rapporter fra anerkendte statslige institutioner i Norge, hvorefter risikopræmien skulle variere mellem 2,5 og 4,5 % afhængigt af energi- og projekttype.

⁽²¹⁾ Større kunder får ofte et nedslag i prisen på grund af deres store kontrakter. Det tager Enova hensyn til, når det sammenligner priserne på konkurrerende energikilder.

⁽²²⁾ Se eksemplet på s. 7 i tilsynsmyndighedens beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure (beslutning 122/05/KOL) og s. 9, særlig fodnote 17.

⁽²³⁾ Det er tilsynsmyndighedens holdning, at der ikke kan foretages nogen opjustering i tilfælde af en ulempe for ansøgeren.

5.3. Energibesparelsesforanstaltninger

Ifølge det anmeldte system⁽²⁴⁾ beregnes støtten til investering i energibesparelses-foranstaltninger efter samme metode for beregning af nutidsværdien, som anvendes i forbindelse med projekter for vedvarende energi.

5.4. Ny energiteknologi

I denne kategori støtter Enova teknologier, som endnu kræver en vis udvikling, og som skal yderligere afprøves, før de er økonomisk levedygtige, selvom de er nået ud over forsknings- og udviklingsstadiet for projekter, som er omfattet af kapitel 14 om forskning og udvikling i tilsynsmyndighedens statsstøtteretningslinjer. Som eksempler på sådanne teknologier kan nævnes tidevands- og bølgeenergianlæg. Projekterne kan være knyttet til forsøg på at opnå energieffektivitet eller fremme produktion af vedvarende energi.

Under den formelle undersøgelse præciserede de norske myndigheder, at denne kategori kunne betragtes som en underkategori af investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi og energibesparelser som nævnt ovenfor. I tidligere tid vedrørte 95,3 % af de støttede projekter i denne kategori produktion af vedvarende energi og 4,3 % energibesparelsesforanstaltninger⁽²⁵⁾.

Enova har indgået en aftale med Norges forskningsråd om innoverende energiløsninger vedrørende energibesparelser og varme- og elektricitetsproduktion fra solenergi og biomasse. Ifølge de norske myndigheder udgør denne aftale ikke en ny støtteordning men blot et stærkere fokus på et område, hvor samarbejdet mellem Enova og forskningsrådet forventes at give synergieffektninger. Ifølge de norske myndigheder fungerer denne mekanisme som en fælles indgangsdør for projekter, som enten befinder sig på det prækonkurrentielle stade (og dermed kan opnå støtte fra forskningsrådet) eller er indtægtsgivende (og også kan opnå støtte fra Enova). Projektet kan ikke opnå støtte fra begge instanser. De norske myndigheder fremhæver imidlertid, at kumulationsreglerne under alle omstændigheder garanterer, at punkt G (66) i miljøretningslinjerne overholdes. Dette punkt i miljøretningslinjerne fastsætter, at støtte i henhold til retningslinjerne ikke må kombineres med andre former for statsstøtte efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen, hvis en sådan overlapning medfører en højere støtteintensitet end den i retningslinjerne fastsatte.

Da kun indtægtsgivende projekter kan opnå støtte fra Enova, anvender Enova også den ovenfor nævnte metode for beregning

⁽²⁴⁾ Jf. dog de norske myndigheders forslag vedrørende den fremtidige håndtering af energibesparelsesforanstaltninger, afsnit I.9.2.

⁽²⁵⁾ For de resterende 0,4 % præciserede de norske myndigheder, at dette kan henføres til Enovas egne administrationsomkostninger ved forvaltning af sådanne projektansøgninger.

af nutidsværdien for støtte til projekter for ny teknologi. Projektets indtægter baseres på produktion af elektricitet og varme til salg, hvilket ifølge de norske myndigheder udgør en indtægt, som gør projektet egnet til tilgangen med beregning af nutidsværdien.

5.5. Energirevisioner

Enova tilbyder gratis **rådgivnings- og konsulent-service om energieffektivitet** til virksomheder. Formålet med støtten er at øge antallet af virksomheder, som foretager energirevisioner og -analyser, og hjælpe dem med at reducere de relevante omkostninger. Som anmeldt var denne service hverken lovligt begrænset til støtte under de minimis-tærsklen eller til støtte til små og mellemstore virksomheder. Den var rettet mod bestemte virksomheder. I programteksten for 2003 blev målgrupperne beskrevet som indehavere af private og offentlige bygninger med et samlet areal på 5 000 m² og industrivirksomheder tillige med lejere af større arealer. Fra og med 2003 har Enova bevilget penge til firmaer til at betale for en sådan rådgivnings- og konsulent-service snarere end at yde den selv.

De norske myndigheder understreger, at støtten i henhold til disse programmer skal ses særskilt fra foranstaltninger på undervisningsområdet. Dette er tilfældet, når finansieringsmidler går direkte til virksomheder, som foretager energirevisioner og energianalyser og til at identificere investering i energibesparelser eller adfærdændringer i virksomheder. Tilsynsmyndigheden vil derfor behandle denne støtte særskilt i denne beslutning. De norske myndigheder hævder endvidere, at programmerne kan sidestilles med energirevisioner i henhold til en finsk ordning, som Kommissionen har godkendt⁽²⁶⁾.

I tidligere tid kunne de udbetalte tilskud udgøre indtil 50 % af de støtteberettigede udgifter. Ifølge de norske myndigheder har der siden 1. januar 2004 kun været tale om 40 % af de støtteberettigede udgifter.

5.6. Oplysnings- og uddannelsesprogrammer inden for energieffektivitet

Enova har en **energirådgivningstelefonservice**, som yder gratis information og rådgivning til alle, som er interesserede i større energieffektivitet. Eftersom Enova ikke har kapacitet til selv at yde denne service, er den ifølge de norske myndigheder afstemt med reglerne for offentlige indkøb. Enova er uden indflydelse på, hvem der modtager sådan rådgivning og information.

⁽²⁶⁾ N 75/2002 — Finland, ændring af en støtteordning i energisektoren.

Indtil den 1. januar 2003 kørte Enova med et meget opreklameret program, hvor forespørgsler vedrørende energieffektivitet, som krævede en konkret opfølgning **på stedet** i hjemmet eller i virksomheder, blev behandlet af tyve regionale centre for energieffektivitet, som repræsenterede Enova på dette område. Hjælpen var gratis, og der var afsat omkring to timer til hver forespørgsel. De norske myndigheder oplyser, at Enova ikke havde nogen indflydelse på, hvem der modtog denne service.

Hvad angår **uddannelsesiltag**, skal følgende programmer nævnes. De norske myndigheder peger på, at konkurrence mellem tilbudsgivere og omkostningseffektivitet er essentielle elementer.

Indtil den 1. januar 2005 kørte Enova et program⁽²⁷⁾ for udvikling af **undervisningsmateriale og læringskoncepter** til i virksomheder at stimulere og bevare viden om vedvarende energikilder. Programmet var tilrettelagt som en udbudsprocedure, og Enova betalte 50 % af de samlede udviklingsomkostninger ved projektet. Formålet med programmet var at stimulere udarbejdelse af undervisningsmateriale om energieffektivitet (bøger, software osv.) og støtte udformning af energirelaterede kurser ved forskellige institutioner for videregående uddannelser eller kurser i fagforeningsregi osv. Programmet var åbent for offentlige, private og almennyttige organisationer. Programteksten for 2003 og 2004 indeholdt en prioriteringsliste (f.eks. projekter for byggeriet, projekter med offentligt/privat partnerskab og projekter til offentliggørelse indtil 1. august 2003). Under 2003-programmet var de supplerende kurser navnlig rettet mod universiteter, fagforeninger, handelsorganisationer og private uddannelsesinitiativer (fase 1) og arkitekter, leverandører, entreprenører og andre, som arbejder med energisystemer i kommercielle bygninger (fase 2) eller rettet mod byggeerhvervet (programteksten for 2004).

Til at fremme 2004-uddannelsesprogrammet tilbød Enova et program for **uddannelseskurser inden for energi for teknisk personale og ingeniører**. Dette skete ved udbud. Kun de første 50 personer, som fuldførte kurset, fik det betalt af Enova. Ifølge de norske myndigheder gik støtten direkte til deltagerne og ikke virksomheder.

Ovennævnte programmer for uddannelsesmateriale sluttede den 31. december 2004. Ifølge de norske myndigheder vil nye programmer blive anmeldt til tilsynsmyndigheden. Der er alt i alt ydet støtte i henhold til programmet til ca. 33 projekter. De norske myndigheder oplyser, at nogle af projekterne eventuelt

kan falde ind under de minimis-tærsklen. Desuden gik en del af støtten til enheder i den offentlige sektor, universiteter og andre lærestudier og almennyttige organisationer. De norske myndigheder hævder, at Enovas støtte til disse enheder ikke vedrører en økonomisk aktivitet, som udføres af en virksomhed, der falder ind under anvendelsesområdet for EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, men snarere er uddannelsesstøtte.

Ordningen som sådan indeholdt ingen begrænsninger med hensyn til, at støtten kun måtte ydes til visse typer enheder eller aktiviteter. Der var heller ingen regel om, at støtten måtte overskride de minimis-tærsklen som omhandlet i den retsakt, der er omtalt i punkt 1 (e) i bilag XV til EØS-aftalen⁽²⁸⁾. Støtten var heller ikke begrænset til små og mellemstore virksomheder⁽²⁹⁾ som omhandlet i den retsakt, der er omtalt i punkt 1 (f) i bilag XV til EØS-aftalen, og den var heller ikke struktureret på en sådan måde, at den opfyldte kriterierne i den retsakt, der er omtalt i punkt 1 (d) i bilag XV til EØS-aftalen⁽³⁰⁾ (uddannelsesstøtte).

Enova kører endvidere et program for forbedring af **energiplanlægningsfærdighederne i kommunerne**, særlig offentlig planlægning og fysisk planlægning efter den norske planlægnings- og bygge lov. Programmet, hvori deltagelse er gratis, retter sig mod beslutningstagere på højt niveau og teknisk personale i kommunerne. De norske myndigheder oplyser, at Enova vurderer, om kommunerne yder en service i konkurrence med andre operatører på markedet. Hvis det er tilfældet, vil der ikke blive ydet støtte.

6. Modtagere/støtteintensitet i forbindelse med investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi

Tilsynsmyndighedens undersøgelser vedrører en igangværende støtteordning. Det kan derfor med denne beslutning ikke endeligt fastslås, hvem de potentielle støttemodtagere er, så listen kan kun være vejledende. De norske myndigheder angav i deres brev af 15. juli 2005 indtil udgangen af 2004 236 modtagere af energirevisions- og -investeringsstøtte (sidstnævnte både

⁽²⁸⁾ Indarbejdelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på *de minimis*-støtte i EØS-aftalen (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 30).

⁽²⁹⁾ Indarbejdelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder i EØS-aftalen (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33). Ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 364/2004 af 25. februar 2004 (EUT L 63 af 28.2.2004, s. 22).

⁽³⁰⁾ Indarbejdelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder i EØS-aftalen (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20). Ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 363/2004 af 25. februar 2004 (EUT L 63 af 28.2.2004, s. 20).

⁽²⁷⁾ Programmet, som gik under betegnelsen »undervisningsmateriale og læringskoncepter« i 2003, skiftede i 2004 navn til »uddannelsesprogrammet«.

til produktion af vedvarende energi og energibesparelsesforanstaltninger), som modtog en støtte ud over de minimis-tærsklen, der ikke kunne betragtes som støtte til offentlige enheder til udøvelse af deres hverv. De norske myndigheder har yderligere indkredset 33 projekter, som er blevet støttet under programmet for uddannelse/undervisningsmateriale.

De norske myndigheder hævder, at andre 875 — ifølge et skøn — projekter enten vedrører støtte til offentlige enheder eller støtte til Enovas indkøb af en bestemt tjenesteydelse efter reglerne for offentlige indkøb.

For projekter for vedvarende energi har de norske myndigheder fremlagt følgende tabel, som viser støtteintensitet baseret på de samlede investeringsudgifter for projekter for vedvarende energi mellem 2002 og 2004:

Vedvarende energi	Støtteintensitet i % af de samlede investeringsudgifter beregnet efter metoden med nutidsværdi		
	Antal projekter	Gennemsnit	Maksimum
Vindenergi	10	23 %	68 %
Fjernvarme	19	20 %	31 %
Bioenergi	31	20 %	50 %
Ny vedvarende energi	1	25 %	25 %

7. Budget og varighed

Aftalen 2002-2005 (se punkt I.2.3 ovenfor i denne beslutning) blev forlænget indtil udgangen af 2006. Det er planen, at den skal forlænges endnu en gang til den 31. december 2010. De norske myndigheder har forelagt følgende oversigt over ordningens budget:

	Statsbudget mio. NOK	Tarifafgift mio. NOK	Samlet budget mio. NOK	Samlet budget mio. EUR ⁽¹⁾
2002	270	161	431	57,3
2003	259	192	451	56,4
2004	60	470	530	63,3
2005	0	650	650	79,3

⁽¹⁾ Den af de norske myndigheder benyttede vekselkurs for NOK/EUR: 2002: 7,51, 2003: 8,00, 2004: 8,37, 2005: 8,20.

8. Kumulation

Hvad angår kumulation af støtte fra Enova med anden statslig støtte, bemærker tilsynsmyndigheden, at der i princippet kan ydes støtte til projekterne fra andre kilder. De norske myndigheder oplyste i deres anmeldelse, at de ville sørge for, at støtten aldrig overskred tærsklerne i punkt G. nr. (66) i miljøretningslinjerne. Som allerede nævnt hedder det dér, at støtte, der tillades i henhold til miljøretningslinjerne, ikke må kombineres med andre former for statsstøtte, hvis en sådan overlappning fører til en højere støtteintensitet end den, der er omhandlet i miljøretningslinjerne. Ansøgere skal meddele Enova, om de har indgivet ansøgning om ekstra statslig støtte.

9. Ændringer foreslået af de norske myndigheder

De norske myndigheder har for at bringe systemet i overensstemmelse med miljøretningslinjerne foreslået en række ændringer, som er beskrevet nedenfor. De norske myndigheder begyndte at implementere disse ændringer under tilsynsmyndighedens undersøgelse.

9.1. Ændringer af investeringsstøtten i forbindelse med produktion af vedvarende energi

- 1) Norge vil begrænse støtten til projekter, som falder ind under definitionen af vedvarende energikilder i artikel 2, litra a) og b), (for biomasse) i direktiv 2001/77/EF. Der vil desuden ikke blive ydet støtte til eksisterende vandkraftværker.
- 2) Støttebeløbet vil blive beregnet efter en nutidsværdiberegning, som skal baseres på forskellen mellem produktionsomkostningerne og markedsprisen. Støtten vil blive ydet som et engangsbetrag. Beregningsmetoden er som følger (demonstreret ved et eksempel på et faktiske vindenergiprojekt, beløb i NOK):

Støtteberettigede investeringsomkostninger ⁽¹⁾	123 000 000
Produktion kWh/år	45 700 000
Pris NOK/kWh	0,25
Årlig indtægt ⁽²⁾	11 425 000
Driftsomkostninger NOK/kWh	0,10
Årlige driftsomkostninger	4 570 000
Årlig nettoindkomst	6 855 000
Økonomisk levetid, år	25
Kapitalforrentning	6,33 %
NPV	- 38 000 000
Investeringsstøtte	38 000 000

⁽¹⁾ Investeringsomkostningerne starter ved begyndelsen af år 0.

⁽²⁾ Indtægterne starter første gang ved slutningen af år 1.

I forhold til systemet som anmeldt vil modelberegningen blive baseret på de »støtteberettigede« omkostninger og ikke de fulde omkostninger. De norske myndigheder har oplyst, at finansielle omkostninger, diverse omkostninger og kompensationsomkostninger ikke indgår blandt støtteberettigede omkostninger, i det mindste ikke siden den 1. januar 2004.

- 3) Markedsprisen for elektricitet, der anvendes til ovennævnte beregning, hentes fra de relevante Nordpool-priser. I tilfældet med fjernvarme vil det være den relevante pris, som den endelige forbruger af olie eller elektricitet (alt efter, hvilken er lavest) betaler, når beslutningen om statsstøtte træffes. Hvis projektøkonomien baseres på større kundekontrakter med priser, som afviger fra de observerbare el- og oliepriser for den endelige forbruger, vil kontraktpriserne være den relevante pris. Hvad angår elproduktion, som ikke leveres til nettet, anvendes prisen for den endelige forbruger, inkl. afgifter.
- 4) Støtten kan omfatte en rimelig kapitalforrentning. Kalkulationsrenten og risikopræmien vil dog for Enova blive fastsat af en ekstern ekspert for hver af de pågældende brancher inden for vedvarende energi.

Det skal bemærkes, at de norske myndigheder har forelagt tilsynsmyndigheden en rapport udarbejdet af den udpegede uafhængige ekspert First Securities ASA⁽³¹⁾. Eksperten anvender en capital asset pricing-model⁽³²⁾ og beregnede kalkulationsrenter på 7 % for vindenergi, 6 % for henholdsvis fjernvarme, bioenergi og energiudnyttelse. Beregningen synes at danne baggrunden for Enovas drøftelser om anvendelse af kalkulationsrenter for individuelle projekter. Den såkaldte betaværdi kan således være højere afhængigt af risikoen ved projektet⁽³³⁾ og føre til højere kalkulationsrenter.

De norske myndigheder vil revidere og ajourføre renten og risikopræmien årligt. Hvis der indtræder uventede ændringer, som i væsentlig grad påvirker kalkulationsrenten, mellem de årlige ajourføringer, vil de norske myndigheder foretage en tilsvarende ekstraordinær justering

⁽³¹⁾ First Securities er en vigtig aktør på det norske værdipapirmarked.

⁽³²⁾ En metode, som viser den risikostjerede kapitalforrentning som en funktion af risikoen ved markedsporteføljen og risikoen ved det pågældende aktiv (projekt).

⁽³³⁾ Den af First Securities anvendte formel er $R_E = R_F + \beta (R_M - R_F)$, hvor R_F er norske langfristede obligationer, β udgør risikoen ved det individuelle projekt, R_M er den forventede forrentning af markedsporteføljen, $(R_M - R_F)$ er kapitalrisikopræmien. R_E er den ønskede forrentning af den investerede kapital.

af kalkulationsrenten. Det gælder dog kun, hvis der er grund til at antage, at ændringen er permanent.

- 5) De støtteberettigede omkostninger er dem, der er anført i Kommissionens beslutning N 75/2002 — Finland⁽³⁴⁾. De norske myndigheder oplyser, at de siden 1. januar 2005 kun har accepteret sådanne omkostninger som støtteberettigede.
- 6) Der må ikke ydes bistand ud over det beløb, som er nødvendigt til at igangsætte projektet. Det betyder, at statsstøtte i tilfælde af en negativ nutidsværdi som følge af en nutidsværdiberegning på basis af de i nr. (2) ovenfor nævnte parametre, kun må ydes til at sikre, at projektet balancerer, dvs. at nutidsværdien bringes op på nul.
- 7) Et projekt med en beregnet nulsats eller en positiv nutidsværdi uden støtte vil ikke kunne modtage nogen støtte.
- 8) Med undtagelse af støtten til biomasse må støtte ydet i henhold til denne ordning aldrig overskride den tærskel, der er anført i punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne. Punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne begrænser støtten til forskellen mellem markedsprisen og produktionsomkostningerne, med loft ved afskrivning af anlæg, således at der ved afskrivning af anlæg forstås investeringsomkostninger alene. Støtten kan ligeledes omfatte en rimelig kapitalforrentning, når Norge kan påvise, at dette er nødvendigt, navnlig på grund af visse vedvarende energiers beskedne konkurrenceevne.

⁽³⁴⁾ A) Forberedelses- og konstruktionsomkostninger, B) omkostninger ved bygninger, maskiner og udstyr, installationsomkostninger eller omkostninger ved justerings- eller reparationsarbejder på eksisterende bygninger, maskiner og udstyr, C) op til 10 % af projekters støtteberettigede omkostninger, omkostninger ved erhvervelse af jord, der direkte relaterer til investeringen, og udlægning af elkabler, D) omkostninger ved bygning af en rørledning til tilslutning til et fjernvarmenet. Omkostningerne ved bygning af et fjernvarmenet er kun støtteberettigede i forbindelse med netprojekter, som involverer ny teknologi, E) omkostninger ved civilingeniørarbejder og tilsyn med byggearbejder, F) omkostninger ved rydnings- og jordarbejder, G) idriftsættelsesomkostninger og omkostninger i forbindelse med uddannelse af personale til idriftsættelsen. I denne sammenhæng forstås ved idriftsættelse: drift, afprøvning og justering af et system af enheder for første gang for at sikre, at det fungerer efter specifikationerne, H) omkostninger i forbindelse med udbredelse af projektoplysninger, I) omkostninger ved overvågning af investeringen J) omkostninger i forbindelse med gennemførlighedsundersøgelser for diverse typer projekter (projektdeltageres aflønning og indirekte arbejdsomkostninger, udstyr, tilbehør, software, rejser, udbredelse af oplysninger, andre direkte udgifter eller generalomkostninger). Modtagenes generalomkostninger, betalte renter under bygningen, medlemsgebyr og fradragsberettigede afgifter er ikke støtteberettigede. Se fodnote 26 ovenfor.

- 9) Ifølge Enovas metode for beregning af støtteniveauerne begrænses maksimumsbeløbet af støtte fra Enova til investeringsomkostningerne. Projekter, som giver et negativt EBITDA ⁽³⁵⁾ under normale driftsvilkår vil på tidspunktet for investeringen ikke kunne opnå nogen form for støtte. Den til dette formål anvendte kalkulationsrente skal være den af Enova benyttede som nævnt i nr. (4) i punkt 9.I i denne beslutning.
- 10) For biomasse kan der ydes driftsstøtte, som overstiger investeringsomkostningerne. Men under ingen omstændigheder må der ydes større driftsstøtte end, hvad der er omhandlet i punkt D.3.3.1, nr. (55) ⁽³⁶⁾ i miljøretningslinjerne.
- 11) Med henblik på støtte defineres biomasse som »den bionedbrydelige del af produkter, affald og rester fra landbrug (omfattende både vegetabiliske og animalske stoffer) og skovbrug og fra nærstående industrier samt den bionedbrydelige del af affald fra industri og husholdninger« (se artikel 2, litra b), i direktiv 2001/77/EF. Hvor det drejer sig om støtte til bioenergi, som indeholder andre kilder end biomasse, ydes der kun støtte som nævnt ovenfor i nr. (10) for den del, som indeholder biomasse. Støtten til de andre dele begrænses til investeringsstøtten som defineret under nr. (5).
- 12) Ordningen løber indtil 1. januar 2011.
- De norske myndigheder har opgivet følgende data vedrørende driftsomkostninger for produktion af vedvarende og konventionel energi:

Samlede driftsomkostninger, NOK/kWh

Teknologi	Drifts- og vedligeholdelsesomkostninger	Brændsel	Samlede driftsomkostninger
Tal fra IEA-rapporten: Anslåede omkostninger ved elproduktion, ajourføring 2005			
Kul	0,034-0,068	0,076-0,152	0,11-0,22
Gas	0,023-0,031	0,187-0,249	0,21-0,28
Kombineret varme/kraft-produktion			0,17-0,44
Tal fra NVE-rapporten: Omkostninger ved produktion af energi og varme i 2002			
Vindenergi	0,05		0,05
Tal fra Enovas projektportefølje (eksempler)			
Vindenergi	0,05-0,10	0	0,05-0,10
Bioenergi	0,07-0,15	0,2-0,3	0,27-0,45
Ny vedvarende energi			0,05
Fjernvarme			0,05-0,10

9.2. Energibesparelsesforanstaltninger

Hvad angår det anmeldte system anfører Norge, at nutidsværdiberegningen også bør accepteres for beregningen af støtte til energibesparelsesforanstaltninger. De norske myndigheder foreslog dog følgende ændringer af den fremtidige anvendelse af støtteforanstaltningerne vedrørende energibesparelser:

⁽³⁵⁾ EBITDA betyder Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization. Dette omfatter nettolikviditet fra driftsaktiviteter, før arbejdskapitalbevægelser.

⁽³⁶⁾ Ifølge punkt D.3.3.1, nr. (55) i miljøretningslinjerne kan der i forbindelse med biomasse — som er forbundet med større driftsomkostninger — ydes driftsstøtte ud over investeringsbeløbet, hvis EFTA-staten kan dokumentere, at virksomhedernes samlede omkostninger efter afskrivning af anlæg fortsat overstiger markedsprisen for energien.

De norske myndigheder vil beregne investeringsstøtten til energibesparelsesforanstaltninger efter punkt D.1.3, nr. (25) ⁽³⁷⁾ i miljøretningslinjerne sammenholdt med punkt D.1.7, nr. (32) i miljøretningslinjerne, dvs. at projektets investeringsomkostninger vil blive strengt begrænset til de ekstra investeringsomkostninger, som er nødvendige til at opfylde miljøkravene. Det betyder, at omkostningerne ved investering i energibesparelser skal sammenlignes med omkostningerne ved en teknisk

⁽³⁷⁾ Ifølge punkt D.1.3, nr. (25) i miljøretningslinjerne kan energibesparelsesforanstaltninger støttes med basissatsen på 40 % af de støtteberettigede omkostninger. Ifølge punkt D.1.7, nr. (32) i miljøretningslinjerne skal støtten være begrænset til de ekstra investeringsomkostninger. De støtteberettigede omkostninger beregnes netto i forhold til de fordele, der følger af en eventuel kapacitetsforhøjelse, omkostningsbesparelser i løbet af de første fem år af investeringslevetid og supplerende biprodukter i løbet af de samme fem år.

sammenlignelig investering, som ikke giver den samme grad af miljøbeskyttelse. I tilfælde af investering i ekstra udstyr og procedurer, som ikke har anden funktion end at være energibesparende, ansættes de sammenlignelige investeringsomkostninger til nul, når der ikke findes alternative sammenlignelige investeringer. Omkostningerne til udskiftning af maskiner til at opfylde norske standarder er ikke støtteberettigede.

- 1) Omkostningerne beregnes netto i forhold til de fordele, der følger af en eventuel kapacitetsforhøjelse, omkostningsbesparelser i løbet af de første fem år af investeringens levetid og supplerende biprodukter i løbet af de samme fem år.
- 2) Kun investeringsomkostningerne vil være støtteberettigede. I den henseende vil de støtteberettigede omkostninger være de samme som dem, der følger af Europa-Kommissionens beslutning N 75/2002 – Finland ⁽³⁸⁾. De norske myndigheder har siden 1. januar 2005 kun betragtet sådanne omkostninger som støtteberettigede.
- 3) Støttebeløbet begrænses til 40 % af de ekstra omkostninger, beregnet på basis af ovenstående parametre, og der ydes ingen driftsstøtte i henhold til ordningen. Ifølge punkt D.1.5, nr. (30) i miljøretningslinjerne kan støtten forøges med 10 procentpoints for små og mellemstore virksomheder. Med henblik herpå vil små og mellemstore virksomheder blive defineret i overensstemmelse med kapitel 10.2 i tilsynsmyndighedens retningslinjer for støtte til mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder.
- 4) Den norske regering vil sørge for, at hvis der sker en sammenlægning med andre offentlige subsidier, vil den samlede støtte blive holdt under de ovenfor nævnte grænser.
- 5) Ordningen løber indtil 1. januar 2011.

9.3. Støtte til nye energiteknologier

De norske myndigheder oplyser, at der vil blive ydet støtte til projekter for nye teknologier, for så vidt angår vedvarende energi, efter regler for støtte til produktion og brug af vedvarende energi (NVP-metoden). Beregningsmekanismerne for energibesparelser vil blive anvendt i forbindelse med teknologier for energieffektivitet. Støtten kan bl.a. ydes til projekter, som allerede er laboratorieafprøvet, har begrænsede anvendelsesmuligheder eller er udviklet med henblik på andre forhold end dem, der gør sig gældende i Norge og derfor skal tilpasses.

Projekter på det prækonkurrentielle stade, som falder ind under tilsynsmyndighedens statsstøtteretningslinjer for forskning og udvikling, vil skulle anmeldes individuelt. Projekter, som

udgør en opgradering af eksisterende produkter eller produktionslinjer, vil ikke kunne opnå støtte. Det samme gælder projekter, som allerede er gået i gang, eller for hvilke der er truffet beslutning om at sætte dem i gang.

9.4. Oplysnings- og uddannelsesforanstaltninger inden for energieffektivitet

De norske myndigheder har bekræftet, at programmerne for undervisningsmateriale og læringskoncepter, uddannelseskurser for teknisk personale og opfølgning på stedet sluttede den 1. januar 2005. Hvis disse eller lignende projekter skulle komme på tale i fremtiden, skal de anmeldes til tilsynsmyndigheden på forhånd.

De norske myndigheder har videre bekræftet, at uddannelsesprogrammet for offentlige enheder kun relaterer de lokale kommuners offentlige hverv (se også punkt I.5.6 i denne beslutning).

9.5. Andet

De norske myndigheder har endvidere bekræftet, at støtten også ydes uden forskelsbehandling til udenlandske investorer, og at de vil rapportere til tilsynsmyndigheden med regelmæssige mellemrum om ordningens anvendelse. De norske myndigheder forelagde tilsynsmyndigheden en liste med otte eksempler på udenlandske operatører, som havde modtaget støtte fra energifonden.

10. Begrundelse for indledningen af den officielle undersøgelsesprocedure

Tilsynsmyndigheden skønnede i sin beslutning om at indlede den officielle undersøgelsesprocedure, at foranstaltningerne vedrørende energibesparelser, støtten til nye energiteknologier og støtten til investering i produktion af vedvarende energi udgjorde statsstøtte efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1. Hvad angår informations- og uddannelsesforanstaltningerne (herunder rådgivnings- og konsulenttjenester), bemærkede tilsynsmyndigheden, at bortset fra rådgivningstelefonservicen og eventuelt besøg på stedet havde fonden brede skønsbeføjelser. Den fandt desuden, at denne skønsbeføjelse gjorde, at støtteforanstaltninger kunne gøres selektive, hvor de burde være generelle. Alle foranstaltningerne blev anset for at fordreje eller true med at fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem kontraherende parter. Da støtten i forbindelse med energifonden ikke blev anmeldt i tide til tilsynsmyndigheden, udgjorde den en ulovlig støtte efter artikel 1, litra f), i del II i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen.

Hvad angår forenelighedsvurderingen, skelnede tilsynsmyndigheden mellem energifonden som anmeldt og et system med de af de norske myndigheder foreslåede ændringer.

⁽³⁸⁾ (Se punkt I.9.1, nr. (5) og fodnote 35 i denne beslutning.

Systemet som anmeldt

Tilsynsmyndigheden udtrykte i beslutningen om indledning af den officielle undersøgelsesprocedure tvivl med hensyn til, om investeringsstøtten til produktion af vedvarende energi kunne berettiges i henhold til miljøretningslinjerne. Tilsynsmyndigheden bemærkede især, at støtten ikke var baseret på metoden med »ekstra omkostninger«, jf. punkt D.1.3, nr. (27) og punkt D.1.7, nr. (32) i miljøretningslinjerne. Den fastslog, at der snarere skulle foretages en nutidsværdiberegning for projektet. Tilsynsmyndigheden fandt, at der ikke var tilstrækkelig garanti for, at der kun ville blive ydet støtte til investeringsomkostningerne. Der var desuden ingen mekanisme til at hindre overkompensation. For energibesparelsesforanstaltningernes vedkommende bemærkede tilsynsmyndigheden, at i modsætning til projekter for vedvarende energi holdt miljøretningslinjerne sig strengt til en støtte på 40 % af de støtteberettigede investeringsomkostninger. Med den af de norske myndigheder benyttede nutidsværdiberegning var det ikke sikkert, at denne tærskel ville blive overholdt. For energiteknologiprojekter og energirevisioner har tilsynsmyndigheden behov for flere oplysninger. Hvad angår informations- og uddannelsesforanstaltningerne, noterede tilsynsmyndigheden sig, at støtteordningen i den forbindelse ikke var begrænset til de minimisstøtte (skønt støtten til nogle af projekterne eventuelt ville have ligget under denne tærskel) eller til små og mellemstore virksomheder. På det grundlag nåede tilsynsmyndigheden til den indledende konklusion i beslutningen om indledning af den officielle undersøgelsesprocedure, at systemet som anmeldt ikke var foreneligt med EØS-statsstøttebestemmelserne.

Systemet med de af de norske myndigheder foreslåede ændringer

I sin beslutning om indledning af den officielle undersøgelsesprocedure beskæftigede tilsynsmyndigheden sig også med de af de norske myndigheder foreslåede ændringer. Den anførte, at den ville undersøge nærmere, om den norske metode med at basere støtten på en nutidsværdiberegning for det pågældende projekt kunne accepteres, hvis de norske myndigheder besluttede at begrænse støtten til forskellen mellem markedsprisen og produktionsomkostningerne, jf. punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne. Tilsynsmyndigheden havde også betænkeligheder med hensyn til, hvordan kravet i punkt D.3.3.1, nr. (54), tredje punktum, i miljøretningslinjerne ville blive indfriet i praksis af de norske myndigheder. Her hedder det, at når der en gang er ydet støtte, vil yderligere energi produceret af anlægget ikke længere været berettiget til yderligere støtte. Tilsynsmyndigheden havde også sine tvivl med hensyn til støtte af projekter, hvis nutidsværdi stadig ville være negativ på grund af høje driftsomkostninger efter at have modtaget støtte fra Enova.

Tilsynsmyndigheden kunne ikke tage endelig stilling til støtten til nye energiteknologier og uddannelsesforanstaltninger, ej heller rådgivnings- og konsulenttjenesterne (energirevisioner).

11. Bemærkninger fra tredjepart

Tilsynsmyndigheden modtog bemærkninger fra en enkelt tredjepart til beslutningen om indledning af proceduren. Det tyske ministerium for miljø, naturbevarelse og nuklear sikkerhed anfører, at det ikke er muligt klart at identificere det relevante marked og fastslå, om de støttede virksomheder faktisk ville konkurrere med ikke-støttede virksomheder og opnå en fordel. Det tyske ministerium anfører videre, at princippet om fastslåelse af ekstra omkostninger i forbindelse med produktion af vedvarende energi ikke er særlig egnet til bestemmelse af støttebeløbet, så længe der ikke findes en generelt anvendelig og klar definition af begrebet ekstra omkostninger. Hvad angår 40 %-tærsklen for støtteintensiteten, mener det tyske ministerium, at dette ikke ofte nok vil være et tilstrækkeligt incitament til at en privat investor går i gang, da han selv vil skulle bære 60 % af omkostningerne. Man burde derfor overveje, om støtten ikke snarere skulle baseres på en del af de samlede investeringsomkostninger. Det tyske ministerium anfører, at nogle mangler ved miljøretningslinjerne i den forbindelse er blevet afhjulpet med Kommissionens sagspraksis.

12. Bemærkninger fra de norske myndigheder

De norske myndigheder anfører i deres svar af 15. juli 2006, hvad angår spørgsmålet om statsstøtte, at tilsynsmyndigheden anlægger en for streng holdning, som ikke giver mulighed for fleksibilitet i forbindelse med programmer, som i grunden er åbne for alle virksomheder. Hvad angår undervisningsmateriale, havde Enova ret til kun at afvise projekter, som ikke opfyldte programmålene, eller som ikke kunne garantere tilstrækkelig kvalitet. Disse minimumskriterier var derfor af objektiv karakter.

De norske myndigheder gør endvidere gældende i ovennævnte brev, at tilsynsmyndigheden skulle have foretaget en forenelighedsundersøgelse af energifonden direkte i medfør af EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), ligesom Kommissionen gjorde det i forbindelse med det britiske WRAP-programms lejeantifond (Lease Guarantee Fund) ⁽³⁹⁾.

De norske myndigheder anfører med hensyn til forenelighedsundersøgelsen af investeringsstøtten til produktion af vedvarende energi, at elementet af konkurrence i systemet som anmeldt mellem forskellige projekter udelukker enhver form for overkompensation. Aftalen mellem Enova og ministeriet fastsætter endvidere, at al ydet støtte skal være forenelig med EØS-aftalen. De norske myndigheder anfører med hensyn til medregning af omkostninger, som eventuelt ikke var støtteberettigede, at det sikkert kun gjaldt en lille del af omkostningerne.

⁽³⁹⁾ Kommissionens beslutning af 11. november 2003 om den statsstøtte, som Det Forenede Kongerige agter at yde inden for rammerne af WRAP-programmets miljøordning (Environmental Grant Funding) og lejeantifond (Lease Guarantee Fund) (EUT L 102 af 7.4.2004, s. 59).

De norske myndigheder har under hele forundersøgelsesfasen og i deres svar af 15. juli 2006 oplyst, at Norges energisituation er anderledes end de fleste europæiske stater, da 99 % af den indenlandske elproduktion hidrører fra vandkraft. Vandkraft har en anden omkostningsstruktur og andre omkostningsniveauer end den traditionelle energiproduktion i resten af Europa på basis af kul, gas og kerneenergi. En sammenligning med vandkraft i forbindelse med beregning af de ekstra omkostninger ved vedvarende energiproduktion under retningslinjerne er ifølge de norske myndigheder ikke mulig. Der er yderligere vigtige fordele ved at anvende den valgte metode. For det første er nutidsværdimetoden den mest udbredte metode i energisektoren såvel som i andre industrisektorer. Der vælges med henvisning til markedsprisen objektive og let tilgængelige kriterier. Hvis Enova anvender denne metode på alle projekter, hvortil der søges om støtte, kan det sammenligne forskellige projekter, som konkurrerer om statsstøtte på lige fod, og yde støtte til de projekter, som opviser det bedste forhold mellem støtte og miljøfordele. For det andet sikrer metoden, at der til et projekt kun ydes det beløb, som er nødvendigt til, at projektet når til markedsstadiet.

Norge anfører, at hvis man skulle følge miljøretningslinjerne bogstaveligt, ville de norske myndigheder skulle supplere investeringsstøtteordningen med en driftstøtteordning, for hvilken støtten i sidste ende også skulle baseres på en beregning af nutidsværdien. En driftstøtte ydet på denne måde ville i realiteten være en investeringsstøtteordning, hvor tilskuddet ville blive udbetalt i rater snarere end som et engangsbeløb uden nogen væsentlig forskel med hensyn til mulighed for opnåelse af støtte men med et mindre gennemsigtigt og administrativt mere kompliceret system⁽⁴⁰⁾. Ifølge systemet som anmeldt vil Enova kun være involveret i projektets investeringsfase.

De norske myndigheder erklærer sig i deres svar af 15. juli 2006 enig i tilsynsmyndighedens konklusion i beslutningen om indledning af proceduren, at Enovas metode i almindelighed resulterer i investeringsstøtte, som er lavere eller lig de ekstra investeringsomkostninger, som et anlæg for vedvarende energi er forbundet med. De norske myndigheder modsætter sig imidlertid et loft for afskrivning af anlæg. Derved ville man ellers ignorere, at projekter også har ret til en rimelig forrentning som omhandlet i tilsynsmyndighedens miljøretningslinjer (punkt D.3.3.1, nr. (54)) og anvendt i Kommissionens beslutning vedrørende Q7 offshore-vindkraftprojektet⁽⁴¹⁾. Da det er en uafhængig ekspert, der skal fastslå, hvad der kan betragtes som en rimelig forrentning, anfører de norske myndigheder, at der ikke længere er fare for overkompensation, fordi forrentningssatsen skulle være for generøs.

⁽⁴⁰⁾ Se også »Oplysninger forelagt af Norge« i tilsynsmyndighedens beslutning 122/05/KOL, s. 12 ff.

⁽⁴¹⁾ Statsstøttesag N 707/2002 — *Nederlandene*, MEP Stimulating Renewable Energy.

Med hensyn til kravet om, at et støttet projekt ikke må modtage nogen anden støtte, jf. punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne, er de norske myndigheder enig i, at der bør sættes en grænse for, hvilken støtte energifonden kan yde. De norske myndigheder oplyser, at der er to mekanismer, som kan garantere en sådan begrænsning. For det første, når Enova vurderer et projekt, vil der blive taget hensyn til alle kendte indtægter (likviditet) uanset f.eks. anden offentlig støtte, som kan betegnes som statsstøtte. Disse elementer vil blive taget i betragtning på indtægts- eller udgiftssiden, når det er relevant, og vil dermed begrænse behovet for yderligere støtte fra Enova. For det andet hvad angår eventuel indførelse af et system med grønne certifikater, henviser de norske myndigheder til en klausul i den kontrakt, der indgås med støttemodtageren, om, at han skal tilbagebetale al støtte, som han modtager fra energifonden, med renter, hvis han bliver del af certifikatmarkedet.

De norske myndigheder stillede under den officielle undersøgelse af ordningen forslag til en ændring med hensyn til projekter, som selv med støtte fra energifonden ville udvise en negativ nutidsværdi. Ændringen er nu omhandlet i punkt I.9.1 nr. (9) i denne beslutning og går ud på, at projekter, som udviser et negativt bruttodriftsoverskud under normale driftsbetingelser på tidspunktet for investeringen, ikke kan opnå nogen form for støtte.

II. VURDERING

1. Statsstøtte efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1

I artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen hedder det følgende:

»Bortset fra de i denne aftale hjemlede undtagelser er støtte, som ydes af EF-medlemsstater, EFTA-stater eller ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med denne aftale i det omfang, den påvirker samhandelen mellem de kontraherende parter.«

1.1. Tilstedeværelse af statsmidler

Ifølge EØS-aftalens artikel 61 skal støtten ydes af staten eller med statsmidler. I det foreliggende tilfælde tager støtten til de forskellige investeringsprojekter form af tilskud, som finansieres via statsbudgettet og med en afgift på elnettariffen. Finansiering med direkte budgetbevillinger opfylder kriteriet »statsmidler«.

Hvad angår provenuet af afgiften på elnettariffen, noterer tilsynsmyndigheden sig, at ifølge gældende retspraksis og Europa-Kommissionens sagspraksis er der tale om statsmidler, når midler overføres fra en fond, og når fonden er oprettet af staten og tilføres bidrag, som opkræves og forvaltes af staten⁽⁴²⁾. I denne forbindelse vil det skulle fastslås, om staten udøvede kontrol over de pågældende midler⁽⁴³⁾. For at aktiviteterne kan anses for at være statsmidler, er det tilstrækkeligt, at de permanent befinder sig under de offentlige myndigheders kontrol⁽⁴⁴⁾.

Energifonden blev oprettet af den norske stat. Energifonden forvaltes af et offentligt organ, Enova, som ejes af den norske stat gennem olie- og energiministeriet. Fondens blev oprettet til at realisere et politikmål for den norske stat og til at hjælpe til at opfylde den norske stats energimål i relation til Kyoto-protokollen. Til dette formål opkræver den norske stats som en reguleringsforanstaltning en obligatorisk afgift (se punkt 1.3 i denne beslutning) til finansiering af fonden. Staten bestemmer også afgiftsniveauet. Provenuet af afgiften tilføres direkte energifonden, som bevilger støtte til udvalgte projekter. Tilsynsmyndigheden mener derfor, at den norske stat udøver en permanent kontrol over afgiften, og at den derfor kan betegnes som statsmidler efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

1.2. Begunstigelse af visse virksomheder eller visse produktioner

For at foranstaltningen kan betegnes som støtte efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, skal den tillige for det første give modtageren en fordel, som fritager ham for byrder, der normalt afskrives over hans budget. For det andet skal foranstaltningen være selektiv i den forstand, at den begunstiger »visse virksomheder eller visse produktioner«. I det følgende vil der blive sondret mellem investeringsstøtteordninger, herunder energirevisioner, og uddannelses-/undervisningsforanstaltninger.

1.2.1. Generel bemærkning: Vurdering af energifondsordningen som sådan, ikke individuelle tilskud i henhold til ordningen

I det foreliggende tilfælde kan nedenfor beskrive støtteforanstaltninger i nogle situationer have været rettet mod enkeltpersoner snarere end virksomheder (det gælder f.eks. nogle af

uddannelses-/undervisningsforanstaltningerne) eller haft at gøre med uddannelse snarere end erhvervsvirksomhed. Ingen af de forskellige støtteforanstaltninger var dog formelt (ved lov eller administrative retningslinjer) begrænset til enkeltpersoner eller visse former for virksomhed⁽⁴⁵⁾. Støtten kunne f.eks. ydes til private uddannelsesinstanser, som eventuelt udførte erhvervsvirksomhed, eller rettes mod visse industrisektorer (f.eks. bygge-riet).

Denne anmeldelse og vurdering vedrører energifonden som sådan, ikke individuelle tilskud, som den yder. Der er derfor ingen grund til, at tilsynsmyndigheden — med henblik på sin vurdering af energifondsordningen som sådan⁽⁴⁶⁾ — f.eks. skal tage stilling til, om støtte, der er ydet i enkelttilfælde til non-profit-organisationer eller uddannelsesinstanser, vedrørte en virksomheds (erhvervs)virksomhed. Da energifondsordningen ingen begrænsninger indeholder i den henseende, må tilsynsmyndigheden derfor konkludere, at støtten i henhold til ordningen gik til virksomheder, med de nedenfor anførte undtagelser.

Støtte, som ydes til den offentlige sektor til udførelse af energieffektivitetsforanstaltninger som led i den pågældende enheds offentlige hverv, udgør ikke statsstøtte. Dette gælder især programmet for energieffektivitetsforanstaltninger for kommunerne. Denne støtte indeholder ikke noget element af statsstøtte efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, så længe den som bekræftet af de norske myndigheder begrænses til støttemodtagerens funktion som offentlig enhed.

1.2.2. Investeringsstøtte (produktion af vedvarende energi, energibesparelserforanstaltninger, ny energiteknologi og energirevisioner)

Tilskud til ovennævnte investeringer giver modtagerne en fordel efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, den der enten sætter dem i stand til at investere i produktion af vedvarende energi eller i foranstaltninger til at reducere deres energiforbrug eller giver virksomheden mulighed for (i tilfælde af revisioner gennem øget kompetence og energianalyse) at bruge energi på en mere effektiv måde og dermed yderligere at nedsætte virksomhedens ordinære driftsomkostninger.

⁽⁴²⁾ Sag 173/73 *Italy mod Commission*, sml. 1974, s. 709, sag 78/76 *Steinike mod Germany*, sml. 1977, s. 595, Kommissionens beslutning N 707/2002 — *Nederlandene*, se fodnote 42 ovenfor; N 490/2000 — *Italien*, strandede omkostninger i elsektoren.

⁽⁴³⁾ Generaladvokat Jacobs i sag C-379/98 *Preussen Elektra mod Schleswig AG*, sml. 2001, s. I-2099, præmis 165.

⁽⁴⁴⁾ Se sag T-67/94 *Ladbroke Racing Ltd mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber*, sml. 1998, s. II-1, præmis 105 ff. I den henseende er der ingen tvivl om, at foranstaltningen kan tilskrives staten, som indførte afgiften. Det er en anden situation end den, der behandles i sag C-345/02 *Pearle BV, Hans Prij's Optiek Franchise BV og Rinck Opticiëns BV mod Hoofdbedrijfschap Ambachten*, sml. 2004, s. I-7139, som vedrører et gebyr indført af en virksomhedsbestyrelse.

⁽⁴⁵⁾ Tilsynsmyndigheden vil dog gerne pege på, at der ved konstateringen af, om støtten gik til en »virksomhed«, ikke tages hensyn til enhedens retlige status eller organisationsform men til en virksomheds kvalitet efter, hvilken aktivitet der støttes, sag C-41/90 *Höfner and Elser mod Macrotan*, sml. 1991, s. I-979, f.eks. kan også non-profit-organisationer udføre erhvervsvirksomhed og konkurrere med andre, se f.eks. sag 78/76 *Steinike & Weinlig*, se fodnote 43 ovenfor, og sag C-67/96 *Albany, International BV mod Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie*, sml. 1999, s. I-5751.

⁽⁴⁶⁾ Hvis støtten udgør statsstøtte, hvilket vil blive fastslået nedenfor, må energifonden betegnes som en støtteordning. Se definitionen af en støtteordning i artikel 1, litra d), i del II i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen.

Støtten er også selektiv. Hvad angår støtten til produktion af vedvarende energi henvender støtten sig til en bestemt kategori af energiproducenter.

Der består også selektivitet i forbindelse med andre foranstaltninger, da der kun ydes tilskud til visse virksomheder, som Enova udvælger efter sammenligning af projekter under ansøgningsprocessen og efter beslutning om, hvilket projekt i ansøgningsrunden er det meste effektive og dermed bør støttes. Som fastslået ved retspraksis ⁽⁴⁷⁾ kan systemet i en situation, hvor fonden råder over en skønsbeføjelse, som giver den mulighed for at afpasse den finansielle intervention efter forskellige hensyn, såsom navnlig valget af begunstigede, størrelsen af beløbet for den finansielle intervention og betingelserne for interventionen, (...) placere visse virksomheder i en mere fordelagtig situation end andre ⁽⁴⁸⁾. Ikke alle projekter, som opfylder ansøgningskriterierne, kan være sikker på at få tildelt støtte, da det afhænger af andre, konkurrerende projekter under ansøgningsprocessen, og af hvilket beløb Enova er rede til at tildele under den konkrete projektvurderingsrunde. Det står Enova frit for at vælge, hvor ofte der skal organiseres forslagsindkaldelser, og af hvilken type, og det giver Enova en tilstrækkelig skønsmargen til at gøre støtteforanstaltningerne selektive ⁽⁴⁹⁾.

Der er med hensyn til energirevisioner tillige et andet selektivitetselement, som går ud på, at programmet (programteksten 2003, se ovenfor i punkt I.5.6 i denne beslutning) var rettet mod ejere af private og offentlige bygninger af et samlet areal på over 5 000 m² og mod industrivirksomheder.

1.2.3. Oplysnings- og uddannelsesprogrammer inden for energieffektivitet

Tilsynsmyndigheden er af den opfattelse, at der ikke er tale om selektivitet i forbindelse med Enovas **oplysningshelpline**, hvor der ydes rådgivning om energieffektivitet til alle, som måtte ønske en sådan rådgivning, uden at Enova er i stand til at udøve nogen skønsbeføjelse i den forbindelse.

Der er heller ikke tale om statsstøtte i forbindelse med **besøg på stedet** hos private husholdninger, da støtte i disse situationer ikke ydes til virksomheder efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen.

⁽⁴⁷⁾ Sag C-241/94 *Frankrig mod Kommissionen*, sml. 1996, s. I-4551, præmis 23.

⁽⁴⁸⁾ Se også forslag til afgørelse fra generaladvokat Jacobs i sag C-256/97 *DM Transport S.A.*, sml. 1999, s. I-3913, præmis 39 og 40.

⁽⁴⁹⁾ Det underbygges af Enovas egen vurdering af sin rolle på organisationens netsted, hvor det hedder følgende: »Enova SF enjoys considerable freedom with regard to the choice and composition of its strategic foci and policy measures«.

Selv i forbindelse med effektiv energiudnyttelse i kommercielle bygninger har tilsynsmyndigheden ikke konstateret statsstøtte efter Artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen, da foranstaltningen var åben for alle interesserede parter, uden at Enova eller dets energieffektivitetscentre var i stand til at udøve nogen skønsbeføjelse i den forbindelse. Foranstaltningen opfylder med andre ord ikke betingelser om selektivitet.

Der består en selektiv fordel i forbindelse med støtteprogrammet for udvikling af **undervisningsmateriale og uddannelseskurser**, da omkostningerne ved fremstilling af sådant materiale eller et sådant program reduceres for den pågældende sammenlignet med andre, som ikke modtager en sådan støtte. Tilsynsmyndigheden er ikke enig med de norske myndigheder i, at den anvender en for streng selektivitetstest for undervisnings-/uddannelsesprogrammer. Støtten er for det første rettet mod visse sektorer, f.eks. i 2003-programmet mod bl.a. private leverandører af uddannelsestjenester eller i 2004-programmet mod byggesektoren. Programteksten understreger, at studietilbuddet skal svare til forretningsverdens behov, idet det private erhvervsliv til dels bidrager til programmets finansiering. Det gør plads for udvikling af sektorløsninger. For det andet giver de respektive programmer Enova en stor skønsbeføjelse. De norske myndigheder understreger selv, at det er vigtigt, at projekterne konkurrerer med hinanden. Nogle projekter kan derfor eventuelt ikke garanteres støtte, selvom de opfylder visse objektive kriterier, da de kan tabe i forhold til andre projekter, hvis disse scorer bedre i vurderingen. Der er heller ingen garanti for, at et forkastet projekt vil blive støttet i den næste runde. 2003- og 2004-programteksterne indeholder desuden en prioritetsliste, som yderligere demonstrerer, at visse projekter har en ringere chance for at blive støttet, særlig projekter, som ikke indgår blandt projekter, som opføres på listen. Tilsynsmyndigheden mener derfor, at støtten er selektiv.

1.3. Fordrejning af konkurrencen og påvirkning af samhandelen mellem de kontraherende parter

For at kunne betegnes som støtte efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen, skal foranstaltningerne fordreje eller true med at fordreje konkurrencen og påvirke handelen mellem de kontraherende parter.

I det foreliggende tilfælde styrker foranstaltningerne de støttede virksomheders konkurrencestilling på energi- og elmarkederne i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvor de faktisk eller potentielt konkurrerer med andre energiproducenter ⁽⁵⁰⁾.

⁽⁵⁰⁾ F.eks. i forhold til elproducenter, som benytter traditionelle kilder eller — som nu — i forhold til vandkraftproducenter eller andre producenter af vedvarende energi, som ikke støttes af Enova, eller virksomheder, som ikke støttes for at anvende energieffektivitetsforanstaltninger.

Ret så mange støttede projekter i tidligere tid (se punkt I.6 i denne beslutning) kunne være henført under den retsakt, der er nævnt i punkt 1e) i bilag XV til EØS-aftalen (Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte), fordi de tildelte tilskud var på under de minimis-tærsklen. Ikke alle støttede projekter havde dog karakter af de minimis-støtte. Det var heller ikke en betingelse i henhold til ordningen, at de skulle have det.

Da elmarkedet i vid udstrækning er liberaliseret, og da der foregår handel med energiprodukter og elektricitet mellem EØS-staterne (f.eks. importerer og eksporterer Norge en vis procentdel elektricitet), kan der som beskrevet (potentielt) forekomme konkurrencefordrejning i relation til andre EØS-virk-somheder. Det demonstreres videre derved, at der handles forskellige typer elektricitet i Nordpool, som er en fælles institution for de nordiske lande. Energifondssystemet fordrejer derfor eller truer med at fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem de kontraherende parter.

2. Ny støtte

Som beskrevet i punkt II.1 i denne beslutning indebærer energifondens system støtte efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen. Det vil skulle fastslås, om det også udgør ny støtte, som skulle have været anmeldt i tide til, at tilsynsmyndigheden kunne foretage en vurdering, se del II, artikel 2, i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen. Ny støtte defineres som enhver støtte, (...) som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte, jf. del II, artikel 1, litra c), i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen.

Den norske regering anfører, at de programmer, der er sammenlagt under energifondsmekanismen, eksisterede før Norges optagelse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Ordningerne udgjorde derfor oprindeligt eksisterende støtte efter del II, artikel 1, litra b), nr. ii), i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen.

I deres anmeldelse anmeldte de norske myndigheder ændringer af de eksisterende støtteordninger til tilsynsmyndigheden. Det drejer sig i hovedsagen om:

- i) sammenlægningen i 2002 af de eksisterende ordninger under den nyligt oprettede energifond

- ii) den nye forvaltning af støtten med oprettelsen af det nye forvaltningsorgan Enova til at afløse Norges vassdrags- og energidirektorat, som tidligere havde ansvaret

- iii) Stortingets nye energimål, som betyder, at foranstaltninger i henhold til ordningen skal bidrage til at realisere målelige energieffektivitets- og produktionsmål

- iv) og endelig en ny finansieringsordning (afgift på nettariffen).

Ændringerne var ledsaget af et sæt nye retsregler for Enova, som indvirker på den ydede støtte, idet foranstaltningerne nu skal bidrage til at realisere nye politikmål, som blev aftalt i 2002 mellem den norske stat og Enova.

Ændringerne var ikke af blot teknisk eller administrativ karakter [se artikel 4, stk. 1, i tilsynsmyndighedens beslutning af 14. juli 2004 ⁽⁵¹⁾] men bevirkede en væsentlig forandring af det eksisterende system og retsgrundlaget herfor. For det første skal det i overensstemmelse med Domstolens dom i sagen vedrørende *Namur Les Assurances* ⁽⁵²⁾ fastslås, at der er tale om en ny støtteordning med henvisning til støttebestemmelserne. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at der med oprettelsen af energifonden og Enova er fastlagt et helt nyt sæt regler for støtte under energifonden og finansiering heraf. Først var der Stortingets beslutning af 5. april 2001 om ændring af energiloven af 29. juni 1990. Ved beslutningen bemyndiges regeringen til at kræve af energiselskabet, at det (ved licens, »omsetningskonsej-sjoner») at lægge en afgift på den elnettarif, som den endelige forbruger skal betale. Afgiften skal bidrage til at finansiere energifonden. I en på daværende tidspunkt nyvedtaget bekendtgørelse af 10. december 2001 fastlægges de nærmere enkeltheder om, hvordan afgiften skal opkræves og tilføres energifonden. I de forslag, som regeringen havde forelagt Stortinget med henblik på dettes beslutning, havde den fastlagt nye og konkrete energimål (se punkt I.4 i denne beslutning), som skulle opfyldes inden for en given tidsfrist ved oprettelse af energifonden og Enova. Målene, og hvordan de skulle realiseres, var desuden nedfældet i nærmere enkeltheder i aftalen mellem ministeriet og Enova. Ved nye *vedteker for energifonden* placeres energifonden under olie- og energiministeriet, og det specificeres, at den administreres af Enova. Dette demonstrerer, at retsbestemmelserne for støtte til energieffektivitetsforanstaltninger blev væsentligt ændret og suppleret i 2000/2001.

⁽⁵¹⁾ Beslutning 195/04/KOL.

⁽⁵²⁾ Sag C-44/93, *Namur-Les Assurances du Credit mod Office National du Ducroire og den belgiske stat*, Sml. 1994, I-3829.

Hensigten med de retslige og administrative ændringer var at ændre den eksisterende støtteordning væsentligt og skabe en helt ny metode til finansiering af energibesparelses-foranstaltninger og produktion af vedvarende energi⁽⁵³⁾. Sammenlægningen af de to nye ordninger var mere end blot en teknisk formalitet, da det skete for at kunne yde en mere målrettet statsstøtte og opnå mere håndgribelige resultater med hensyn til bæredygtige energipolitikker. I støttebeslutninger vedrørende projekter vil der nu skulle tages hensyn til, om projekterne kan bidrage til at realisere de nye mål, der blev fastlagt af Stortinget i 2000/2001, og som udgør en væsentlig ændring af de tidligere støttemekanismer.

Der skabes en helt ny administrativ struktur med overdragelsen af beføjelserne fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), der tidligere havde ansvaret, til det nyoprettede administrative organ Enova. Enova er ved en aftale med ministeriet forpligtet til at forvalte energifonden på en sådan måde, at Stortingets nye energimål realiseres, og administrere den på basis af nyvedtagen lovgivning. Enova skal endvidere gennem sin administration af fonden fremhjelpe konkurrencen på markedet. Det viser, at Enova ikke blot viderefører NVE's arbejde, men har fået overdraget nye opgaver og forpligtelser, som udgør en væsentlig ændring af de tidligere ordninger.

Endelig er det af betydning, at der er oprettet nye finansieringsmekanismer. Støtteforanstaltninger finansieres (i stigende grad) ikke med budgettildelinger men med en afgift på nettariiffen, som anvendes til at finansiere energifonden. Norge har peget på, at afgiften som sådan blev indført før EØS-aftalens ikrafttræden, men det ændrer intet ved tilsynsmyndighedens konstatering, at indførelsen af den nye finansieringsmekanisme har bevirket en væsentlig ændring. Før 2002 blev afgiften forvaltet af netselskaberne, hovedsagelig til at finansiere deres oplysningsvirksomhed om energieffektivitet. Nu kontrolleres afgiften af den norske stat, som øremærker den til finansiering af energifonden. Fonden kan anvende finansieringsmidlerne til alle typer støtteforanstaltninger, og ikke blot oplysningsvirksomhed⁽⁵⁴⁾. Tilsynsmyndigheden konkluderer på baggrund af det ovenfor anførte, at ændringerne af finansieringssystemet må betegnes som væsentlige.

De beskrevne ændringer betyder, at støtteordningen som sådan ændres, uden at den dermed kan adskilles fra de eksisterende

ordninger⁽⁵⁵⁾. Den nye finansierings- og forvaltningsmekanisme såvel som Enovas forpligtelse til at realisere de nye energimål påvirker hele strukturen i støtteprogrammet og gælder alle foranstaltninger, som finansieres af energifonden. Ændringerne blev foretaget for at udnytte offentlige ressourcer bedre og for at opnå mere bæredygtige energieffektivitetsresultater, hvilket har gjort det nødvendigt at introducere nye strukturer og nye mål. Disse nye strukturer og mål er bestemmende for hver støttebeslutning og kan ikke betragtes som værende adskilte fra de tidligere eksisterende støtteforanstaltninger.

De anmeldte ændringer skal derfor klassificeres som ny støtte efter del II, artikel 1, litra c), i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen.

Energifonden trådte i funktion den 1. januar 2002, altså før juni 2003, hvor ordningen blev anmeldt til Kommissionen. Energifondssystemet blev derfor anmeldt for sent til tilsynsmyndigheden og udgjorde således en overtrædelse af standstill-forpligtelsen i del I, artikel 1, stk. 3, i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen. Støtten må derfor klassificeres som en »ulovlig støtte« i henhold til del II, artikel 1, litra f), i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen. Ulovlig støtte, som ikke er forenelig med artikel 63, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen, skal tilbagekræves.

3. Statsstøttens forenelighed med EØS-aftalen

Det er tilsynsmyndighedens opfattelse, at støtteforanstaltningerne ikke opfylder nogen af undtagelserne i artikel 61, stk. 2, eller stk. 3, litra a), b) og d), i EØS-aftalen. Det skal derfor vurderes, om støtten kan henføres under artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen. Ifølge denne bestemmelse kan støtten anses for at være forenelig, hvis den fremmer udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner og ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

Tilsynsmyndigheden vil vurdere energifonden på baggrund af artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen sammenholdt med tilsynsmyndighedens retningslinjer. Ifølge retningslinjerne skal EFTA-staterne bringe deres miljøstøtteordninger i overensstemmelse med miljøretningslinjerne inden den 1. januar 2002.

⁽⁵³⁾ Se i denne forbindelse generaladvokat Fennellys fortolkning i sag C-15/98 og C-105/99 *Den Italienske Republik mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber Sml. 2000, II-8855*, præmis 61 ff., som siger, at lovændringerne skal bevirke en væsentlig ændring af systemet, dvs. mere end blot en formel ændring.

⁽⁵⁴⁾ I de respektive regeringsforslag benævner de norske myndigheder selv finansieringsmekanismen som »ny«.

⁽⁵⁵⁾ Sag T-195/01 og T-207/01 *Government of Gibraltar og Kongeriget Spanien mod Europa-Kommissionen*, Sml. 2001, II-3915, præmis 111.

I følgende vurdering vil tilsynsmyndigheden sondre mellem energifondssystemet som anmeldt til tilsynsmyndigheden og anvendt siden den 1. januar 2002 (se punkt II 3.1 i denne beslutning) og de fremtidige ændringer, som de norske myndigheder har planlagt, og som skal gøre støtten forenelig med EØS-statsstøttebestemmelserne (se punkt II 3.2 i denne beslutning).

3.1. Vurdering af energifonden som anmeldt til tilsynsmyndigheden

3.1.1. Investeringsstøtte — energi (produktion af vedvarende energi, investering i energibesparelser, ny energiteknologi og energirevisioner)

I sin beslutning af 18. maj 2005 om at indlede en formel undersøgelse gav tilsynsmyndigheden udtryk for tvivl om, hvorvidt investeringsstøtte fra energifonden kunne betragtes som værende forenelig med miljøretningslinjerne.

De norske myndigheder anførte i deres bemærkninger af 15. juli 2005 til indledningen af proceduren, at systemet skulle tillades direkte i henhold til artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen. Tilsynsmyndigheden kan ikke tilslutte sig dette synspunkt, i det mindste for så vidt, at den pågældende støtte er omfattet af miljøretningslinjerne. Tilsynsmyndigheden mener ikke, at Kommissionen WRAP-beslutning⁽⁵⁶⁾ er relevant i denne forbindelse. Forskellen mellem de to tilfælde er, at retningslinjerne i tilfældet med genbrug ikke indeholder nogen bestemmelse om investeringsstøtte, medens støtte til investering i vedvarende energi er omfattet af miljøretningslinjerne. Tilsynsmyndigheden er bundet af sine egne retningslinjer⁽⁵⁷⁾. Den mener derfor, at den ikke kan tilsidesætte kapitlet i retningslinjerne vedrørende investeringsstøtte (punkt D.1.3, særlig nr. (27) og punkt D.1.7, nr. (32) eller kapitlet vedrørende driftsstøtte (punkt D.3.3.1, nr. (54)), som omhandler situationen vedrørende vedvarende energikilder) og de deri angivne støtteintensiteter.

1. Investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi

Investering i produktion af vedvarende energi kan støttes med en støtteintensitet på indtil 40 % eller om nødvendigt 100 % af de støtteberettigede omkostninger, se punkt D.1.3, nr. (27), i miljøretningslinjerne. Punkt D.1.6, nr. (31) præciserer, hvad der forstås ved en støtteberettiget investering, nemlig investering i jord, bygninger, anlæg og udstyr og på visse betingelser immaterielle aktiver. Punkt D.1.7, nr. (32) fastsætter, at de støtteberettigede omkostninger er differencen mellem investeringsomkostningerne i forbindelse med produktion af vedvarende energi og investeringsomkostningerne i forbindelse med et konventionelt kraftværk, i det følgende benævnt »ekstraudgifts-metoden«.

⁽⁵⁶⁾ Se fodnote 40 ovenfor.

⁽⁵⁷⁾ Sag C-351/98, *Kongeriget Spanien mod Kommissionen*, Sml. 2002, I-8031, præmis 76.

Tilsynsmyndigheden bemærkede i sin beslutning om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure⁽⁵⁸⁾, at støtten til vedvarende energikilder ikke var baseret på en ekstraudgiftsmetode som omhandlet i punkt D 1.7, nr. (32), i retningslinjerne. Den fandt også, at der uden de ændringer, som de norske myndigheder senere foreslog, ikke ville være nogen garanti for, at støtten ville blive holdt under tærsklen på 40 %. Der var desuden ingen garanti for, at støtten ville blive holdt under den højere tærskel på 100 % ekstraudgifter, ej heller at den ikke ville føre til overkompensation. Der var f.eks. ingen garanti for, at der kun ville blive ydet støtte til de støtteberettigede investeringsomkostninger, og at der ikke ville blive ydet mere støtte til en virksomhed end, hvad der var nødvendigt til at lancere projektet. Tilsynsmyndigheden skønnede derfor indledningsvis, at energifonden som anmeldt ikke kunne berettiges efter kapitlet om investeringsstøtte (punkt D.1.3 i miljøretningslinjerne) og derfor udgjorde en ulovlig støtteordning.

Ingen kommentarer fra de norske myndigheder har kunnet ændre på dette forhold. Hvad angår omkostninger, som eventuelt ikke var støtteberettigede, oplyser de norske myndigheder, at Enova fra og med 1. januar 2005 kun har accepteret støtte til omkostninger som omhandlet i Kommissionens beslutning vedrørende Finland N 75/2002, hvorimod der i tidligere tid også blev ydet støtte til andre omkostninger (f.eks. finansielle omkostninger), selvom det måske kun drejede sig om en lille del af de samlede omkostninger. Da der for energifonden som anmeldt ikke gjaldt klare regler for, hvilke omkostninger der var støtteberettigede, har faren for, at ikke-støtteberettigede blev taget i betragtning, virkelig været til stede. Det norske argument om, at støtteordningens konkurrenceelement *begrænser* muligheden for overkompensation, får heller ikke tilsynsmyndigheden til at ændre sin konstatering, nemlig at ordningen ikke omfattede fungerende retlige restriktioner, som kunne *garantere*, at støtten holdes under tærsklen i kapitlet vedrørende investeringsstøtte i retningslinjerne. Uden sådanne regler skulle man være heldig for at hindre overkompensation.

Tilsynsmyndigheden fastholder sit synspunkt, som det kommer til udtryk i beslutningen om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure, at betingelserne i punkt D.3.3.1, nr. (54) ikke er opfyldt i forbindelse med systemet som anmeldt. Tilsynsmyndigheden har ikke kunnet fastslå, at der var parametre til at sikre, at tærsklen i punkt D.3.3.1, nr. (54) aldrig ville blive overskredet. Der var ingen garanti for, at kun investeringsomkostninger ville blive medtaget i beregningen (punkt D.3.3.1, nr. (54) vedrører kun afskrivning af anlæg), og heller ingen klarhed over, hvordan afskrivningssatsen skulle fastsættes, eller nogen sikkerhed for, at støtten aldrig ville overstige det nødvendige beløb til at nå en nutidsværdi på nul.

Det konkluderes således, at energifondssystemet som anmeldt ikke opfylder miljøretningslinjernes forenelighedstandarder.

⁽⁵⁸⁾ Punkt II.3.1.1 i tilsynsmyndighedens beslutning 122/05/KOL.

2. Støtte til energibesparelser

Investering i energibesparelser (begrebet energibesparelser er defineret i punkt B, nr. (7) i miljøretningslinjerne) kan støttes med en støtteintensitet på indtil 40 % af de støtteberettigede omkostninger ifølge punkt D.1.3, nr. (25) i miljøretningslinjerne. Punkt D.1.6, nr. (31) i miljøretningslinjerne præciserer, hvad der forstås ved investeringen, nemlig investering i jord, bygninger, anlæg og udstyr og på visse betingelser immaterielle aktiver. Punkt D.1.7, nr. (32) i miljøretningslinjerne begrænses støtten til de støtteberettigede omkostninger, som defineres som de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at opfylde miljømålene. Der må ikke ydes støtte til tilpasning til en europæisk standard⁽⁵⁹⁾, hvis der ikke er tale om en lille eller mellemstor virksomhed.

I sin beslutning om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure skønnede tilsynsmyndigheden, at støtten ikke var beregnet efter ekstraudgiftsmetoden, jf. punkt D.1.7, nr. (32) i miljøretningslinjerne. Det skal specielt bemærkes, at den ikke holdes under tærsklen på 40 %, som er omhandlet i punkt D.1.3, nr. (25) i miljøretningslinjerne. I modsætning til investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi må tærsklen på 40 % ikke overskrides i forbindelse med energibesparelserforanstaltninger⁽⁶⁰⁾.

De norske myndigheder anfører, at de i praksis har fulgt retningslinjernes metode. Tilsynsmyndigheden bestrider ikke, at de enkelte tilskud under energifondsmetoden i sig selv sikkert har været forenelige med miljøretningslinjerne. Men det betyder ikke, at energifondsordningen — som ikke omfatter tærskler for støtteintensiteter og heller ikke følger ekstraudgiftsmetoden — som sådan bliver forenelig med miljøretningslinjerne.

Da der således ikke findes nogen mekanisme, som kan forhindre, at støtte ydet i henhold til foranstaltningen overskrider støttetærsklen på 40 %, og som kan bruges til at sammenligne omkostningerne med omkostningerne ved traditionel elproduktion, må energifondsordningen som anmeldt betragtes som en ulovlig støtteordning.

3. Ny energiteknologi

I sin beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure skønnede tilsynsmyndigheden, at den ikke havde tilstrækkelige oplysninger til rådighed til at vurdere, om projekterne i denne kategori var projekter med berøring til produktion

⁽⁵⁹⁾ Henvisningen til en EF-standard i forbindelse med EØS-aftalen er specifikt omtalt i miljøretningslinjerne, se punkt A, nr. (5).

⁽⁶⁰⁾ Punkt II.3.1.2 i tilsynsmyndighedens formelle beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, beslutning 122/05/KOL.

af vedvarende energi⁽⁶¹⁾. Tilsynsmyndigheden var heller ikke klar over, om projekterne vedrørte forskning og udvikling, som ville skulle behandles efter kapitel 14 om støtte til forskning og udvikling i tilsynsmyndighedens statsstøtterelevanter linjer.

Under den formelle undersøgelsesprocedure præciserede de norske myndigheder, at støtte under denne kategori ikke berørte projekter på forsknings- og udviklingsstadiet men hovedsagelig projekter for produktion af vedvarende energi og i mindre grad energibesparelserforanstaltninger. De af de norske myndigheder fremlagte oplysninger om projekter under denne overskridt viste, at der hidtil kun var ydet støtte til disse kategorier. Projektet »støtte til ny energiteknologi« skal derfor betragtes som en undergruppe af investeringsstøtte til energibesparelserforanstaltninger eller produktion af vedvarende energi.

Tilsynsmyndigheden skønnede dog, for så vidt angår energifonden som anmeldt, at systemet for det første ikke klart præciserede, at projekter for ny energiteknologi er en undergruppe af de andre støttekategorier og derfor skulle vurderes efter samme regler. Som for de andre støtteforanstaltningers vedkommende finder tilsynsmyndigheden under alle omstændigheder, at systemet som anmeldt ikke indeholder nogen begrænsninger, som kunne garantere, at de respektive tærskler for investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi og energibesparelserforanstaltninger ville blive overholdt, eller at der kun ville blive ydet støtte til de støtteberettigede omkostninger. Tilsynsmyndigheden må derfor konkludere, at støtten som anmeldt ikke opfylder kravene i miljøretningslinjerne.

4. Energirevisioner

I sin beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure skønnede tilsynsmyndigheden, at den ikke havde tilstrækkelige oplysninger til rådighed til at vurdere, om projekterne i denne kategori var forenelige med miljøretningslinjerne, særlig punkt D.2, nr. (36) i miljøretningslinjerne (støtte til små og mellemstore virksomheder).

Hvad angår denne støttekategori, henviste de norske myndigheder under den formelle undersøgelsesprocedure til en finsk ordning, som tillader, at der tages hensyn til energirevisionsudgifter med henblik på statsstøtte (dvs. ikke blot til små og mellemstore virksomheder). De norske myndigheder understreger, at den norske energifond i lighed med det finske system tillader, at virksomheder modtager finansiel støtte til at foretage energirevisioner og -analyser enten med henblik på at opnå en bæredygtig energieffektivitet eller på energibesparelserinvesteringer eller ændringer i adfærdsmønster. Ifølge den finske ordning kan der ydes støtte på 40 % af de støtteberettigede omkostninger. I den norske ordning er det op til 50 % af de støtteberettigede omkostninger.

⁽⁶¹⁾ Punkt II.3.1.3 i tilsynsmyndighedens formelle beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, beslutning 122/05/KOL.

Tilsynsmyndigheden skønner for det første, at energifondsordningen som anmeldt ingen begrænsninger indeholder, som kan garantere, at støtten til sådanne foranstaltninger holdes under tærsklen på 40 % for energibesparelsesforanstaltninger, jf. punkt D.1.3, nr. (25) i miljøretningslinjerne. Støtte på op til 50 % af de støtteberettigede omkostninger er ikke forenelig med miljøretningslinjerne.

Tilsynsmyndigheden mener for det andet ikke, at støtte til energirevisioner i forbindelse med ændring af adfærdsmønstre uden nogen form for planlagt investering kan henføres under punkt D.1.3 i miljøretningslinjerne, som alene vedrører investeringsstøtte. Kommissionens tilladelse i forbindelse med en finsk støtteordning gjaldt alene investeringsstøtte⁽⁶²⁾. Det kan være, at yderligere støtte til rådgivnings- og konsulent-service eventuelt kunne betragtes som forenelig med punkt D.2, nr. (36) i miljøretningslinjerne sammenholdt med den retsakt, der er henvist til i punkt 1(f) i bilag XV til EØS-aftalen⁽⁶³⁾ (støtte til små og mellemstore virksomheder). Det er dog ikke afgørende for, om støtteordningen er forenelig med kravene, idet energifonden som anmeldt ikke indeholdt sådanne begrænsninger. Den kan derfor ikke betragtes som værende forenelig med miljøretningslinjerne.

3.1.2. Undervisningsmateriale og uddannelsesforanstaltninger

Tilsynsmyndigheden noterer sig, at programmerne vedrørende undervisningsmateriale og uddannelse som anmeldt ikke var begrænset til små og mellemstore virksomheder som omhandlet i den retsakt, der er henvist til i punkt 1(f) i bilag XV til EØS-aftalen⁽⁶⁴⁾. Der var heller ikke tale om støtte som omhandlet i den retsakt, der er henvist til i punkt 1(d) i bilag XV til EØS-aftalen (uddannelsesstøtte)⁽⁶⁵⁾. Tilsynsmyndigheden skal derfor ikke vurdere, om støtteforanstaltningerne kunne berettiges under disse gruppefritagelser. Denne type støtte er heller ikke omfattet af miljøretningslinjerne.

De norske myndigheder hævder, at støtte, der ydes via energifonden, i almindelighed eller delvis, bør vurderes direkte på basis af artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen.

For at fastslå, om en sådan foranstaltning kan tillades direkte i medfør af artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen, vil tilsyns-

⁽⁶²⁾ Statsstøttesag N 75/2002 — Finland, se fodnote 26 i denne beslutning.

⁽⁶³⁾ Se fodnote 29 i denne beslutning.

⁽⁶⁴⁾ Se fodnote 29 i denne beslutning.

⁽⁶⁵⁾ Se fodnote 30 i denne beslutning.

myndigheden skulle fastslå, om støtten er nødvendig og står i forhold til målet.

Målet med støtteforanstaltningen var at forbedre viden og kompetencer i forbindelse med mulighederne for energibesparelser og energieffektivitet. Energibesparelsesforanstaltninger, som ganske vist er forbundet med investeringer, er udtrykkeligt behandlet i miljøretningslinjerne som et mål for statsstøtte. Energieffektivitetsforanstaltninger bidrager i almindelighed til at realisere Kyoto-målene om at reducere drivhusgasemissionerne, og viden og kompetence spiller en vigtig rolle ved indførelsen og implementeringen af energieffektivitetsforanstaltninger. Hvad angår spørgsmålet, om den pågældende støtte er nødvendig, var programmet rettet mod udvikling af nyt undervisningsmateriale og nye kurser og ikke videreførelse og revision af eksisterende kurser, da omkostningerne derved skulle dækkes med kursusafgifter. Meningen med støtten var at ansøre til udarbejdelse af nyt materiale, som der var brug for, idet de norske myndigheder har peget på, at der var mangel på ajourført materiale og kurser i Norge.

Støtten bør anses for at være forholdsmæssig og for ikke at fordreje handelen i et omfang, der strider mod den fælles interesse. I denne forbindelse er det vigtigt for tilsynsmyndighedens konklusion, at ordningen er bragt til ophør og kun vedrørte 33 projekter (hvoraf et henvendte sig til enkeltpersoner), og støtten til hver af projekterne var et begrænset beløb. For 12 af projekternes vedkommende, som drejer sig om støtte til enheder, som er registreret som non-profit-organisationer varierede støtten mellem 50 000 NOK og 918 000 NOK, dvs. 6 900 EUR og 126 970 EUR⁽⁶⁶⁾, mens kun to projekter modtog støtte på omkring 1 300 000 NOK (180 555 EUR). Hvad angår støtten til universiteter og andre læresteder, varierede støtten mellem 200 000 NOK og 450 000 NOK (27 662 EUR og 62 240 EUR), idet kun et projekt modtog 875 000 NOK (121 023 EUR). Enova påtog sig desuden aldrig de samlede projektkomkostninger, men begrænsede sit bidrag til 50 % deraf. Desuden blev der fulgt en åben »støtte«-udbudsprocedure til udvælgelse af modtagerne og til fastlæggelse af støttebeløbet. Udbudsproceduren garanterede også, at støtte ville blive begrænset til det nødvendige beløb og ville stå i forhold til målet. Støtten var også projektrelateret og udgjorde således ikke driftsstøtte til at reducere virksomhedens ordinære driftsudgifter. Det kan derfor konkluderes, at støtten ikke fordrejede konkurrencen i et omfang, der strider mod den fælles interesse. Støtten var således forenelig med artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen.

3.1.3. Konklusion vedrørende systemet som anmeldt

Tilsynsmyndigheden skønner, at de norske myndigheder ulovligt har iværksat energifondsordningen i strid med del I, artikel 1, stk. 3, i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen.

⁽⁶⁶⁾ Ifølge den vekselkurs, der er offentliggjort på tilsynsmyndighedens netside, 7,23 for 2003.

Enovas oplysningshelpline og besøg på stedet udgør ikke støtte efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen.

Investeringsstøtteforanstaltningerne (produktion af vedvarende energi, energibesparelser, energirevisioner) som anmeldt er ikke forenelige med artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen sammenholdt med miljøretningslinjerne.

Støtten til udvikling af undervisningsmateriale og uddannelseskurser mellem 1. januar 2002 og 31. december 2003 er forenelig direkte med artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen.

3.2. Energifonden med de af de norske myndigheders planlagte ændringer

3.2.1. Investeringsstøtte

1. Investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi

Støtteintensiteterne som fastsat i miljøretningslinjerne

Som udgangspunkt for en vurdering af den norske investeringsstøtteordning vil maksimumstøtten til et projekt som omhandlet i retningslinjerne skulle bestemmes. Punkt D.1.3, nr. (27) i miljøretningslinjerne fastsætter tærsklen for investeringsstøtte, som er på 40 % af de ekstra investeringsomkostninger, som er nødvendige til at opfylde miljømålene. Om nødvendigt kan der ydes støtte til 100 % af de støtteberettigede omkostninger.

Der kan desuden i henhold til punkt D.3.3.1, nr. (53) og (54) i miljøretningslinjerne ydes driftsstøtte til at kompensere for højere enhedsinvesteringsomkostninger. Nr. (54) tillader støtte til at kompensere for differencen mellem produktionsomkostningerne ved vedvarende energi og markedsprisen for den pågældende kraft. Støtten skal dog begrænses til afskrivning af anlæg, hvilket skal forstås som en investeringsafskrivning. Hvis EFTA-staten kan vise, at støtten er påkrævet på grund af visse vedvarende energikilders ringe konkurrenceevne, kan der også medregnes et rimeligt afkast på kapital.

Ved driftsstøtte forstår man normalt en støtte, som har til formål at fritage en virksomhed for udgifter, som den normalt ville skulle påtage sig i forbindelse med den daglige drift eller sædvanlige aktiviteter. For vedvarende energikilder er driftsom-

kostningerne generelt lavere end for konventionel teknologi. Produktion af vedvarende energi i det daglige forventes derfor at give en positiv cash flow, dvs. at der ikke er behov for støtte til at kompensere for driftsudgifter.

Ifølge punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne begrænses støtte til afskrivning af anlæg (dvs. investering). Hvad der kompenseres for er i realiteten de højere enhedsinvesteringsomkostninger snarere end de ordinære driftsomkostninger. Støtte i henhold til nr. (54) er således i realiteten støtte til en virksomheds investeringer. Hvis støtten skal omfatte et rimeligt afkast på kapital foruden afskrivning af kapital, skal alle kapitalomkostninger medtages, og støtten vil med hensyn til nutidsværdi svare til den fulde investering. Fremtidige kapitalafskrivninger forhøjet med det ønskede afkast vil i nutidsværdi skulle tilbagediskonteres med samme sats. De tilbagediskonterede omkostninger skal udgøre støtteloftet.

Miljøretningslinjerne tillader en kombination af investerings- og driftsstøtte. Ved beregningen af den disponible driftsstøtte skal der tages hensyn til al investeringsstøtte til det pågældende firma (se D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne). Eventuel investeringsstøtte skal således fradrages det støtteberettigede driftsstøttebeløb. Dette viser, at tærsklen i punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne fungerer som maksimumtærsklen for investeringsstøtte til et projekt for vedvarende energi.

Støtte ydet efter NPV-metoden som anvendt af Enova

Som beskrevet i punkt I.9.1, nr. (4) og (7) i denne beslutning beregnes støttebeløbet efter den NPV-metode som Enova anvender, således at projekterne når en NPV lig nul, hvilket for en rationel investor vil være det punkt, som udløser iværksættelsen af et projekt på markedet. Der ydes ikke støtte ud over det nødvendige beløb til at nå en nutidsværdi på nul. Støtteelementet kan således udtrykkes som:

(Tilbagediskonterede pengestrømme (DCF)) – (Investeringsomkostninger) + (Støtte) = 0

Som vist ovenfor anvendes pengestrømmene fra transaktioner med projektet for vedvarende energi til at betale de oprindelige investeringsomkostninger. Projekter for vedvarende energi er generelt forbundet med højere enhedsinvesteringsomkostninger end traditionel teknologi. Nettoindkomsten (ovennævnte DCF-komponent) vil derfor i mange tilfælde ikke være stor nok til at betale den nødvendige investering. Til disse projekter kan der derfor ydes en støtte til at sikre en NPV på 0.

Tilsynsmyndigheden havde imidlertid et problem med denne metode for beregning af støtten. Grunden hertil var, at projekter, som ikke giver en positiv pengestrøm, også kan betragtes som støtteberettigede. Sådanne projekter giver en negativ DCF, hvilket kan føre til at støttekomponenten overstiger investeringsomkostningerne og derfor de maksimale støtteintensiteter.

Så længe DCF-komponenten forbliver positiv, vil støtten til et givet projekt imidlertid aldrig overstige investeringsomkostningerne. Til løsning af dette problem har de norske myndigheder accepteret at ændre ordningen, jf. punkt I.9.1, nr. (9) i denne beslutning, således at projekter med en negativ DCF, ikke er berettiget til nogen form for støtte fra Enova. Derved sikres det, at maksimumloftet ikke overskrides gennem en begrænsning af støtten til investeringsomkostninger.

For projekter, som giver en relativ lav DCF, vil støttekomponenten imidlertid være relativ stor og føre til en høj støtteintensitet. For at dette kan berettiges, skal det dokumenteres, at støtten er »påkrævet«, for at projekterne kan gennemføres.

Ingen rationel investor kan forventes at iværksætte et projekt med en negativ NPV. Tilsynsmyndigheden mener derfor, at en NPV-beregning, som foretages på grundlag af de bedste disponible oplysninger på tidspunktet for støtteydelsen, vil tjene som tilstrækkelig dokumentation for, at den pågældende støtte er påkrævet. Ved anvendelsen af NPV-metoden skal der tages behørigt hensyn til den individuelle risiko i forbindelse med hvert projekt ved fastsættelsen af tilbagediskonteringsratserne for en investering. Efter drøftelser med tilsynsmyndigheden gav Norge First Securities⁽⁶⁷⁾ i opdrag at foretage en uafhængig analyse med henblik på at fastslå, hvilke tilbagediskonteringsratser der skulle benyttes ved vurdering af projektansøgninger i henhold til ordningen. I denne rapport anføres det, hvilken metode der skal følges for at fastlægge de korrekte tilbagediskonteringsratser på basis af bedste praksis inden for finansiell metodologi.

De norske myndigheder har desuden peget på, at Enova kun ville blive inddraget i projekternes investeringsfase. Projekter, som har modtaget investeringsstøtte fra Enova, vil ikke være berettiget til anden yderligere støtte i henhold til miljøretningslinjerne, når engangsbetalingen er foretaget. Et andet positivt element er, at støtten »udliciteres«, dvs. at forskellige projekter konkurrerer om støtte, og at kun de mest effektive projekter, som giver det bedste forhold mellem støtte og energieffektivitet, vil blive støttet. Denne tilgang betyder, at støtten kun ydes til projekter, som er lovende, og støtten begrænses til det strengt nødvendige.

⁽⁶⁷⁾ Brev fra First Securities til Enova af 16. december 2004.

Særlige bestemmelser for biomasse

En undtagelse fra ovennævnte er biomasseprojekter. For sådanne projekter tillader bestemmelserne i punkt D.3.3.1, nr. (55) i miljøretningslinjerne et højere samlet loft end investeringsomkostningerne. Grunden hertil er, at disse projekter typisk kræver lav investering men er forbundet med store driftsomkostninger. Tilsynsmyndigheden mener i forbindelse med disse projekter, at støtten kan fordeles efter NPV-beregningerne uden investeringsomkostningerne som en grænse.

Sandsynlige støtteintensiteter

I redegørelsen ovenfor behandles maksimumstøtteintensiteterne. For de fleste projekter, der er berettiget til støtte fra Enova, vil de faktiske støtteintensiteter imidlertid være betydeligt lavere. Det skyldes, at projekter vedrørende vedvarende energi generelt er forbundet med lavere driftsomkostninger, som fører til en DCF, som er højere end for konventionel teknologi. I betragtning af, at Enova yder støtte til de mest omkostningseffektive projekter baseret på indbyrdes konkurrence, kan størstedelen af projekterne forventes at resultere i støttekomponenter under tærsklen på 100 % ekstra investeringsomkostninger som anført i punkt D.1.3, nr. (27), idet loftet som følge af anvendelsen af bestemmelserne i punkt D.3.3.1, nr. (54), sjældent nås. Dette bekræftes ved en vurdering af de hidtil støttede projekter for produktion af vedvarende energi. Støtteintensiteterne for de støttede projekter inden for vindenergi, fjernvarme og bioenergi var i gennemsnit på omkring 24 % af de samlede investeringsomkostninger med en maksimumstøtteintensitet for et vindenergiprojekt på 68 % og for et bioenergiprojekt på 50 % af de samlede investeringsomkostninger⁽⁶⁸⁾. Da det kan dokumenteres, at NPV-metoden i intet tilfælde fører til overkompensation set i relation til retningslinjerne, er der imidlertid ingen grund til at demonstrere dette i enkeltheder.

Tilsynsmyndigheden kan konkludere, at NPV-metoden for støtfordeling efter de norske myndigheders ændringer overholder tærsklerne i miljøretningslinjerne, særlig punkt D.3.3.1, nr. (54).

Ingen yderligere bistand

Tilsynsmyndigheden gav i sin beslutning om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure også udtryk for betænkeligheder med hensyn til, om projekter som blev finansieret via Energifonden ville opnå yderligere bistand fra staten, uanset om en sådan bistand kunne betegnes som statsstøtte efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen eller ej, se punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne. Tilsynsmyndigheden var betænkelig ved, at en sådan yderligere bistand kunne resultere i en unødvendig finansiering, da projekter, der blev støttet af Enova, allerede ville føre til en nutidsværdi på nul, inklusive et rimeligt afkast, og derfor havde tilstrækkeligt grundlag til at blive iværksat.

⁽⁶⁸⁾ Se punkt I.6 i denne beslutning.

De norske myndigheder fremhævede, at Enova kun ville blive involveret i investeringsfasen af projektet, og at der til projektet kun ville blive afsat et minimalt engangsbeløb til at udløse investeringen og intet mere derudover. Under den formelle undersøgelsesprocedure præciserede de norske myndigheder videre, at *alle* indtægter ville blive taget i betragtning ved beregningen af projektets pengestrømsituation. Det drejer sig om indtægter fra alle typer statsindgreb, selv om de ikke kan betegnes som statsstøtte. Hvis bistand fra staten betegnes som statsstøtte, skal denne anmeldes til tilsynsmyndigheden for at få fastslået, hvilke finansielle behov projektet er forbundet med.

Med hensyn til udsigterne til, at der oprettes et norsk marked for grønne certifikater⁽⁶⁹⁾, skal kontrakten med støttemodtageren udtrykkeligt indeholde en bestemmelse om tilbagebetaling af støtte fra energifonden for at hindre, at der opnås støtte fra to kilder. Projektstøtten udbetales desuden i rater, som kan justeres, hvis projektet medfører lavere omkostninger end forventet. Ved afslutningen af støttekontrakten (dvs. når den sidste rate er betalt), vil Enova foretage en endelig vurdering, og der kan eventuelt foretages en justering, enten hvis Enova finder ud af, at støttemodtageren har indgivet vildledende oplysninger, eller at projektet har modtaget anden støtte fra staten. Tilsynsmyndigheden skønner på basis af det ovenfor anførte, at bestemmelserne i punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne er opfyldt.

Ingen støtte til projekter med en negativ nutidsværdi

I sin beslutning om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure gav tilsynsmyndigheden udtryk for betænkeligheder ved, at energifonden også ville støtte projekter, som stadig havde en negativ nutidsværdi, selv med støtten fra energifonden. De norske myndigheder har nu oplyst (se nr. (9) i punkt I.9.1 i denne beslutning), at projekter, som opviser et negativt EBITDA under normale driftsvilkår på investeringstidspunktet, ikke vil kunne opnå nogen form for støtte. Der er således taget hensyn til tilsynsmyndighedens betænkeligheder.

2. Energibesparelsesforanstaltninger

De norske myndigheder foreslog at ændre det anmeldte system (se punkt I. 9.2 i denne beslutning) og agter i forbindelse med støtte til energibesparelsesforanstaltninger at anvende ekstraudgiftsmetoden som omhandlet i punkt D.1.3, nr. (25), punkt D.1.6, nr. (30) og (31) og punkt D.1.7, nr. (32) i miljøretningslinjerne. Støtteintensiteterne på 40 % af de støtteberettigede omkostninger med mulighed for en opjustering med 10 procentpoint for små og mellemstore virksomheder overholdes ligeledes.

⁽⁶⁹⁾ Ved et grønt certifikat forstår man normalt en mindstepris, der fastsættes af staten, og som en producent af »grøn energi« modtager fra distributøren. Sådanne grønne certifikater udgør afhængig af det enkelte tilfælde eventuelt ikke statsstøtte efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen. De norske myndigheder opgav et fælles marked for grønne certifikater med Sverige i februar 2006.

Tilsynsmyndigheden noterer sig, at denne metode er på linje med miljøretningslinjerne og er forenelig med EØS-aftalens funktion.

3. Nye energiteknologier

De norske myndigheder bekræfter, at støtten under denne kategori blot er en undergruppe af investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi og energibesparelsesforanstaltninger.

Så længe de respektive beregningskriterier, der benyttes til investeringsstøtte i produktion af vedvarende energi (punkt I.9.1) og energibesparelsesforanstaltninger (punkt I.9.2 i denne beslutning) benyttes til denne kategori, kan støtte i denne sammenhæng vurderes på basis af samme kriterier. Den vil derfor være forenelig med miljøretningslinjerne.

4. Energirevisioner

Tilsynsmyndigheden skønner at omkostningerne ved energirevisioner og energianalyser kan støttes i overensstemmelse med punkt D.1.3, nr. (25) sammenholdt med punkt D.1.6, nr. (31) og punkt D.1.7, nr. (32) i miljøretningslinjerne. Tilsynsmyndigheden accepterer, at energirevisioner, gennemførlighedsundersøgelser og energianalyser ofte er nødvendige, vurderinger til at fastslå, hvilke energibesparelsesforanstaltninger fortjener en investering, og hvilke der ikke gør⁽⁷⁰⁾. Tilsynsmyndigheden accepterer, at omkostningerne ved energirevisioner er støtteberettigede, så længe de er direkte forbundet med en investering i energibesparelser. Støtte, der ydes på dette grundlag, skal holdes under en tærskel på 40 % af de støtteberettigede omkostninger med mulighed for en opjustering med 10 procentpoint for små og mellemstore virksomheder, jf. punkt D.1.5, nr. (30) i miljøretningslinjerne.

Når det drejer sig om energirevisioner, som foretages for at fremme et ændret adfærdsmønster eller en systemændring, mener tilsynsmyndigheden ikke, at der er nogen mulighed for at tillade en sådan støtte som ikke direkte er forbundet med investeringer i energibesparelser. Det kan kun overvejes i forbindelse med små og mellemstore virksomheder. Punkt D.2, nr. (36) i miljøretningslinjerne tillader støtte til rådgivnings- og konsulenttjenester for små og mellemstore virksomheder sammenholdt med artikel 5 i den retsakt, der er omhandlet i punkt 1(e) i bilag XV til EØS-aftalen (støtte til små og mellemstore virksomheder)⁽⁷¹⁾.

⁽⁷⁰⁾ Sådanne omkostninger blev også accepteret af Europa-Kommissionen i statsstøttesag N 75/2002 — *Finland*, se fodnote 26 ovenfor.

⁽⁷¹⁾ Se fodnote 29 i denne beslutning.

3.2.2. Undervisning og uddannelsesforanstaltninger

Tilsynsmyndigheden bemærker, at der for nærværende ikke findes nogen støtteordning på dette område, og at enhver ny ordning vil blive anmeldt til tilsynsmyndigheden; der er således ingen grund til at tage stilling til, om sådanne fremtidige og for nærværende hypotetiske støtteforanstaltninger kan accepteres i henhold til EØS-statsstøttebestemmelserne.

3.2.3. Finansieringsmekanismen

Ifølge fast retspraksis kan man ikke adskille en støtteforanstaltning fra den metode, ved hvilken den finansieres. Ifølge EF-Domstolen kan finansieringsmekanismen for en støtteordning gøre hele støtten uforenelig med fællesmarkedet⁽⁷²⁾, særlig hvis den medfører diskriminerende aspekter. Kravet om at betragte finansieringsmekanismen sammen med støtteordningen er særlig påkrævet, når der eksplicit er indført en afgift i finansieringsstøtteordningen, således som det er tilfældet med energifonden. En sådan afgift kan betragtes som en foranstaltning, som har samme virkning som en kvantitativ restriktion, hvis belastningen af det indenlandske produkt dermed totalt ophæves (hvilket ikke er tilfældet her), eller den kan udgøre en diskriminerende intern beskatning, hvis den til dels letter denne byrde⁽⁷³⁾. Når der skal foretages en vurdering af en sådan udlignende virkning, skal det fastslås, hvilken finansiel ækvivalens der er mellem belastningen og fordelene for de indenlandske produkter⁽⁷⁴⁾. I nogle tilfælde har Domstolen ikke blot analyseret afgiftens opkrævning, men også dens anvendelse⁽⁷⁵⁾. Da energifonden finansieres med en afgift på nettatariffen, som også påvirker importeret energi, vil finansieringen af støtteordningen med en skattelignende afgift skulle vurderes i dette tilfælde.

Energifonden diskriminerer ikke mellem udenlandske og indenlandske producenter af vedvarende energi eller virksomheder, som måtte ønske at investere i energibesparelsesforanstaltninger, ny energiteknologi eller gennemførelse af energirevisioner. De norske myndigheder har dokumenteret, at der hidtil er ydet støtte for energifonden til otte projekter fra andre EØS-producenter. Der er endvidere ingen automatisk overensstemmelse mellem den aktivitet, der belægges med afgiften (energiproduktion fra vandkraft og import) og de projekter, som støttes af Energifonden. Afgiften opkræves på distributionsniveau, dvs. ikke direkte på produktionen⁽⁷⁶⁾. Selv om man kunne hævde, at Enovas støtte indirekte påvirker produktionsomkostningerne, begunstiger den imidlertid ikke direkte de producenter, hvis energi indirekte belægges med afgiften. Støtten går hovedsagelig til nye vedvarende energikilder, i øjeblikket dog ikke vandkraft. For så vidt angår energibesparelsesforanstaltninger og energire-

visioner, kan alle virksomheder drage fordel af disse støtteforanstaltninger. Det kan derfor ikke fastslås, at en importeret energi betaler for fordelene for indenlandske producenter, og at afgiften, som betales af indenlandske (vand-)kraftproducenter som følge heraf, udlignes med tilsvarende fordele.

Anvendelsen af afgiftsprovenuet er forbundet med støtten, som tilsynsmyndigheden anser for at være forenelig med reglerne, som det fremgår af punkt II 3.2 i denne beslutning. Det er accepteret, at en afgift baseret på mængde på linje med princippet om at forurenere betaler, og derfor kan accepteres i henhold til artikel 61, stk. 3, litra c), i EØS-aftalen sammenholdt med miljøretningslinjerne, hvor dette princip er stadfæstet. Tilsynsmyndigheden finder derfor intet at udsætte på et system, som er mængdebaseret⁽⁷⁷⁾.

3.2.4. Konklusioner vedrørende energifonden med de af de norske myndigheder foreslåede ændringer

Tilsynsmyndigheden skønner, at investeringsstøtten til produktion af vedvarende energi, energibesparelsesforanstaltninger og nye energiteknologier såvel som støtte til energirevisioner er forenelig med EØS-aftalens funktion, forudsat at de norske myndigheder anvender energifondsordningen som skitseret i:

- punkt I 9.1, nr. (1)-(12) i denne beslutning, for så vidt angår investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi
- punkt I 9.2, nr. (1)-(5) i denne beslutning, for så vidt angår energibesparelsesforanstaltninger
- punkt I 9.3 i denne beslutning, for så vidt angår ny energiteknologi
- punkt II.3.2.1, nr. (4) i denne beslutning, for så vidt angår energirevisioner.

4. Tilbagekrævning

Som tilsynsmyndigheden konstaterer i punkt II 3.1.3 i denne beslutning, er investeringsstøtteforanstaltningerne i forbindelse med produktion af vedvarende energi, energibesparelser og nye energiteknologier såvel som støtte til energirevisioner som anmeldt ikke forenelige med EØS-aftalens funktion.

⁽⁷²⁾ Sag C-261/01 og C-262/00, *Belgische Staat mod Calster, Cleeren, Openbaar Slachthuis NV*, Saml. 2003 I, s. 12249, præmis 46, sag C-47/69, *Frankrig mod Kommissionen*, Sml. 1970, s. 487, præmis 4.

⁽⁷³⁾ Sag C-72/92, *Firma Herbert Scharbatke GmbH mod Forbundsrepublikken Tyskland*, Sml. 1993 I, s. 5509, med henvisning til artikel 95, nu artikel 90 i EF-traktaten. Artikel 14 i EØS-aftalen er identisk med artikel 90 i EF-traktaten.

⁽⁷⁴⁾ Sag C-266/91, *Celulose Beira Industrial SA mod Fazenda Pública*, Sml. 1993 I, s. 4337.

⁽⁷⁵⁾ Sag C-78/90 til C-83/90, *Compagnie Commerciale de l'Ouest m.fl.*, Sml. 1992 I, s. 1847.

⁽⁷⁶⁾ Europa-Kommissionen tillod en tilsvarende struktur i Kommissionens beslutning N 707/2002, se fodnote 42 ovenfor.

⁽⁷⁷⁾ Se bemærkningerne i Kommissionens beslutning N 707/2002, fodnote 42 ovenfor og N 533/01 — *Irland, støtte til fremme af vedvarende energikilder i Irland*.

Ifølge del II, artikel 14, i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen beordrer tilsynsmyndigheden i tilfælde af ulovlig støtte, hvis den vurderes at være uforenelig, som regel den pågældende EFTA-stat til at tilbagekræve støtten fra modtageren.

Tilsynsmyndigheden er af den opfattelse, at der i den foreliggende sag ikke er nogen generelle principper til hinder for tilbagebetaling. Ifølge fast retspraksis er afskaffelse af en ulovlig støtte gennem tilbagekrævning en logisk konsekvens af en konstatering af, at den er ulovlig. Tilbagekrævning af ulovligt ydet statsstøtte med henblik på at genskabe den tidligere eksisterende situation kan i princippet ikke betragtes som værende ude af forhold med målene for EØS-aftalen, hvad angår statsstøtte. Ved tilbagebetaling af støtten mister modtageren den fordel, som han havde i forhold til sine konkurrenter på markedet og situationen forud for udbetaling af støtten er genskabt⁽⁷⁸⁾. En anden konsekvens af tilbagebetalingen af støtten er, at tilsynsmyndigheden generelt set — undtagen under ekstraordinære omstændigheder — ikke går ud over sine skønsmålinger, hvilket der er anerkendt ved Domstolens retspraksis, hvis den anmoder den pågældende EFTA-stat om at tilbagekræve de ulovligt udbetalte støttebeløb, da den kun derved genskaber den tidligere situation⁽⁷⁹⁾. I betragtning af den obligatoriske karakter af det tilsyn med statsstøtte, som tilsynsmyndigheden skal føre i henhold til protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen, kan virksomheder, som ikke har fået tildelt støtte, i princippet have en legitim forventning om, at støtten er ulovlig, medmindre den er ydet i overensstemmelse med proceduren i bestemmelserne i nævnte protokol⁽⁸⁰⁾. Der forekommer i denne sag ingen ekstraordinære omstændigheder, som kunne føre til legitime forventninger hos støttemodtagerne.

Tilbagekrævningen skal omfatte påløbne renter i overensstemmelse med del II, artikel 14, stk. 2, i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen og artikel 9 og 11 i tilsynsmyndighedens beslutning 195/04/KOL af 14. juli 2004.

Tilsynsmyndigheden ønsker også at understrege, at tilbagebetalingskravet i denne beslutning ikke har nogen indflydelse på, om de individuelle tilskud, som er ydet i forbindelse med de fire ovennævnte foranstaltninger, udgør statsstøtte eller ej eller helt eller delvis kan betragtes som forenelig med EØS-aftalens funktion efter egen fortjeneste enten i en efterfølgende beslutning fra tilsynsmyndigheden eller i henhold til gruppefritagelsesforordninger.

Hvis individuelle tilskud, der er ydet i forbindelse med ovennævnte fire foranstaltninger som anmeldt ved brev af 5. juni

⁽⁷⁸⁾ Sag C-350/93, *Kommissionen mod Italien*, Sml. 1995 I, s. 699, præmis 22.

⁽⁷⁹⁾ Sag C-75/97, *Belgien mod Kommissionen*, Sml. 1999 I, s. 3671, præmis 66, og sag C-310/99, *Italien mod Kommissionen*, Sml. 2002 I, s. 2289, præmis 99.

⁽⁸⁰⁾ Sag C-169/95, *Spanien mod Kommissionen*, Sml. 1997 I, s. 135, præmis 51.

2003, allerede opfylder de betingelser, som tilsynsmyndigheden stiller til de anmeldte støtteforanstaltninger i denne beslutning (se nedenfor i artikel 4 i denne beslutning), er de forenelige med EØS-aftalens funktion og derfor ikke genstand for noget tilbagebetalingskrav.

5. Forpligtelse til årlig indberetning/retningslinjer for energifonden

De norske myndigheder skal indgive årsrapporter til tilsynsmyndigheden i overensstemmelse med del II, artikel 21, stk. 1, i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen og artikel 5, stk. 1, sammenholdt med bilag III til tilsynsmyndighedens procedurebeslutning 195/04/KOL af 14. juli 2004.

De norske myndigheder skal endvidere indgive oplysninger i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2, i tilsynsmyndighedens procedurebeslutning 195/04/KOL af 14. juli 2004 om hver af de største støttede projekter for:

- a) investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi
- b) investering i energibesparelser
- c) ny energiteknologi og
- d) energirevisioner.

Rapporten skal i særdeleshed indeholde oplysninger om den respektive nutidsværdiberegning og dokumentere, hvorledes markedsprisen på den pågældende energiform er blevet fastsat. Desuden skal der fremlægges en liste over investeringsomkostninger for projekterne.

Med hensyn til støtte til biomasseprojekter skal rapporten også indeholde oplysninger, som dokumenterer, at de samlede omkostninger for firmaerne efter afskrivning af anlæg stadig er højere end markedsprisen på energien.

Retningslinjer for støtte fra Enova/Energifonden

Tilsynsmyndigheden skønner endvidere, at de betingelser, som tilsynsmyndigheden stiller i denne beslutning, bør optages i Enovas/energifondens støttebøger, hvori specificeres reglerne for støtteydelse, eller tage enhver anden passende form af retningslinjer for anvendelse af støtteforanstaltningerne. Disse retningslinjer skal forelægges tilsynsmyndigheden senest seks måneder efter vedtagelsen af denne beslutning —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Følgende foranstaltninger under energifonden som anmeldt af de norske myndigheder ved brev af 5. juni 2003 (dok. nr. 03-3705-A, registreret under sag SAM 030.03006), udgør statsstøtte efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen:

- a) investeringsstøtte i forbindelse med produktion af vedvarende energi
- b) investeringsstøtte i forbindelse med energibesparelsesforanstaltninger
- c) investeringsstøtte i forbindelse med nye energiteknologier
- d) støtte til energirevisioner og
- e) støtte til udarbejdelse af undervisningsmateriel og uddannelseskurser fra 1. januar 2002 til 31. december 2003.

Artikel 2

- a) Rådgivningstelefontjenesten og programmet for besøg på stedet under energifondsordningen som anmeldt ved brev af 5. juni 2003 (dok. nr. 03-3705-A), udgør ikke støtte efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen.
- b) Programmet for energieffektivitet i kommunerne udgør ikke statsstøtte, så længe støtten er begrænset til kommunens funktion som offentlig enhed.

Artikel 3

Den i artikel 1, litra e), i denne beslutning omhandlede foranstaltning er forenelig med EØS-aftalens funktion.

Artikel 4

Investeringsstøtteforanstaltningerne i forbindelse med produktion af vedvarende energi, energibesparelser, ny energiteknologi og energirevisioner er forenelig med EØS-aftalens funktion efter artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen på de i denne artikel fastsatte betingelser.

- a) Støtte til investeringer i produktion af vedvarende energi

Støtten skal kumulativt opfylde kriterierne i punkt I.9.1, nr. (1)-(12) i denne beslutning for at være forenelig med punkt D.3.3.1, nr. (54) i miljøretningslinjerne.

- b) Støtte til investering i forbindelse med energibesparelser

Støtten skal kumulativt opfylde kriterierne i punkt I.9.2, nr. (1)-(5) i denne beslutning for at være forenelig med punkt D.1.3, nr. (25), D.1.6, nr. (30) og (31) og D.1.7, nr. (32) i miljøretningslinjerne.

- c) Støtte til ny energiteknologi

Støtte til ny energiteknologi kan ydes i overensstemmelse med kriterierne i artikel 4, litra a), i denne beslutning, for så vidt angår teknologi, der involverer investeringsstøtte til produktion af vedvarende energi, og artikel 4, litra b), i denne beslutning, for så vidt støtten til ny energiteknologi relaterer til investeringer i energibesparelser.

- d) Støtte til energirevisioner/energianalyser

Støtte til energirevisioner skal være direkte forbundet med en investering i forbindelse med energibesparelser og må ikke overstige 40 % af de støtteberettigede omkostninger, med mulighed for en opjustering på 10 procentpoint for små og mellemstore virksomheder. Støtteberettigede omkostninger er de omkostninger, der er beskrevet i punkt I. 9.1, fodnote 35, i denne beslutning.

Støtte til energirevisioner, som ikke er forbundet med en energibesparelsesinvestering, og som f.eks. vedrører ændring af adfærdsmønstre eller systemændringer, kan kun ydes på de betingelser, der er fastsat i punkt D.2, nr. (36) i miljøretningslinjerne sammenholdt med den retsakt, der er omhandlet i punkt 1(e) i bilag XV til EØS-aftalen.

Artikel 5

- a) De norske myndigheder skal indgive årsrapporter til tilsynsmyndigheden i overensstemmelse med del II, artikel 21, stk. 1, i protokol 3 til aftalen om tilsynsmyndigheden og domstolen og artikel 5, stk. 1, sammenholdt med bilag III til tilsynsmyndighedens procedurebeslutning 195/04/KOL af 14. juli 2004.

b) De norske myndigheder skal tillige indgive oplysninger i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2, i tilsynsmyndighedens procedurebeslutning 195/04/KOL af 14. juli 2004 om hver af de fem største støttede projekter for:

- 1) investeringsstøtte i forbindelse med produktion af vedvarende energi
- 2) investering i energibesparelser
- 3) ny energiteknologi og
- 4) energirevisioner.

Rapporten skal i særdeleshed indeholde oplysninger om den respektive nutidsværdiberegning inklusive den af energifonden anvendte tilbagediskonteringsats, og dokumentere, hvordan markedsprisen på den pågældende energi er blevet fastsat. Der skal tillige fremlægges en liste over investeringsomkostningerne for ved de i artikel 5, litra b), i denne beslutning nævnte projekter.

Hvis der ydes støtte til biomasseprojekter, skal rapporten også indeholde oplysninger, som dokumenterer, at de samlede omkostninger for firmaerne efter afskrivning af anlæg stadig er højere end markedsprisen for energi.

c) De norske myndigheder skal endvidere senest seks måneder fra vedtagelsen af denne beslutning forelægge tilsynsmyndigheden en ny udgave af retningslinjerne for anvendelsen af energifondsstøtte.

Artikel 6

- a) De foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 1, litra a)-d), i denne beslutning som anmeldt ved brev af 5. juni 2003 (dok. nr. 03-3705-A) er ikke forenelige med EØS-aftalens funktion.
- b) Individuelle tilskud, der er ydet i forbindelse med ovennævnte foranstaltninger, og som allerede opfylder kriterierne i artikel 4 i denne beslutning, er forenelig med EØS-aftalens funktion.

Artikel 7

Norge skal, hvis det ikke allerede er sket, ophæve de i artikel 6, litra a), i denne beslutning omhandlede foranstaltninger med omgående virkning og erstatte den med foranstaltninger, som opfylder betingelserne i artikel 4 i denne beslutning.

Artikel 8

De norske myndigheder skal tage alle nødvendige skridt til hos modtagerne at tilbagekræve den i artikel 6, litra a), i denne beslutning nævnte støtte, som ulovligt er blevet stillet til rådighed for modtagerne, med fradrag af allerede foretagne tilbagebetalinger.

Tilbagekrævningen skal ske omgående og i overensstemmelse med procedurerne i national lovgivning, forudsat at de tillader en omgående og effektiv fuldbyrdelse af beslutningen. Den støtte, der skal tilbagekræves, skal omfatte renter og renters rente fra den dato, på hvilken den blev stillet til rådighed for støttemodtageren, indtil datoen for dens tilbagebetaling. Renten beregnes på grundlag af artikel 9 og 11 i EFTA-tilsynsmyndighedens beslutning 195/04/KOL.

Artikel 9

De norske myndigheder skal inden for to måneder efter meddelelsen af denne beslutning underrette EFTA-tilsynsmyndigheden om, hvilke foranstaltninger de har truffet til at efterkomme den.

Artikel 10

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Norge.

Artikel 11

Kun den engelske udgave er autentisk.

Udfærdiget i Bruxelles, den 3. maj 2006

På EFTA-tilsynsmyndighedens vegne

Bjørn T. GRYDELAND
Formand

Kurt JÄGER
Medlem af kollegiet